

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788 Kiadóhivatal 706.

Kérjük azokat a tisztelt vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése márczius végén lejárt, hogy előfizetésüket az illető postahivatalnál minél előbb ujtsák meg, hogy a lap szétküldése fenn ne akadjon.

Fedelet a népnek.

Budapest, április 8.

A főváros statisztikai hivatala legutóbb adta közre azt a kimutatását, mely szerint a legutolsó házbérnegyedkor mindössze kétszáz lakás maradt Budapesten üresen. Kétszáz lakás — de ebben már benne vannak azok a sárral tapasztott falú rozoga félszerek, üres kutyáolák s egyéb vityillók, melyeket ambiciózus riporterek szoktak lefotografálni, üzendő a maguk s a nyájas publikum unalmát és bemutatandó, hogy „ime, az a fővárosi nyomor!” A kimutatás szerint a hidegen maradt tűzhelyek háromnegyedrészre egy- és kétszobás lakásokra esett, ami azt jelenti, hogy immár azoknak az igényét sem tudták kielégíteni, akik alkalomadtán meg szoktak elégedni a menedékhelyek sokférgű nyoszolyáival s a Gellérthegy sziklaodúival.

A budapesti lakásinségnek azonban

csak egyik — nem is az elriasztóbb oldalát — festi az a kétszáz lakás, mely üresen maradt. Ezt a szociális nyomorúságot még riasztóbban illusztrálja az a sok száz lakás, mely tulságosan zsúfolva volt. A fővárosi statisztikai hivatal erről is közölt már kimutatást. Hideg számokon közönyösen siklott el a szemünk, hiába olvastuk, hogy bizonyos házakban lakrészenként — értsd a lakrészek alatt az összes mellékhelyiségeket is — tizenöt-husz ember tanyázott. Nem olvasni, látni kell az ilyesmit, hogy az ember soha el ne felejtse. Érezni azoknak a szobáknak a büztét, melyekben egész éjszaka lépni sem lehet anélkül, hogy rongyokba burkolt testekbe ne ütközzék a vigyázva botorkáló láb. Látni kell a rozoga ágyakat, melyek roskadoznak három-négy alkalmilag összeverődött, egymás számára idegen aszszony, férfi sulya alatt.

Ha ragyogó napsugaras délben selymet rendelék egy üzletből, sápadt, csontjához aszott bőrű ember hozza el, kap husz fillér borralalót, alázatosan megköszöni. Ha kíváncsi vagyok rá, hogy mi történt, lapot veszek egy krajczárért a villamos kocsi fülkapaszkozójára elölrelátás és bátorság jellemezte, és mielőtt erőszakot alkalmazott volna, a mai angol politikát alkalmazta, mely az ellenfél meggyengítését célozza. És vajjon milyen volt a mongol hadsereg? A csapatok bátorság, kitartás, önbizalom és engedelmesség tekintetében méltók voltak a hadvezérlőkhöz, amellettt mozgékony és meglegedettség jellemezte a katonákat, kik a régi assíriaiak módjára gyorsan értek célhoz, egy sem gyenge vagy fáradt közülük, egy sem alszik, fegyvere mindig oldalán van, nyilak élesek, minden nyíl talál, lovaikon szélvész módjára rohannak előre. Ez volt a földkerekség legfegyelmertettebb hadserege, melyhez hasonló ma nem létezik. Hogy pedig a mongol kánok nem voltak durva természetű emberek, mutatja Paleolog Mihály császár példája, ki Hulagu kánnak feleségül adta saját leányát. Dsingisz kán méltó utódai közt meg kell emlíkeznünk Ogtajról, Timurról és Batu kánról. Ogtaj rettenetes harcok után újból meghódította az egész északi Kinát és a délkínai birodalmat. Hadai nem ismertek semmi akadályt, folyámokon, erdőrengetegeken, sivatagokon, magas hegyláncokon és szakadékokon át rohamosan törtek előre, tavaszi sár és téli hóföregettel semmit nem törődtek.

Aztán következett a nagy Timur-leuk (a sánta Timur), aki Afghanistanát, Perzsiát

és Georgiát rohamosan meghódította. Innét a Kaukázusra tört, hol először összeütközött vetélytársával, Tochtamis kánnal, a nagy Kipesak birodalom fejével. Ezt is megverte Timur, aztán Szamarkandtól háromezer kilométer távolságra eső Szelongáig jutott, ahonét kezdetét vette a világalomért való hadjárat. Itt teljesen tönkreverte Tochtamis hadait, de meg nem pihenve délnek indult, meghódítva Kurdisztánt és Mezopotámiát. Most először találkozott az ozman törökökkel kiknek szultánja Bajasid már utban volt az európai és kisázsiai kelet meghódítása végett. Mielőtt azonban Bajasiddal mérkőzhetett volna, újra felvette a harcot Tochtamissal, akit Terek-nél megvervén, egészen Moszkváig és a Dnjeperig nyomult előre. Aztán iszonyú nélkülölések közt átlépte az Indusz folyót, betört Indiába, hol háromnapig elkeseredett harc után megverte az ellenséget és 1398. december 30-ikán egy óra alatt százezer ind foglyot legyilkoltatott. Nyomban ezután elesett Delhi is. Innét Bajasid ellen tört, ezt megverte, elfoglalta Bagdad kalifavárost, hol 1401-ben kilenczven ezer emberkoponyából felállította a boszu győzelmi emléket.

A tulajdonképi Európát Batu fenyegette, aki Dsingisz kán unokája volt és a Kipesak birodalmat vette át, melyet azonban Kinában történt elfoglaltsága miatt újból kellett meghódítania. Evégből 1236. év tavaszán háromszáz lovassal átlépte az Uralt, és miután az orosz nagyherczegek ezuttal is egyenetlenkedtek egymással, csakhamar tönkretette az orosz sereget és a Kaukázus északi tövétől Volga eredetéig terjedő birodalmat újból meghódította. Aztán 1240-ben Kiewnek tört ötszázezer emberével. Innét szerencsétlen házánk felé vonulva, átlépte a Kárpátokat, első

A sárga veszedelem hajdan és ma

Írta: Dr. Nagyiványi Fekete Gyula.

A közel jövőben irtó hadjáratot indít a sárga faj a fehér faj ellen, két civilizáció, két soha ki nem békíthető érdeklél fog szembeállani, el fog jönni a rettenetes leszámolás napja, mely az oroszok és az angolok leverésével fog végződni. Ázsia a sárgák kizárólagos tulajdona fog maradni, mert Dsingisz hőseinek szelleme felébredt és mondta I. Napoleon: „ha Kína megmozdul, a földteke képe meg fog változni.” Egyszer már megváltozott, a mai generáció apái változtatták azt meg, eköbör tehát ezekkel ismerkedjünk meg.

A világtörténet egyik legnagyobb fázisáról tanuskodik a Baikál-tó vidékéről 1212-ben Kinában termelt mongol nép, mely a régi szkytákhöz hasonlított s megindult a világ meghódításának útjára. Hogy miképen ment végbe északi és kínai birodalom, Korea, Turkesztán, Kbuarezm, Afghanistan, Georgia, Déloroszország, Perzsia stb. meghódítása, erről ily szük keretben megemlékezni nem lehet, sokkal érdekesebb megismerkedni azon hősökkel és halhatatlan tábornokaikkal, akik a nagy eredményt kivívták. E tábornokok legdiesőbbje Dsingisz volt, aki az összes idők legnagyobb hódítója vala, megteremtve egy eddig nem látott világbirodalmat, mindössze tizenhatévi harcok után. Ha fiatalabb korában népének ura lett volna, megvalósította volna álmát, mely az egész akkor ismert világ meghódítását jelezte. Nagy Sándon működési köre sokkal szükébb volt. A rómaiak uralma a Földközi-tenger medencéjéhez tartozó országokra terjedt ki, és Nagy

tornából, mely a főváros szennyvizét vezeteli le, tuczatjával szokta előhalászni az emberformájú száználmas figurákat minden télhavi razzia. Ki gondol ezekkel az emberekkel azután, hogy ha már megkapta a selymét, elolvasta az újságját s sürgős levélre — esetleg édes szerelmi postájára — már megkapta a választ?

Tegnap a főváros közgyűlése gondolt velük. Ritka eset nálunk, hogy egy becsületes, humánus szociális intézkedésről tétessék említés. Ezért szokatlan gyönyörűséggel regisztráltuk azt a határozatot, mely — a főváros házépítő politikájának első rátájaképpen — harminczkétmillió koronát szavazott meg. Ebből a pénzből bérpaloták, népszállók, munkáslakások épülnek: egyszerre megtárgyal, szellősebb, levegősebb, kényelmesebb lesz az a karám, melybe eddig lelketlen nemtörődomséggel préseltek bele közel nyolczszázezer embert. A lakásínségnek nem végleges megoldása ez sem; de egy srófcsavarintással megtárgyal a spanyolcsizma, melybe lábunkat beleerőltették: időt, lélekzetet, akciókedvet kapunk arra, hogy keressük, mi módon lehet véglegesen szanálni a bajt? Bárczyé, a polgármesteré az érdem, hogy ez a terv ilyen hamar lett pozitív valóság, hogy nem vészett el a bizottságok, bürokrata fórumok utvesztőjében.

Dicsérjük tehát meg Bárczyt s dicsérjük meg a fővárosi közgyűlést is, bár a közgyűlést már nem összességében, mert itt akadtak nemcsak egyesek, hanem egész csoportok, akik hozsannás üdvözlés helyett gáncsot akartak vetni a házépítő tervnek. Véletlenül nagyrészt háziurak, vagy olyanok, akiknek köztük van a háziurak czéhéhez. S ennek a megállapításával már végeztünk is ezzel a gvászosan letört ellenzéki frak-

cióval, mert a rugók és mozgató szándékok milyenségeiből nyilvánvaló, hogy nem érdemelnek meg bővebb megtárgyalást.

Bárczy polgármester abban a beszédben, melyvel ezt az ellenzéki mozgolódást letörte — azt mondotta, hogy ő olyan községi politikát kíván követni, mely nemcsak egyes osztályok, hanem az egész fővárosi lakosság érdekének megfelelő.

Az építő program klasszikus példája annak, hogy mint lehet ezt a becsületes, emberséges elvet gyakorlatban követni. Ugy, hogy a fővárosi adminisztráció nem marad hideg bürokratizmus, rendszabálygyártó automata, hanem maga is kilép a forrongó életbe. És cselekszik és odanyul az ütköző érdekek kaoszába és a maga óriási erkölcsi és anyagi súlyával a kisemberek, az elnyomottak, a kiszípolozottak segítő társává szegődik abban az élet-halálharcban, melyet a gazdaságilag gyengék folytatnak az erősek, a szivósok, a kapzsi kegyetlenek ellen. A gazdasági harc, melyben kenyér, hus, szén, lakás és egyéb föltétlenül szükséges megélhetési eszköz szemérmetlen monopolizálása szédítő fölényt kölcsönöz egyes erősöknek, füttyül a szabályrendeletekre, a szép dikciókra, pártvezérek programbeszédeire. Ököl ellen csak ököl győz: arany ellen arany; a tömegeket elnyomó töke ellen a tömegeket felszabadító, emberséges megélhetéshez juttató töke. A lakásuzsora ellenszerül már megkapta a főváros az alkalmas orvosságot, nem kuruzsló ráolvasást, de gyökéres gyógyulást hozót.

Ezt tessék folytatni tovább az egész vonalon. Az első lépést már megtette a főváros. De sietni kell a többivel. Mert már a mai életnek is több az igénye a fejlődő, előre törő jövő, a holnapi élet

pedig új igényekkel, új szükségletekkel, új föladatakkal jár. Csak tessék lépgetni szaporán előre!

Budapest, április 8.

Miniszteri tanácskozás. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel visszaérkezett dánosi birtokáról, hogy a délelőtti kitűzött miniszteri tanácskozáson elnökölhessen. A mai miniszteri tanácskozásról, amely kiváltképpen a romániai és szerb kereskedelmi szerződésekről szólt, ezt a félhivatalos jelentést adták ki:

Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter lakásán ma délelőtt Wekerle Sándor miniszterelnök elnöklésével rendezeti heti minisztertanács volt, melyen résztvett a kabinet valamennyi tagja. A minisztertanács, amely délelőtt 11 órától délután 3 óráig tartott, a fővárosi ügyeken kívül megvitatták a tárgyalás alatt levő román kereskedelmi szerződést. A minisztertanács végén a román kereskedelmi szerződés tárgyalásán résztvett Szerényi József kereskedelemügyi államtitkár is.

A legközelebbi minisztertanácsot a jövő hét legelejére tervezi a kormány közvetlenül Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszternek bécsi útja előtt. Addig aligha is történik valamelyes nevezetesebb dolog a politikában. A kibontakozás, amint az „Egyetértés” mai számában részletesen kifejtettük, akkor fogja kezdetét venni, ha a bank dolgában valamely megegyezés jön létre, vagy pedig — ami valószínűbb — néhány évre provizóriumban történik megállapodás. Akkor ugyanis azonnal tárgyalás indul a pártok között az új alakulásról, mert a kormánynak tudvalevőleg az a terve, hogy a választói reformot már egységes kormánypárt támogatásával tárgyalatja.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma este ismét dánosi birtokára utazott, ahol a husvétii ünnepeket tölti el. A miniszterelnök az ünnepek után tér vissza Budapestre.

czélja azonban Bécs felé vezette, mielőtt azonban oda iramodott volna, észak, dél és keletről jövő három hadoszlopának Budánál kellett találkozniuk. Az északi hadsereg Paidar herceg vezetése alatt Lengyelországból rettenetes gyorsasággal Sziléziában termett. Krakótól Liegniczig nyolcz nap alatt érkezett naponta a járatlan akkori utakon negyven kilométert menve. Liegnicznél 1241. április 9-ikén II. Henrik herceg harmincz ezer emberével fogadta, de a mongolok itt is győzelmet arattak; mivel azonban a siker sok áldozatba került, elhagyta kedvük „a vasemberek” hazájába tovább törni.

Buda is ellentállott sikerrel, de a mongolok Béla királyunkat kiesalván erősségéből, a Mohi pusztán bekövetkezett az ismert katasztrófa. Ezután elesett Buda és a büszke Esztergom vára is. Miután Batu ezután a legjelesebbnek tartott európai hadsereggel, a francziával is akart szembeszállani, ha Ogtaj halála az utód megválasztása végett Ázsiába vissza nem hívja, rettenetes csapást mért volna Európa többi országaira is. Ezzébként rengeteg birodalma a Fehér-tengertől a Fekete-tengerig, Lengyelországtól az Aral-tóig terjedt és két és fél évszázadig tartott, míg végre a belső zavaroknak áldozatul esett.

Ez volt az elmúlt századok sárga veszedelmének története, most forduljunk Kína felé, mely már a közel jövőben éreztetni fogja a világgal önerejének hatását.

A kínai nép hatalmas katonai szellemű nép vala, ősidőkben, mikor a Ting Fa (hadi mesterség) terén első volt a világon, s már kétezer év előtt oly gyilkos fegyvereket használt, melyek ma is érvényesülnének. Akkor annyira dominált a katonai szellem, hogy Wu állam hercege két hadtestet nőkből szervezett. Amde hatszáz esztendő óta degenerált

a harezi szellem, miután a közvélemény megvetéssel illette a katonákat, s csak a tintanyalókat tisztelte. Így történhetett meg, hogy a diós, egységes mongol hadsereget, hitvány provinciális hadsereg váltotta fel. És milyen ostoba tábornokai voltak! Mikor 1860-ban az angol és franczia egyesült hadak közeledtek Canton várfalai felé, a metropolis generálisa a főkapu közelében ágyukat állítottatott fel és selyem karszékéből elrendelte a tüzelést. Mivel azonban az ellenség védtelen oldalról rohanta meg a várost, az gyorsan és könnyen az ellenség kezére került. Most már a generális azzal védekezett Pekingben, hogy a gyáva idegenek nem mervén szembeszállani az ágyúkkal — nyomoru asszonyok módjára hátulról törtek elő — így aztán el kellett esnie a várnak. A katonát nem becsülte meg a közönség, önmagát sem becsülte meg, beállt fosztogatónak és rablónak. És hogy egyáltalán nem volt kedve hadakozni, oka a nyomor volt, melyet elszenvedett, nem kapván elegendő táplálékot, fizetést és ruhát. Hitvány volt a várak felszerelése, a lövegek bele nem illettek a fegyverekbe, puskapor helyett vegyített homokot használtak. A csekély számú katonákat azonban ellátták óriás dobokkal és trombitákkal, melyekkel nagy zajt ütve, így akarták az ellenséget megfélemlíteni.

Azonban a japán-orosz háború felrázta a 400 milliónyi népet lethargiájából. Most már fel akarja támasztani Dsinghisz kán hadseregének lelket és máris szép eredményhez jutott Kína. Ma van 120,000 minta katonája, az európai szakértők csodásnak mondják a tíz divízió fegyelmét, szellemét, felszerelését. Önkénteseket toboroznak, de csak hatalmas legényeket soroznak be, az ópiumszivék ki vannak zárva. Már három akadémián nevelik

tisztjeiket és a „haditanács” szervezi a nemzeti hadierjét, mely pár év múlva félmillió emberrel fog rendelkezni. Általában véve a kínai ember tevékeny, tanulékony és józan életű, amit megtanul, azt sosem felejt el. Igen kevéssel éri be és megveti a halált, félelmet nem ösmer, engedelmes, kitartó, tehát a legjelesebb katonai tulajdonokkal bír. Nos mi fog következni, ha ezen 400,000,000-nyi nép hatalmas, ősi mongol seregével felkeresi ellenségét? A mongol népfaj soha többé nem fogja átlépni határainkat, de minden idegent, első sorban a muszkát fergeteg módjára el fogja seperni utjából. Nemsokára bekövetkezik Ázsia földjén a fehérek és a sárgák irtó hadjárata, melyhez képest csekélység volt a japán-orosz viaskodás. Itt már a fehérek hatalmának örökidőkre való megsemmisítése lesz a mongol faj zászlajára írva és ama hatalom el is fog tűnni Ázsia virányairól örökre.

Minthogy pedig az ind népben is megszületett már a nemzeti gondolat, az 1907-ben kötött angol-orosz megegyezés keveset fog használni Angliának az annyira őrzött és féltett India megtartása tekintetében, mert ma már az egész 300,000,000-nyi ind nép egyet érez, egy a vezérgondolata, az idegen kényszeruralom megsemmisítése, mit használ tehát az orosz barátság a szorongatott angol népnek, mely képtelen lesz az ind hősök millióival sikerrel megküzdeni.

Ezen világtörténeti jelentőségű muszka és angol helyzetben pedig találunk mi magyarok vigasztalást, mert az ellenünk is szövetséges angol és orosz mindkét keze meg van kötve Ázsiában, hol a világoralom fenntartása egyedüli nemzeti vágyát és büszkeségét képezi.

Politikai hangulatok.

A koalíció kormányra jutásának harmadik évfordulójával kapcsolatosan egész irodalma keletkezett az elmúlt idő politikai ismertetésének. Dícséret és kritika egyaránt hozzáférhet úgy a kormány működéséhez, mint a pártok magatartásához. A szempontok ugyanolyanok, mint aminők általában az ilyfajta ismertetéseket dominálni szokták. Ha tetszik, ki lehet választani a csupán dícsérni valókat, viszont éppen ezeket melőzve, a kifogásolható ténykedésekből lehet elég hosszú sorozatot összeállítani. De jegyezzük meg, hogy a kormány cselekvései kevésbé támadhatók, mint amennyire a pártokban észlelt tanulságok. Emlékezzünk arra az időre, amikor Polónyi Géza a képviselőház nyílt ülésében bemutatta a paktumot s abból vádat igyekezett emelni a kabinet ellen, melyből ő azóta, hogy a vállalkozás megtörtént, kibukott. Maga Polónyi ezt az időpontot (nevezetesen a paktum leleplezését) olyan dátumnak nyilvánította, hogy akkor pecsételődött meg a koalíciós kormány bukása. De hova lett a tavalyi hó? Hogy elszórt az izgalom. A három évre visszatekintő ismertetésekben nyoma sincs a Polónyi leleplezéseinek, nem emlegetik perdöntő tény gyanánt. Következik belőle, hogy akik a mostani kormánynak ellenségei, nem akarják akceptálni, hogy Polónyi Gézát vallják a kormány megbuktatása kezdeményezőjének. Az is kitűnt, hogy a paktumleleplezésekben nem voltak olyan új dolgok, melyeket már azelőtt is többször szemére ne vetettek volna a koalíciós minisztériumnak.

Nyilvánvaló, hogy a kormányt nem azokon a pontokon támadhatják, ahol a különböző pártokat képviselő miniszterek meggyeztek, ellenben ott, ahol a miniszterek pártjukkal szemben nem tisztázták a részleteket és ahol nyilatkozataik félremagyarázásokra szolgáltattak alkalmat. A jelöltek sokkal többet mondhattak el országsszerte programbeszédekben, mint amennyit aztán a parlamentben is hangoztathattak. Megesett az nem egyszer, sőt tréfás szólásmódra adott okot, hogy amit választási beszédekben modanak, azt nem szabad később számon kérni. Olyankor azonban csak ígéretekről volt szó, most ellenben elvekről. A tisztelt jelölt urak nem merték, avagy nem tudták kellőképpen felvilágosítani a választóközönséget afelől, hogy a koalícionális időre a pártprogramok megvalósítása fel van függesztve. Avagy maguk is azt hitték, hogy csak legyek bent a jóban, majd aztán kijátszzák őket az egyezséget, becsapják a németet, kitesékelik szövetségeseiket a koalícióból és átveszik az uralkodást s a hatalmat, mint függetlenségi. Politizáltak, álnokoskodtak és csalafintaságokon törték az eszüket.

Ha tehát az őszinteség hiányáról méltóztatnak beszélni, visszatekintve az elmúlt időre, talán kegyeskednének az itt feltüntetett jelenséget is figyelembe venni. Kétféle módon magyarázták a függetlenségi párt többségi szerepét. A miniszterek között tudott dolog volt, hogy a kabinet hatvanhetes alapon vállalkozott az ügyek intézésére s az uralkodóval ez az alapon létesülhetett a kibontakozásra a megegyezés. Lefelé azonban a képviselőkkel szemben és az országgal szemben másféleképpen festett az a körülmény, hogy a koalícióban a függetlenségi pártnak túlnyomó nagy többsége van. Mindenekelőtt a képviselők e többségi arány szerint követelték a ma-

meluksággal járó javakat és hivatali állásokat, a pénzzel járó megbízásokat a színekurákat és sápokát hozátartozóik részére is. Folyton megisméltülő marakodások keletkeztek. Amikor pedig a más pártbeliek undorral fordultak el tőlük, akkor egymás között folytatták a véres tülekedést és keresték a jogezimeket, amelyekkel egyik többet szerezhessen, mint a másik. Így kellett a nagy függetlenségi pártnak kategóriákra szakadni. A hasonlóság alkotta meg a kategóriákat. Kezdődött azon, hogy ki a régi függetlenségi és ki az új. Már igen nagyon megállapították, hogy mielőtt Apponyiék a függetlenségi párthoz csatlakoztak volna hatvanhetes nemzetipártiak, majd szabadelvű pártiak voltak, sőt olyik a híres november 18-iki ülés után is egy darabig benne maradt a szabadelvűpártban. E szerint, akik még Apponyiék előtt is függetlenségi voltak, azok többre és jobbra tartottak igényt és már akkor is zugolódtak, amikor igazságügyminiszternek az Apponyiékhoz tartozó Günther Antalt nevezték ki, holott elődje régi függetlenségi volt. Az államtitkári és más nagy állásoknál a distingválás mindig megisméltődött. Ha arról nem is volt szó, hogy hatvanheteseket nevezzenek ki, igen szépen összeveszték a függetlenségi a maguk körében is. Nem egyszer szükség nélkül új állásokat kellett létesíteni csupán a türelmetlenek miatt. Aztán más különbözőségeket találtak ki. A függetlenségi párt feldarabolódott agráriusokra és merkantilisekre. Gazdasági kérdéseknél adáz harcöt vívtak egymás ellen és tiszta komikum volt az a tény, hogy tulajdonképpen egy pártban tartoznak. Egy-egy törvényjavaslatnál hatalmas viharok keletkeztek és ellenzék sohasem beszélt olyan piszkoló hangon kormánypárttól, mint ahogyan itt az egy pártban tartozók beszéltek egymásról. Mit szóljunk a függetlenségi pártban lévő klerikálisokról, akik gyűlölettel szállottak szembe a liberálisokkal. És nekik mondja Kossuth Ferencz, hogy demokratikus alapon kell létesíteni az együttmaradás biztosítékait! Nem volt annyira éles az ellentét a különböző közjogi alapon álló pártok között, mint aminő az egyprogrammu függetlenségi pártban a más és más irányokat keresők között.

A letelt három évre vonatkozó birálatban ezzel megmagyarázható a bizalmatlanság, ami az országban keletkezett és egyre növekedett. A közönség fogékony az ilyes pikantériák iránt és megérezzi, hogy az együvé tartozásnak nincs érzébeli fundamentuma. Amikor most arra hivatkoznak, hogy mit végzett a koalíció és minő javaslatok alkotattak meg a függetlenségi többség támogatása segítségével, akkor nem szabad elfeledkezni azokról az éppen nem lényegtelen harczokról, amelyek az ily javaslatok tárgyalása előtt és tárgyalása közben dultak s amelyek a minisztereket sokszor igen nagyon elkedvetlenítették. A kedvtelenségnek Kossuth is, Apponyi is nem egyszer adott kifejezést és amikor új alakulásról volt szó s Apponyitól azt kérdezték, hogy vajon a függetlenségi párt melyik csoportjával megy, a miniszter így válaszolt:

— Én már csak Eberhardba megyek!

Bizony rendkívüli lelki erő kellett hozzá, hogy a miniszterek le ne csapják táskáikat és ott ne hagyják az egész „bandát” ahogy népszerűen az ő támogatóikat nevezni szokták. Ebből keletkezett aztán az a gyanúsító feltevés, hogy azért tűnnek, mert meg akarják várni a nyugdíjképességet, ami a három év elteltével következett be. Természetes,

hogy alaptalan gyanúsítás volt, de hát ilyen a tömeg filozófia, amelyik felteszi, hogy ennyi zaklatást csak megfelelő anyagi kárpótlás kilátásáért lehet elszenvedni. Hozzájárult a gyanu táplálásához az a tény, hogy a koalíciónak két évre tervezett uralma automaticze meghosszabbodott. Mindamellett mindenki napirendre térhet felette. Viszont a kormánynak sem muszáj most már okvetlenül és minden körülmények között ragaszkodnia a hivatalához. Még azért se muszáj, hogy megmutassa miképp a nyugdíj határidőn túl is szolgálni akar. Hanem meg kell maradnia a kormánynak, mert benne van a gyakorlatban. Ilyen társasággal más kabinet nem tudna boldogulni, csak ez, amelyik már annyira megundorodott a tapasztaltaktól, hogy semmi sem okozhat nála meglepetést. Még az sem, ha bebizonyosodnék, hogy a függetlenségi minisztereknek a más pártokhoz tartozó képviselők őszintébb támogatói, mint a függetlenségi párt egyes csoportjai.

Lássuk azonban miféle konzekvenciákat tudnak levonni az évforduló során felmerült visszaemlékezésekből az ugynevezett terroristák. Ugy is nagypéntek van holnap, amikor mossa holló a fiát, hát Hollók mindenekelőtt a kezüket mossák. Ők váltig aképpen vélekednek, hogy mihelyt olyan feladat megoldása válik aktuálitássá, ami nem foglaltatik benne a koalíciós paktumban, akkor a koalíciónak fel kell bomlania és akkor a függetlenségi pártot, mint többséget illeti a kormányzás teljes joga. A bankkérdés közbejött, mint amire a paktum megkötésénél nem számítottak, tehát azt mondják, hogy ezt a kérdést már a koalíció nem döntheti el, hanem csakis a függetlenségi párt. Szép gondolat és igen lélekemelő. Mert e pontnál jutnak oda, amit előbb jeleztünk, hogy a paktum támogatásának vállalásakor alattomosan abban bíztak, hogy majd úgy fordul a helyzet, hogy a többi pártokat ki lehet ugratni.

Am van egy kis bökkenő. A miniszterek tudnillik nem felelték el, hogy a paktum egyuttal választási program is volt a képviselők részére. A paktumon kívül eső dolgokat a választók megkérdezése nélkül csak aképpen intézhették el, ha a különböző pártok megegyezve vállalták a felelősséget. Mihelyt ilyen egyezés a koalíció pártjai között nem létesülhet, a kérdést vagy el kell halasztani, vagy pedig a választókhoz kell fordulni. Hogy ez a vélemény bir némi alappal, kitűnik abból is, hogy a bankügy valamely provizoriumos intézkedéssel való elhalasztásának tervét már meg is pendítették, hogy így elővehessék a paktumban kikötött vérső teendő a választói reform megalkotását. Ez vonatkozik arra az esetre, ha a kartelbankot nem lehet megcsinálni és ha a koalíciós pártok nem fogadnak el más formulát, de nvilt válságot (amely esetben a király a koalíció kívül álló egyént is megbízhat kormányalakítással) még sem akarnak előidézni.

Máskülönbön pedig legyen ez bármily szomorú a mandátum kitűnő birtoklóira nézve, bizony a képviselőházat fel kell osztani. Mivelhogy az ország a koalíciós programmal választott képviselőket s ha a program teljesítése akadályokba ütközik más teendők miatt, akkor ezekre nézve ismét a nemzetnek kell döntenie.

Montenegró jegyzőke.

— A balkáni események. —

Budapest, április 8.

A mai nappal az annexió kérdése ismét egy fontos lépéssel haladt előre, amennyiben Montenegró is föladata eddigi álláspontját és jegyzékben értesítette a monarchiát és Olaszországot, hogy megelégszik a berlini szerződés 29-ik pontjának törlése révén juttatott rekompenciációval. Kültügyi hivatalunk most értesíteni fogja a berlini szerződést aláírt hatalmakat, hogy beleegyeznek a 29-ik paragrafus megváltoztatásába és ezzel aztán befejezést nyer a nagy politikai bonyodalom, mely hat hónapig tartotta lázba egész Európát.

Mai hireink a következők:

Montenegró is békét ígér.

Montenegró fejedelemség kormánya báró Kuhn osztrák-magyar követhoz a következő jegyzéket intézte:

„Van szerencsém exzellenziádat értesíteni, hogy válaszképpen a cettinjei olasz királyi követ által a mai napon tett közlésre jegyzéket intéztem czimére, amelynek másolatát mellékelve van szerencsém átnyújtani. Amidőn Montenegró kormánya a berlini szerződés 29. pontján eszközölni kívánt változtatásokat az érdekelt felekre kielégítőnek tekintti és miután Montenegró kész magát alávetni a döntésnek, amelyet a hatalmak a berlini szerződés 25. cikkében hozni fognak, át van hatva attól a reménytől, hogy mi sem fog többé utjában állani a monarchia és a fejedelemség közti jó viszony kifejlődésének és megszilárdulásának.“

Az olasz követhoz intézett jegyzék szövege a következő:

„Van szerencsém igazolni azon jegyzék vételét, amelylyel exzellenziád szíves volt engem arról értesíteni, hogy Ausztria-Magyarország és a többi hatalom hozzájárulnak a berlini szerződés 29-ik cikke mindazon határozmányainak törléséhez, amelyek Montenegró teljes szuverenitásának korlátozásaként tekintettek, a 6-ik bekezdés kivételével, amelynek helyébe a következő volna teendő: *Az antivarri kikötőnek továbbra is kereskedelmi kikötő jellege legyen.* Nem lehet ott oly építkezéseket végrehajtani, amelyek azt hadi kikötővé változtatnák át. Miután Antivari Montenegró tulajdonképpeni külkereskedelmi kiinduló pontja és vízi utjának kezdőpontja, Montenegró ugye kikötő fejlődésének érdekében, mint azért, hogy a legközelebb érdekeltnek bizonyítékot adjon békés szándékairól, szabadon is már ma kijelenti, hogy *Antivarinak továbbra is kereskedelmi kikötő jellege lesz,* miáltal fejlődését nem fogják akadályozni azok a körülmények, amelyet hadi kikötők kereskedelmi tekintetben való fejlődését gátolni szoktak. A jóakarattal, amelyet Ausztria-Magyarország a 29. szakaszban számára biztosított jogokról való lemondással tanúsított, Montenegróban teljes mértékben bizalmat ébreszt a barátságos és szomszédos jó viszony iránt, amelyet a jövőben Ausztria-Magyarországgal szemben fentartani kíván. A fejedelemség kormánya nevében kérem önt, fejjeze ki legélelkebb köszönetünket az olasz kormánynak azért a szerepért, amelyet ebben a kérdésben tanúsított és egyuttal kérem az olasz királyi kormányt, hogy tolmácsolja ezen érzelmiünket a többi hatalomnál is, akik hozzájárultak Montenegrónak az eddig viselt korlátozásoktól való felszabadításához. Bizva a barátságos érzelmekben, amelyeket a hatalmak Montenegrót illetőleg táplálnak, a fejedelmi kormány kész megfélelni annak a határozatnak, amelyet a hatalmak a berlini szerződés 25-ik cikkét illetőleg hozni fognak.“

A monarchia válasza.

A cettinjei osztrák-magyar követ válasza a montenegrói jegyzékre a következőképen hangzik:

„A cs. és kir. kormány megelégedéssel

vesz tudomást azokról a kijelentésekről, amelyeket a fejedelmi kormány a szomszédos monarchiával szemben való magatartását illetőleg tett és szerencsésnek érzi magát, hogy ily körülmények között az *Ausztria-Magyarország és Montenegró közti szomszédos jó viszony helyreállítottnak tekintheti.* Ami a berlini szerződés 29. cikkén teendő változtatásokat illeti, a fejedelmi kormány előtt ismeretes, hogy Ausztria-Magyarország már a múlt ősszel kifejezte elvi hajlandóságát arra nézve, hogy ebbe beleegyezék. A cs. és kir. kormány szerencsésnek érzi magát, hogy exzellenziád legutóbbi közlése megengedi neki, hogy e szándékait megvalósítsa és a berlini szerződés többi szignatárius hatalmaival egyetértésben az említett cikk megváltoztatásához hozzájáruljon.“

Miért engedett Oroszország.

Az orosz kormány váratlanul új állásfoglalásáról, mely a balkáni válság békés megoldását vonta maga után, a következőket jelentik Pétervárról:

Az orosz sajtó azzal vádolja a német diplomáciát, hogy berlini utasításra erős nyomást gyakorolt *Izvolzskira* s a szerb kérdésben állásváltásra kényszerítette az orosz kormányt. Ez a vád teljesen alaptalan, mert a dolog úgy áll, hogy *Kokovcev* pénzügyminiszter elnöklésével miniszteri tanács volt, amely a beteg *Stolypin* hozzájárulásával rábirta *Izvolzskit* arra, hogy *Szerbiát* leszerelésre szólítsa föl és *Péter királylyal* tudassa, hogy *vonakodása esetében elveszti Oroszország kegyét.* Ezt a határozatot mielőtt *Szergejevnek* Belgrádba elküldték, a *cár jóváhagyta.* Ebből látszik, hogy az orosz politika megváltozása miatt nem *Izvolzski,* hanem az összes miniszterek és első sorban *Kokovcev* felelősek.

Orosz nagyhercegnő Belgrádban.

Mária Pavlovna orosz nagyhercegnő tegnap Athénbe menet Belgrádba érkezett. A nagyhercegnő utazásának megszakítása érdekes dolog s bizonyára *politikai háttere is van.* A nagyhercegnő *Vladimir* nagyhercegnek özevgye, aki mindig azt ajánlotta, hogy *Oroszország* aktív politikát folytasson a *Balkán-félszigeten.* Az orosz udvar pontos és részrehajlatlan értesítést kíván a szerbiai viszonyokról s egyuttal bizonyosságát akarja adni annak, hogy most is nagyon érdeklődik a szerb dolgok iránt.

Török-bolgár tárgyalás.

A Konstantinápolyban tanácskozó török és bolgár delegátusok ma nem tartottak ülést, miután a török minisztertanács foglalkozik a megoldás kérdésével. A bolgár delegátus azt hiszi, hogy két nap alatt készen lesz, miután reméli, hogy a vakuf-kérdést és a keleti vasut kérdését ez idő alatt legalább elvben, rendezheti. A keleti vasut igazgatósága eddig a portától nem kapott fölszólítást a tárgyaláson való részvételre vagy meghívást az ülésekre. *Grey* külügyi államtitkár értésére adta *Rifaat* basának, hogy Anglia nagy súlyt vet arra, hogy a *bolgár-török tárgyalás* husvétig befejeződjék. A portán azt hiszik, hogy ez a kívánság teljesülni fog és hogy Törökország husvétig el fogja ismerni Bulgária függetlenségét.

Ujabb jelentések szerint a tárgyalások Pétervárott és Konstantinápolyban husvét utánig fognak elhuzódni. A török fővárosban sikerült elsimitani a vitás kérdéseket, már csak az van hátra, hogy a keleti vasutak megváltásának összegét véglegesen megállapítsák. *Liaksew* miniszter és a *Deutsche Bank* igazgatója, *Helferich* között teljes megegyezés jött létre, csak a körül lesz még nehézség, hogy milyen kulcs szerint osztsák föl a kárpótlási összeget Törökország és a vasutársaság között.

Hiteles értesülések szerint a porta legközelebb hivatalosan el fogja ismerni Bulgária függetlenségét, akkor aztán egy külön követség utazik Szófiába, hogy üdvözölje *Ferdinánd* királyt.

Szerbia további leszerelése.

Az Ausztria-Magyarországnak adott kötelező ígéret alapján a szerb kormány eddig a macedon és

őszérbiai lakosokból, valamint a bosnyákokból alakított bandákat oszlatta fel, a *Lipovacz* ezredes és *Gagarin* orosz herceg vezetése alatt álló ezer-ezer főnyi orosz önkéntes csapat feloszlására tegnap került a sor. A legtöbb önkéntes jómódu, a szláv eszmékért lelkesedő fiatal ember, akiknek felfegyverzése és ellátása a szerb hadikincstárnak egy állásjébe sem került és így ezeket utiköltséggel sem kellett ellátni. Az orosz önkéntesek kisebb csapatokban hagyják el Szerbiát és Bulgárián át térnek vissza Oroszországba. Az önkéntes orosz csapatokat vezető tisztek közül azok, akik csak nemrég léptek ki az orosz hadseregből (egynémelyike csak szabad-ságolva van), a szerb kormány felkérésére *egyelőre Szerbiában maradnak* és ha az orosz kormány beleegyeznek, a szerb hadseregben nyernek megfelelő tiszti rangot. A szerb hadügyi kormány egyuttal felkérte az orosz tiszteket, hogy befolyásukkal a békétlenkedő szerb tiszteket csendesítsék le és a hadseregben való maradásra bírják rá őket. *Karagyorgyevics* Arzen herceg, ki utközben értesült a leszerelésről, megváltoztatta uti irányát és az olasz királyi pár látogatására Nápolyba utazott. Onnan Arzen herceg Cettinjébe megy és csak onnan jön vissza Szerbiába, hogy a szerb lovasság parancsnokságát átvegye.

A belgrádi szerb-macedon komité, amelynek a hadügyminiszter akarata ellenére a feloszlott nemzeti honvédelmi bizottság átszolgáltatta az általa hadi célokra gyűjtött 800.000 frankot, tegnap látogatott ülést tartott s megvitatta az új bandák szervezésének dolgát O-Szerbiában. Az összes bandavezérek, akik Belgrádban tartózkodnak, jelen voltak a gyűlésen. Határozatba ment, hogy a monastiri vilajetben hamarosan megkezdik az új mozgalmat.

A szerb hercegek útja.

Péter király környezetében azt mondják, hogy *Sándor* trónörökös ellentétesen az eredeti tervvel, angol egyetemen fog tanulni, míg *György* herceg Berlinbe vagy Bonnba megy. A volt trónörökös előbb rövid időre Londonba készül, de elutazását elhalasztotta, mert adósságait előzetesen rendezni akarja.

Szerb-bolgár vámunió.

A szerb kormány komolyan foglalkozik azzal a tervvel, hogy megújítja a *Talgáriával* 1905-ben kötött és a *Stojanovics*-kormány által később elejtett vámuniót. A szófiai szerb követ, aki betegsége miatt Svájcban volt, tegnap visszaérkezett Belgrádba és husvét után Szófiába utazik, hogy megkezdje a tárgyalásokat a bolgár kormánnyal.

Legujabb hireink

Pallavicini örgróf osztrák-magyar nagykövet ma délben notifálta a portának a montenegrói kérdés elintézését, illetőleg a normális viszony helyreállítását. A Serbesti főszekerestőjének mai temetésén érdekes tünet volt a mohamedán unió papi tagjainak tüntető részvétele, továbbá, hogy a nagyvezér kocsija, mely a menettel találkozott, pfuj kiáltások közben kénytelen volt mellékutczákra térni. A török és bolgár delegátusok tárgyalása ma csak egy óra hosszáig tartott. A vakuf kérdés még nincs elintézve. Legközelebbi ülés szombaton lesz.

Konstantinápolyból jelentik, hogy a keleti vasutak igazgatója ma délután tanácskozott *Rifaat* pasa külügyminiszterrel és *Nuradunghian* középítkezésgyi miniszterrel és kérdést intézett hozzájuk, hogy a keleti vasut kérdésének rendezésére folyó török-bolgár tárgyalásokra eddig miért nem kapott meghívást. A két miniszter közölte az igazgatóval, hogy a jelzett ügy a porta és a bolgár kormány külön tárgyalásainak tárgyát képezi és csak e tárgyalások befejeztével fogja a kérdést a porta a keleti vasutal rendezni. Ha megegyezés nem jön létre, akkor döntőbírótság elé viszik a dolgot. Mindkét miniszter azonkívül a keleti vasut Bulgária elleni további reklamációit kérte. *Gross* e kívánságot visszautasította és a fentebb jelzett tárgyalási mód, valamint a keleti vasutársaság mellözése ellen tiltakozott.

A konstantinápolyi gyilkosság.

Budapest, április 8.

Hassan Fehminek, a „Szerbeszti“ szerkesztőjének meggyilkolása nagy forrongást idézett elő Konstantinápolyban. A szabadelvű unió tagjai, kik a parlamentben is tekintélyes párt fölött rendelkeznek, nyíltan vádolják az új-törököket, hogy Hassan Fehmit az ő utasításukra gyilkolták meg. A konstantinápolyi lakosság egyrésze ma zajos tüntetést rendezett az ifju-törökök és különösen azok vezére, Achmet Riza, a kamara elnöke ellen, ki állítólag egykedvűen fogadta a gyilkosság hírére és ezzel a rézesedés gyanúját vonta magára. Nem lehetetlen, hogy ez a gyilkosság nagyobb eseményeknek lesz kuforrása, mely ismét nyugtalan napokat fog szerezni Törökországnak. Bár alig hihető, hogy Achmet Riza, az európai műveltségű államférfi, vagy akár az ifju-török komité, mely politikai érettségének anyi tanujelét adta, ily aljas eszközkhöz folyamodna uralmának föntartása érdekében. Inkább hiszszük, hogy e cselekedetet az ifju-török komité valamelyik fanatikus híve követte el minden megbízás nélkül. A gyilkosság hatásáról a következő tudósítást kaptuk:

Hassan Fehminek, a „Szerbeszti“ szerkesztőjének meggyilkolása miatt nagy tüntetések voltak a porta, a rendőrmisztérium és a parlament előtt. A néptömeg viharosan követelte, hogy az ismeretlen gyilkost fogják el és ítéljék el kötélt általi halálra. Mialatt a tömeg a porta előtt tüntetett, megjelent a nagyvezér és a tömeget megnyugtanni igyekezett azzal, hogy mindent meg fognak tenni, hogy a büntényt megtorolják. A „Szerbeszti“ külön kiadásában közli szerkesztőjének a halálát és felszólítja a lakosokat, hogy vegyen részt a holnapi temetésen, melyre a rendőrség, minthogy mindenféle nyugtalanító hírek terjedtek el, nagy előkészületeket tett. Félrek tőle, hogy a temetésen ennek dacára zavargások lesznek. Délelőtt a „Szerbeszti“ kiadója, Rifaat, szemrehányásokat tett a kamara elnökének:

— Ez ismét a ti politikátok áldozata! — mondotta Rifaat, mire Achmet Riza, — mint a „Szerbeszti“ jelenti, — hidegvérrel ezt válaszolta:

— Így jár mindenki, aki beavatkozik a politikába, amelyhez semmi köze!

Rifaat e szavak miatt megtette Achmet Riza ellen a följelentést azon a czimén, hogy tudott a büntényről.

A „Szerbeszti“ hívei azt állítják, hogy az első lövéseket nem a meggyilkoltnak, hanem Rifaatnak, a „Szerbeszti“ kiadójának szánták, aki feltűnően hasonlít Hassan Fehmi megsebesült kísérőjéhez. Sakir béghez. A gyilkos, amikor Sakirra lőtt, ezt kiáltotta:

— Nesze, Rifaat, amit megérdemelt!

A sebesültet, amikor menekült, a rendőrség tévesen a tettesnek tartotta és letartóztatta. Fehmi megragadta a gyilkost, ez azonban a földre dobták és két lövéssel, közvetlen közelből megölték.

A nép azt állítja, hogy a gyilkost ismerik, de nem tartóztatják le. A meggyilkolt szerkesztő holttestét a „Szerbeszti“ szerkesztőségében helyezték ravatalra. Attól tartanak, hogy a gyilkosságunk kiszámíthatatlan következménye lesz.

Az összes ellenzéki lapok a meggyilkolt Hassan Fehmiben a sajtószabadság első vértanúját sírják. Az „Ikdam“ szerkesztője, Ali Kemal ama gyanújának ad kifejezést, hogy a gyilkosság a bizottság műve volt, amely még több politikai gyilkosságot is készít elő. A lap egyidejűleg Törökország jövőjét a legsötétebb színekkel eseteli. A tettes gyanúja egy szalonkii tisztre irányul, aki a rendőrmisztérnek a nagyvezérhez intézett jelentése szerint valószínűleg egy reá várakozó kis bárkán a tenger felé menekült el. A nagyvezérnek azt a kijelentését, hogy a gyilkost, mint a nép kívánja, fel fogják akasztani, a kamarában nagy tetszéssel fogadták és az elnököt közömbössége miatt hevesen elítélték. A szofták és a szabadelvű ulemák és

más diák-egyletek a temetés alkalmával a parlament előtt nagy tüntetéseket terveznek. A bizottság a fővárosban csak katonasággal rendelkezik, mely a rend fentartása végett nagy tömegben vonult ki. Híre jár, hogy az izlam szokásainak megfelelőleg a vértanúnak a szultán is ki fogja fejezni tiszteletét. A bizottság köreiből nagy rémület uralkodik, mert radikálisok és szabadelvűek, arabok és albánok együttesen járnak el és van elég nemzeti és társadalmi gyújtóanyag arra, hogy az országot lángba boríthassák.

Újabb jelentések szerint a liberális unió és hívei, valamint az ifju-török bizottság többi ellenzéki a merénylet ügyéből kifolyólag komoly kampányt indítottak a bizottság ellen. Albánok is résztvesznek abban, minthogy a meggyilkolt albán születésű volt. Érdekes, hogy a főiskolai hallgatók, akik az utóbbi időben átpártoltak a liberális unióhoz, majdnem teljesen elidegenedtek az ifju-török bizottságtól. A meggyilkoltat, mint a szabadság vértanúját dicsőítik. A bizottság és a liberális unió közti ellentét veszélyes eshetőségeket eredményezhet. Az Achmet Riza kamarai elnök elleni küzdelem is kiélesedett.

Impozáns gyász pompával temették el ma Hassan Fehmit és nem vált valóra az az aggodalom, hogy nagy zavargások lesznek. Délben a Serbesti szerkesztőségéből az Aja Szófiába vitték az egyszerű fakoporsót, amely fekete-piros lepelbe volt takarva, fedelén fekiúdt a meggyilkolt főszerkesztő feze. Barátai, sok képviselő és néhány ezer ember kísérette a koporsót. A gyászmenet elvonult a parlament előtt. A serajban összpontosított lovasságnak nem volt oka a közbelépésre.

Az ifju-török bizottság lapjai is azt írják, hogy a meggyilkolt Hassan Fehminek egyetlen egy személyes ellensége sem volt. Általános az a vélemény, hogy az ifju-török komité a gyilkost már külföldre szöktette s azt követelik, hogy legalább is a rendőrmisztér lakoljon és mondjon le. A pesszimisták azt jósolják, hogy súlyos válság előtt áll a török birodalom. Rohamosan növekszik a konzervatív, a radikális, szocialista és a nacionalista áramlat.

KÜLFÖLD.

Izvolzki és Csarikow. Izvolzki összevezetett Csarikowval. A külügyminiszter arra kérte helyettesét, hogy halaszsa el utazását, Csarikow azonban mégis elutazott Moszkvába s azt mondta Izvolzkinak, hogy halaszthatatlan családi körülményei szólítják oda. Most aztán kiderült, hogy Csarikow a moszkvai archeologiai társaságban felolvasást fog tartani két orosz freskóról s ez volt az a halaszthatatlan családi ügy, amely miatt Moszkvába utazott.

A дума elnöke a czárnál Chomjakow dumaelnök hosszas kihallgatáson volt Carskoje Selóban és referált a czárnak a дума munkásságáról. Körülbelül egyidőben volt audiencián Achimow, az államtanács elnöke is, akinek audienciája szintén nagyjelentőségű. Achimow le akar mondani, mert el van keseredve a jobboldalnak az államtanácsban szenvedett veresége miatt. Pétervárra várják Urusow herceg hívei nagykövetet.

Witte törekvése. Pétervárról jelentik, hogy gróf Witte azon igyekszik, hogy megkapja a külügyi tárczát, de fáradozásainak eddig nem igen volt sikere. Az udvari párt nagy ellensége Wittének, dacára annak, hogy Witte az egykori szabadelvűből reakcionárius államférfivá vedlett át, mint ezt a birodalmi tanácsban tartott legutóbbi beszédével bebizonyította. Witte néhány évig pihent, de most ismét elég erőnek érzi magát arra, hogy a politikai küzdőterem megjelenjen.

A török parlamentből. A szenátusnak 2 órától 7 óráig tartó ülésén az entente jegyzőkönyvet tárgyalták. A nagyvezér kétórás beszéde után lefolyt vita jelentéktelen volt. Egy kiváló szenátor előadása szerint az ülés végén a jegyzőkönyvet elvben elfogadták. A vitát valószínűleg csak szombaton fogják befejezni. A kamara 123 ifju-török, ó-török és papj szavazattal a liberális unió és a keresztények 102 szavazatával szemben elfogadta a botbüntetésre vonatkozó intézkedést. Izmail Kemal ellenzéki szónok kifejti, hogy Törökország a

botbüntetés megtartásával elveszti a modern állam jellegét. A délelőtti rendkívüli minisztertanács a bolgár tárgyalásokkal foglalkozott és azt délután is folytatta. A bolgárok a hatvan milliós vakufkövetelés dacára sikert várnak a tárgyalásoktól, mert Liapesev miniszter határozott kijelentést tett. A patriarchátus bulgáriai templomainak és intézeteinek megváltása fejében tíz milliót követel.

Francia-német barátság. A Franciaország és Németország közeledésének előmozdítására alakult központi bizottság meghívta Basturel francia szenátort és volt minisztert, hogy tartson Berlinben előadást. Basturel elfogadta a meghívást és legközelebb a felolvasó-asztalnál a francia-német közeledés szükségességét a világbéke szempontjából fogja fejtegetni.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Pestvármegye közigazgatási biottsága ma délelőtt Gulner Gyula főispán elnöklésével ülést tartott. A bemutatott havi jelentések során dr. Petri Mór kir. tanácsos, pestmegyei tanfelügyelő beszámolt tankerülete tanügyi állapotáról, hogy márcziusban 14 napon át 13 községben tartott szemlét s hogy fizetésekiegészítés és korpótlék czimén 15 tanító, illetve tanítónő 7362 korona államsegélyt kapott. Ezután Kurucz Gyula, a kecskeméti tanfelügyelői kirendeltség vezetője terjesztette elő jelentését. Dr. Cottely Ernő pénzügyigazgató jelentése szerint a múlt hónapban egyenes adó fejében 256.712 korona 39 fillér folyt be, vagyis 21.997 korona 37 fillérrel kevesebb, mint a múlt esztendő márczius hónapjában. Ez év január elsejétől a múlt hó végéig összesen 1.943.794 korona 53 fillér egyenesadó folyt be, a csökkenés tehát a múlt év hasonló időszakához képest 92 ezer 153 korona 64 fillér. A bizottság a bemutatott jelentéseket tudomásul vette s azután felelbe seket intézett el.

Nagyvárad törvényhatósági bizottsága mai közgyűlésén elhatározták, hogy csatlakoznak Pozsony város átiratához, mely szerint feliratot intéznek a kormányhoz, hogy a pornográf és a nemzetgyalázó irodalmi termékek postai szállítási jogát vonja meg.

Törvényhatósági utaink. Az ország közigazgatásai érdekei szempontjából elsőrangú fontosságú az utaknak a jósága. Noha az állam erre a célra igen sok pénzt áldozott eddig, ezzel a kérdéssel sokáig nem foglalkoztak rendszeresen, hanem esetlegesen az egyes törvényhatóságokból megnyilvánuló kívánságoknak a teljesítésével segítették ideiglenesen a hiányokon. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter áthatva e kérdés nagy jelentőségének tudatától, rendszeresítette a törvényhatósági utaknál az állami támogatást. Mindenekelőtt azokat a törvényhatóságokat, amelyeknek utjai és hidai leginkább el voltak hanyagolva, külön elbírálás tárgyává tette; ezen külön elbírálás során az országos érdekeknek megfelelően megállapítja az uthálózatot, kiépítteti az utakat és hidakat és amíg azok teljesen jókarba helyzetnek, természetesen nagyobb államsegélyt nyújt az illető törvényhatóságoknak. Ilyképpen remélhető, hogy tíz-tizenkét év alatt ezen elhanyagolt megyéknek utjai és hidjai is kiépülnek és hogy ezen idő letelével e törvényhatóságok utjaitak önerejükkel — legfeljebb az államnak normális támogatásával — tarthatják fenn és fejleszthetik tovább. A miniszter intézkedett aziránt is, hogy a törvényhatóságok közüti költségelőirányzatot sürgősen bírálják felül az illetékes szakosztályban. Eddig a törvényhatóságok a kétvétenként október hónapban benyújtott előirányzatot csak a következő év július havában kaphatták vissza, ami az adminisztráció menetére igen zavarólag hatott. Most a miniszter rendelete értelmében hivatalos órákon kívül dolgozzák fel ezeket az előirányzatokat, úgy hogy legkésőbb márczius hó végéig elkészülnek velük. Ez évben már el is bírálták a terminusig beérkezett költségelőirányzatokat. Alsófehérmegye a terminus letelte után küldte be előirányzatát, Miskolcz pedig még egyáltalán nem küldötte meg. A beérkezett 62 vármegyei és 24 városi törvényhatóság költségelőirányzatának alapul vételével a kereske-

delemügyi minisztérium ezen törvényhatóságok közötti alapjainak támogatására a törvényhozás által rendelkezésre bocsátott összegből az 1909. évre 2.190.500 koronát engedélyezett, az 1910. évre pedig 1.581.500 koronát helyezett kilátásba. Borsod, Háromszék, Krassószörény, Nyitra és Trencsén vármegyék részére az 1910. évi költségelirányzatba még nem vétetett fel állami segély, minthogy ezen megyék közötti alapjai rendezés alatt állanak és több éven át nagyobb összegű állami segélyre szorulnak, aminek megállapítása csak az 1909. év folyamán lesz eszközölhető.

Arad megye közigazgatási bizottsága ma gróf Károlyi főispán elnöklésével ülést tartott. A fővivos jelentése szerint az egészségügyi viszonyok örvényesen javultak. Majd a tanfelügyelő tette meg jelentését, mely szerint a román iskolákban sok hiányosságot tapasztalt. A román tanítók állami segélyért folyamodó kérvényüket, míg az iskolai hiányokat nem pótolják, visszautasította.

Bismarck lemondott?

♣

Az újságírók napok óta írják, hogy a béke most már igazán biztosítva van. Miért van biztosítva? Azért, mert egyrészt Szerbia kijelentette, hogy máától fogva barátságos arcot fog vágni a monarchia felé; másrészt a monarchia kijelentette, hogy Szerbia érdekeit szíven fogja viselni; s végül harmadsorban azért, mert a nagyhatalmak elismerték, vagy el fogják ismerni, Bosznia és Hercegovina annektálását. Hát hogy ilyfajta diplomáciai kijelentések megnyit érnek, erre vonatkozólag érdekes dokumentumot közöl ma a „Times“.

A francia-német háború viharai alatt, 1870. őszén, váratlanul csapott le az a hír Londonban, amely azt újságolta, hogy Oroszország fölmondja a párisi szerződésnek a Fekete-tengerre vonatkozó pontját. Oroszország a nagy konfliktust arra akarta fölhasználni, hogy azt a zsillipet, mely a Fekete-tenger bejáratánál hajói elé meredt (és még ma is mered), fölhuzza. Az angol kormány lord Odo Russelt sürgősen Bismarckhoz küldötte, hogy vele Oroszország szándékáról beszéljen. Bismarck ekkor a német hadsereg főhadiszállásán Versaillesben volt és itt formálisan (hivatalos okiratok beszélnek róla) a következőket jelentette ki az angol kormány küldötének:

1. Én Oroszország szándékáról abszolúte nem tudtam semmit és igazán meglepett, amikor erre vonatkozó körjegyzékét megkaptam.

2. Oroszország eljárását igazságtalannak és sértőnek találom.

3. Sajnálom, hogy most, a háború miatt, bővebben nem foglalkozhatom ezzel az ügygyel.

Harmincz évvel később megjelentek Bismarck emlékiratai; a második kötetben a herceg a maga kezével ezt írja:

— A párisi szerződésnek a Fekete-tengerre vonatkozó pontja fölmondását én sugalltam Oroszországnak. Gortschakoff (ez volt az akkori külügyminiszter) eleinte nagyon idegenkedett ettől a gondolattól, de én addig inszisztáltam, amíg elfogadta. Ezt a módot találtam ugyanis helyesnek arra, hogy Oroszország és Németország között a viszonyt szorosabbra fűzzem.

Világos ebből, hogy a nagy férfit, vagy lord Odo Russel előtt állított olyat, ami a valóságnak nem felelt meg, vagy az emlékirataiban. A diplomaták éppenséggel nem fognak ezen fölhaborodni; sőt bennünket, jámbor publikumot, arra fognak nevetve figyelmeztetni, hogy hiszen éppen az bizonyítja, hogy Bismarck zseni volt.

Ugy látszik, a diplomatáknak csakugyan igazuk van. De ha igazuk van, akkor viszont némi rezervával illik fogadni a békére vonatkozó ünnepélyes fogadalmakat. A „Times“ sokatmondóan meg is jegyzi, hogy Bülow német kancellár csak a minap mondotta egyik beszédjében, hogy ő minden tekintetben Bismarck politikáját akarja követni. Már pedig Németország — vagy Bülow — volt, aki abban a hat hónapos európai bonyodalomban a primhegedűs szerepét játszotta.

Fiu tetszik vagy leány?

Budapest, április 8.

Schenk professzor teóriájának bukása — vagy legalább alkalmazhatatlansága — óta teljesen elfelejtették a híres golya-problémát. A papák és mamák keleti fatalizmussal nyugosznak bele, hogy a golya hozzon azt, ami neki tetszik. Rumley Dawson amerikai orvostanár azonban fölvetette a témát és hosszú tanulmányozások és kísérletezések után megfejtette a nagy titkot. Ha a megfejtése helyes, akkor ez a titok igazán Columbus-tojása volt.

Az amerikai tudós szerint az asszony, egy évi biológiai élete tizenkét-tizenhárom periódusra van fölosztva. Míg az egyik periódus fiúk koncepciójára alkalmas, addig a másik csak leányoknak kedvez. Egy ilyen periódus huszonegy-huszonnyolc napig tart. A tétel könnyebb megérthetése kedvéért mindjárt át lehet vinni azt a gyakorlatba.

Mondjuk, ma, április nyolczadikán, János ur oltárhoz vezetett Kunigunda kisasszonyt. Fölteszük, hogy semmi betegség vagy egyéb más zavaró körülmény nem játszott közbe és a golya megérkezik a rendes időben, vagyis november havában. Kunigunda, mondjuk, egészséges fiugyetmeknek adott életet. Ekkor, Rumley Dawson tételéből megállapítható, hogy Kunigunda április, vagy igazán november havában mindig fiut fog szülni. Ha János ur mégis leányt akarna, akkor arra kell törekednie, hogy a házára a golya a következő esztendőben december, február vagy április havában szálljon le. Ilyen módon, ugyszólván matematikai biztonsággal meg lehet előre mondani, hogy fiut hoz-e a golya, vagy leányt.

Látható ebből, hogy a dolog igazán egyszerű és a legnaivabb ember is könnyen követheti a receptet. S éppen ez a nagy előnye a zseniális találmánynak. Schenk professzor teóriájának ugyanis — nem szólva arról, hogy fabatkát sem ért — az a nagy hátránya volt, hogy bonyolult procedurákon vezetett keresztül. Olyan diétát kellett az asszonynak tartania, ha fiura vágyott, amelyikben a nitrátok félvállról néznek az emberre. Szegény orosz ezárné annak idején hiába vetette magát alá olyan diétának, amelyikben a nitrátok heneveztek, csak leányokat szült egymásután.

Rumley Dawson hipotézise azonban végtelenül szimpla. Még csak kísérletezni sem kell vele. Akármelyik családapa plajbászt vehet a kezébe és egy darab papirosra kiszámíthatja: „ekkor nősültem és ekkor született Heinrich; azután született Mária...“ s így tovább. Egyszerű kivonás, amelynek eredményéből a jövőre lehet következtetni. Az új házások, vagy a házasulandók föladata pedig még könnyebb; ide még plajbász, emlékezőtehetség vagy dátum sem kell.

EGYHÁZAK.

— (A pápa jubileuma.) X. Pius pápa negyedszázados püspöki jubileuma alkalmából ez év június havában a fővárosból nagy zarándoklat indul Rómába, Lorettóba és Nápolyba. A zarándoklatot, mely *Vasary* Kolos bíboros hercegprímás fővédősége és dr. *Kohl* Medárd püspök védősége alatt áll, dr. *Walther* Gyula pápai prelátus, a központi papnevelőintézet kormányzója vezeti.

— (Csernoch püspök pásztorlevele.) Csernoch János esanádi püspök ma adta ki 5-ik pásztorlevelét, amelyben elsősorban közli a jövő hónap elején az egyházmegyében kezdődő bérmlás utitervét, továbbá ismerteti a középiskolai hittanárak képe-

sítésére vonatkozó szükséges utbaigazításokat. Beszámol a körlevél a déolaszországi földrengés károsultjai javára az egyházmegyében eszközölt gyűjtés eredményéről. A gyűjtés 6635 korona 15 fillér eredménnyel végződött, amely összeget rendeltetési helyére juttatták. Több tisztán személyi vonatkozású közlések után a körlevél az egyházmegyében megüresedett plébánosi állásokra vonatkozó pályázati hirdetményeket tartalmazza.

Előfizetési felhívás.

Negyvennegyedik évfolyamát futja meg az „Egyetértés“, a magyar közönség legkedveltebb, legnagyobb napilapja. Csaknem félszázad éve szolgálja a magyar kultúra, a magyar nemzeti eszmények és a magyar függetlenség ügyét.

Az *Egyetértés* multja egyúttal a jelen programja és a jövő irányelve. Ahogy a multban, úgy a jövőben is pillanatig sem szününk meg szakadatlanul munkálkodni önálló államiságunk kiépítésén, pillanatig sem pihenünk a nagy negyvennyolczas eszmék kivívásában.

Az *Egyetértés* hirszolgálata elsőrangú, mert úgy a hazai, mint a külföldi hírforrásokkal való összeköttetései révén a legbővebben s a legnagyobb változatossággal adja a napi eseményeket. Czikkeinket a legkiválóbb publicisták írják, rovataink bőveks és változatosak, közgazdasági, színházi híreink érdekesek és változatosak, szépirodalmi közleményeink magas színvonalon állanak.

Az *Egyetértés* mind e kiválóságai folytán a magyar olvasó-közönség legkedveltebb lapja.

Olvasóink az „*Egyetértés Vasárnapja*“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként, melyben megtalálják a hét érdekességeit.

Az „Egyetértés“ előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Negyedévre	7 „ — „
Félévre	14 „ — „
Egész évre	28 „ — „

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

TÁVIRATOK.

Lipót belga király Pétervárott.

Berlin, április 8. (Saját tudósítónktól.) A „Lokalanzeiger“-nek táviratozzák Pétervárról, hogy Lipót belga király májusban, amikor a messze Keletre utazik, ellátogat Pétervárra. A belga király látogatása tisztára magánjellegű lesz.

A török parlament delegációja.

Páris, április 8. Destournelles de Constant táviratot intézett a török kamara elnökéhez, melyben számos francia parlamenti férfi nevében, akik mind a döntőbírói csoport tagjai, azon óhajnak adott kifejezést, hogy a török parlament delegációját a jövő júniusban Párisban üdvözölhessék.

Uj macedon egyesület.

Szofia, április 8. Az itteni macedoniai testvér-szövetségek föderatív bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy az eddigi testvér-szövetségeket a macedoniai fajrokonok támogatására feloszlattja és új macedon-egyesületet alakít kulturális és nemzeti tendenciával.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Napár. Péntek, április 9. Róm. kath.: Nagypéntek. — Prot.: Nagypéntek. — Görög-ország: márcz. 27. Nagypéntek. — Zsidó: Niz. 18. — A nap két reggel 5 óra 38 perczkor, nyugszik este 6 óra 39 perczkor; a hold két este 10 óra 38 perczkor, nyugszik reggel 7 óra 7 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
Tavaszi tárlat a Műcsarnokban nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — A Miénk kiállítása a Nemzeti Szalonban nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Általános kiállítás a Könyves Kálmán Nagymező-utcai szalonjában. Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Az Új Művészeti Szalon (Kecskeméti-u. 3.) nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — Fényképkiallítás az Urania Kigyőrtéri szalonjában, nyitva 9—8-ig. Belépődíj 50 fillér. — A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállítása nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum régiségtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum zárva. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum zárva. — A Történelmi Képcsarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A Földtani Intézet Múzeuma zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Széchényi Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technologiai Iparmúzeum és könyvtára nyitva 1—1-ig és 6—8-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi könyvtár nyitva 9—12 óráig és 3—8-ig. — A Fővárosi könyvtár nyitva 9—2 óráig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig és 6—8-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás zárva.

— A császár külföldön. Berlinből táviratozzák: Pétervári hítelek forrásból kapott hírek szerint a császár Svédországba és Angliába tervezett útjára a legrövidebb idő alatt elindul.

— A pétervári és belgrádi udvar násza. Belgrádi udvari körökben beszélnek, hogy *Heléna* hercegnőt, Péter király leányát, legközelebb eljegyzi egy orosz nagyherceg. A házasság tervét állítólag maga a császár vetette föl s elhatározását Szergejev belgrádi orosz követ tudatta illetékes helyen. A császár ezzel Péter király és a Karagyorgyevics-dinasztia iránt való jóakarátának akar kifejezést adni s meg akarja erősíteni a dinasztia megrendült helyzetét Szerbiában.

— Lábmosás a Mátyás-templomban. A budavári koronázó Mátyás-templomban a mai csütörtökön tartották meg a lábmosás hagyományos szertartását. Az ünnepi alkalomra a királyi oratórium-ban megjelent *József* főherceg egész családjával, *Augusta* főhercegné asszonyával, *József Ferencz* és *László* főhercegekkel, *Zsófia* főhercegnővel, továbbá *Szmrecsányi* *Batthyány* grófnő udvarhölgy és *Kratochvíl* százasok, katonai nevelő. A szentély padsoraiban foglalt helyet *Apponyi* Albert gróf vallás- és közoktatási miniszter nejevel, *Fontenay* vicomte francia és *Howard* angol főköznal, mind a kettő feleségével. A templomot zsufolásig megtöltötte a közönség és a várbeli iskolák növendékeirege. A főszentély előtt ültek az „apostolok”, Buda legöregebb polgárai, akik a lábmosás szertartását végezték, név szerint *Wiesz* Sándor 96, *Németh* István 90, *Polykó* Simon 89, *Hendel* Ferencz 84, *Lang* József 84, *Eisenhut* István 83, *Filip* Ferencz 80, *Sulzberger* Ferencz 80, *Szasonics* Mihály 80, *Czip* Mátyás 79, *Fejes* András 79, és *Hartmann* János 69 éves polgár. A mai napon a herceggel szembeállított mindenik vadonatúj ruhát és egy zacskó újveretű minispánt kapott. Az ünnepi mise délelőtt kilencz órakor kezdődött. A herceggel szembeállított dr. *Kohl* Medárd püspök pontifikált, dr. *Nemes* Antal pápai prelátus, apátplébános és *Berger* Márk kanonok, primási titkár segédletével. Mise után az oltári szentséget a loretói kópólnába vitték, majd *Kohl* püspök elvégezte a lábmosás szertartását. Istentisztelet alatt a templomi ének- és zenekar *Vavrinec* Mór karnagy vezetésével *Zsaskovszky* és *Pitoni* miséjét adta elő. Az újatosságot *Jeremiás* siralmaival fejezték be.

— Uj királyi tanácsos. A király dr. Velits Dezsőnek a pozsonyi állami bábaképző intézet igazgatójának, érdemei elismerésül, a királyi tanácsosi czímet díjmentesen adományozta.

— Hadi léghajó-kikötő. A „Berliner Tageblatt” értesülése szerint a hadügyi kormány Kölnben katonai léghajó-kikötőt akar létesíteni. A „Zeppelin II.” május végére fog elkészülni.

— Uj udvari tanácsos. A király dr. Berger Ev. János budapesti tudomány-egyetemi nyilvános rendes tanárnak, a főiskolai oktatás terén sok évi buzgó és eredményes működésével szerzett érdemei elismerésül, a magyar királyi udvari tanácsosi czímet díjmentesen adományozta.

— Fegyvercsempészet Oroszországban. Pétervárról jelentik, hogy a Smirno-czég tearaktárában a titkosrendőrség rejtékhelyet fedezett föl, ahol temérdek fegyvert és löszert találtak és letartóztatták a 18. műszaki zászlóalj puskaművesét, *Lyudin* egy társával, *Andrejev* hadügyminiszteri hivatalnokkal együtt, akiket alaposan gyanúsítanak vele, hogy fegyvert csempészték. *Lyudin* lakásán kutatást tartottak és az meglepő eredményre jutott. Nem kevesebb, mint 22.000 patront találtak. *Lyudin* már egyszer vád alatt volt, de bizonyítékok hiányában fölmentették. Most kétségtelenül kiderült, hogy ő is tagja annak a titkos szövetkezetnek, amely fegyvereket csempész a Kaukázusba és Perzsiába. A büntöztetettnek 20 más tagját is sikerült kézrekeríteni. Ezek szállították a fegyvereket rendeltetési helyükre. Egy másik rejtett raktárban szintén temérdek fegyvert és patront találtak és ott is tíz embert tartóztattak le. A multkoriban kézrekerített *Malisew* fegyverműhelyét is kikutatta a rendőrség *Sulejman* Ali khán lakásán. Ebből a raktárból ezrével küldtek fegyvereket a Kaukázusba és Perzsiába.

— A csernovai templom felszentelése. Még élénk emlékeztében van mindenkinek azon rettenetes vérengzés, mely két évvel ezelőtt a csernovai templom megkísérlett felszentelése alkalmával történt. A felzigatott nép azt akarta, hogy *Hlinka* András, a felfüggesztett rózsahegy plébános szentelje fel az új templomot és miután ez lehetséges nem volt, erőszakkal akadályozta meg a felszentelést. A csernovai nép kedve azóta némileg lecsillapodott, minek folytán a rózsahegy plébánia adminisztrátora elérkezettnek véli az időt a templom felszentelésére. A felszentelés, hir szerint, a husvéti ünnepek alatt fog végbemenni. Az adminisztrátor e szándéka a csernovaiak körében nagy izgalmat keltett ugyan, mégis remélik, hogy kellő tapintattal és körültekintő eljárással sikerülni fog a felszentelést újabb zendülés nélkül végrehajtani.

— Castro Martiniqueben. Miután Castro, volt venezuelai elnök se hazájába nem térhet vissza, sem Anglia pedig nem engedte meg neki, hogy *Trinidad*-szigeten kiszálljon, elhatározta, hogy *Martinique* szigeten, francia földön száll partra. Ez meg is történt és a bolygó elnök Fort de Franceban maradt, neje pedig folytatja útját Venezielába. Washingtonból jelentik, hogy a francia nagykövet megjelent a külügyi államtitkárnál és kijelentette, hogy Franciaország ügyelni fog arra, hogy Castro ne üzhessen politikai tevékenységet, amíg *Martinique* szigeten tartózkodik. A francia kormány, értesülve Castronak *Martinique*ben történt kikötéséről, elhatározta, hogy kiutasítási parancsot fog neki kézbesíteni.

Főhivatalos jelentés szerint Castrót Franciaország Angliával és az Egyesült-Államokkal egyetértőleg azért zárta ki *Martinique*ről, mert a francia kormány azt az értesítést kapta, hogy a venezuelai volt elnök politikai, sőt haditervekkel foglalkozik, amelyeknek megvalósítását francia földön semmi körülmények között nem szabad tűrni. Castrót egy idegen hajó még ma fogják egy általa megjelölendő kikötőbe szállítani.

— Egy főigazgató ünneplése. A VII. kerületi *Barcsay*-utcai állami főgimnázium „Volt növendékeinek egyesülete” tegnap *Medveczky* Lajos elnök vezetése alatt tisztelgett dr. *Cherven* Flóriánál, az intézet igazgatójánál, üdvözölve őt abból az alkalmából, hogy a király főigazgatóvá nevezte ki. Az egyesület jókívánatait *Hindy* Zoltán ügyvivő elnök rövid beszédben tolmácsolta, mire a főigazgató hálás szavakkal mondott köszönetet.

— Összeesküvés a perzsa sah ellen. Konstantinápolyból táviratozzák, hogy ottani perzsa alattvalók hírt kaptak Teheránból, hogy a napokban a sah íróasztalán egy bombát találtak, amelyet még idejekorán ártalmatlanná tettek. A sah és környezete nagyon megrémült, mert nyilvánvaló, hogy összeesküvést szöttek s annak részesei egészen a sah közelébe férköztek. Az udvari alkalmazottak közül sok szolgát fogságra vetettek és titokban folytatják a vizsgálatot, amelyről semmi sem szivárgott ki.

— Elzárták a montenegrói határt. A dalmát hivatalos lap legújabb száma a helytartó rendelkezését közli, mely a közrend szempontjából megtiltja a montenegrói határon való átkelést. Kivétel csak azok számára van, akik a dalmáciai politikai, vagy katonai hatóságtól külön engedélyt kapnak. Montenegroból is tilos az átkelés a dalmát területre s a határon csak az utlevéllel ellátottakat bocsátják át. De még utlevéllel is csak egy utvonalon, a *Cettinje*—*cattarói* uton bocsátják át az utasokat.

— Robbanás a vonaton. Az este Szegedre érkező budapesti gyorsvonaton robbanás történt. *Sebestyén* Ignác fiatal vállalkozó a budapesti *Emmerling*-czégtől ötezzáz darab riasztó-pisztolyhoz való töltést vásárolt és a csomagját egy másodosztályú kupéban helyezte el. Mikor a gyorsvonat Félégyházára érkezett, a csomagtartó polcon a csomag ismeretlen okból fölrobbant, a kupéban az ablakok bezúzódtak, a kocsi teteje betörött, a bórpanlag rongyokra szakadt. A robbanás folytán *Sebestyén* a fején szenvedett sérüléseket és ruháját is letépte, továbbá az öszes polcon lévő csomagok is összezuzódtak. Az ugyanabban a szakaszban utazó *Schönwald* Irma színinövendék a robbanás következtében a padlóra zuhant és eszméletét veszítette. Az állomáson nagy riadalom támadt. A kocsit lekapcsolták és a vonat kisebb késéssel folytatta útját. A vizsgálatot megindították.

— A tüzérség új robbantóanyaga. Az egyik bécsi újság arról értesül, hogy az osztrák-magyar hadseregben a tüzérség részére új robbantóanyag alkalmazását tervezik. A tábori tüzérség az ammonal, a vartüzérség az ekrazitot és a hadihajók az ammonport használták eddig robbantási célra. Az első meglehetősen czélszerű, a másodikkal is sok előnye van, de a kezelése roppant kényes és veszedelemmel fenyegető, a harmadik a legkevésbé kielégítő és azonkívül gondos védelemre szorul a nedvesség ellen. Valamennyi között az ammonal a legjobb és az újrobbantóanyag tulajdonképpen nem lesz más, mint ennek a tökéletesítése, amelylyel már jó ideje foglalkoznak, de csak most tudtak sikert elérni. A kérdés megoldásának részleteit persze szigorúan titkolják. Állítólag abban áll a tökéletesítés, hogy az ammonhoz egy rész toluolt adnak. Ennél többet a hir sem mond és ez is bizonytalan.

— Harminez évi szolgálat. Argay János királyi tanácsos, a Magyar Vöröskereszt-Egylet irodagazgatója harmincz évvel ezelőtt lépett a Vöröskereszt-Egylet szolgálatába és azóta ő vezeti a nagy irodát. Jubileuma alkalmából igen sokan üdvözölték a népszerű főtisztviselőt.

— Felmentett kémek. *Vunkovics* Branko és *Sztankovics* Gjoko zimonyi kereskedőket, akiket néhány nappal ezelőtt kémkedés gyanúja miatt letartóztattak, a pétervári katonai törvényszék felmentette s azonnal szabadlábra helyezte őket.

— Kikémelt erődök. Antwerpenben nagy az izgatottság, mert azt hiszik, hogy kémkedő német katonatisztek tekintették meg az erődöket. Pár nappal ezelőtt ugyanis a „Düsseldorf” nevű német léghajó az egyik antwerpeni erőd közvetlen közelében szállt le, de már előbb is körülbelül egy óráig lebegett az erőd felett vagy száz méternyi magasságban. Amikor a léghajó leszállt, a helyőrség emberei elősiettek, akiknek a két léghajós azt a magyarázatot adta, hogy Antwerpenbe akartak jutni, de a szél az erődök felé sodorta őket. Az egyik bankárnak, a másik földbirtokosnak mondta magát. Az erőd parancsnoka azonnal jelentést tett egy vezérőrnagynak, aki egyik törzstisztjét küldte ki a vizsgálat megejtése végett. Mire ez a helyszínmére ért, a léghajó újra felszállt és elrepült Németország felé. Az erőd parancsnoka abban a véleményben van, hogy a léghajósok czivilbe öltözött német katonatisztek voltak, akik a vár kikémelésére jöttek. A vár megerősítésére ugyanis újabb időben nagy összegeket fordítottak. A miniszter csak nemrég kilencz milliónyi költséget irányzott elő védművek létesítésére.

— **Idegen rendjelek.** A király megengedte, hogy ormódi *Ormódy* Vilmos főrendiházi tag, az első magyar általános biztosító társaság vezérigazgatója az olasz korona-rend közpékeresztjét, *Kuranda* Emil m. kir. udvari tanácsos, tiszteletbeli szerb királyi főkonzul a szerb I. osztályú Szent Száva-rendet, *Szalay* Győző nyugalmazott m. kir. államvasuti főfelügyelő a pápai „Pro Ecclesia et Pontificio” diszkeresztet, dr. *Szilvássy* Márton soproni ügyvéd a dán Danebrog-rend lovagkeresztjét, *Lázár* P. János szilágysomlyói lakos, a „Gazeta de Dumineca” szerkesztő-kiadó tulajdonosa a román „I. Károly” jubileumi éremet, *Maulwurf* Lajos smyrnai lakos az ottomán III. osztályú Medjidje-rendet, özvegy *Siegeus* Jánosné brassói lakos a román királyi udvari szállítói címet és végül dr. *Brauner* Alfrédné szül. *Eissler* Ida budapesti lakos a török II. osztályú Sefakat-rendet elfogadják és viseljük.

— **Thawné újra férjhez megy.** Thawné, az ismert amerikai gyilkos milliomos elvált felesége legközelebb ismét férjhez megy és pedig Teodoli olasz marquishoz, aki az olasz állambank tisztviselője. Thawné az elmúlt télen Rómában ismerkedett meg vele.

— **A Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézete** április 25-én, vasárnap délelőtt 11 órakor az Otthon írók- és hirlapírók köre ülésében tartja huszonnyolcadik rendes közgyűlését, amelynek napirendje a következő: 1. Emlékezés néhai Falk Miksa volt intézeti elnökről. 2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése és az 1908. évi számadások előterjesztése, valamint az ezzel kapcsolatos javaslatok. 3. Elnök és két alelnök választása. 4. Négy igazgatósági tagnak és a felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása. 5. Az intézet tagjainak indítványai.

— **Gyilkossággal vádolt bíró.** A Mátészalkán megölt *Bordás* Demeter kéményseprő titokzatos ügyében *Morvay* Károly központi vizsgálóbíró, *Pap* Szilviusz ügyész, továbbá *Vajay* és *Göbl* törvényszéki orvosok a helyszínen kiszálltak és a hullát felboncolták. Az orvosok konstatálták, hogy a halál oka a hason történt kétségbeesés volt. *Bordás*, mielőtt meghalt, többször határozottan *Sovány* bírót nevezte meg gyilkosának. A gyanúsított tagadja ezt és folyton azt hangoztatja, hogy a kéményseprő haragudott rá, és ezért állítja őt gyilkosának. A vizsgálóbíró ez ügyben már számos tanút kihallgatott. *Sovány* bíró nő, három gyermek atyja. A kir. Kuria tegnap telefonon kért *Roth* törvényszéki elnöktől jelentést a megvádolt bíró ügyéről.

— **Változások a hadsereg körében.** Nagysurányi *Surányi* Ferencz altábornagy, Budapest térparancsnoka legközelebb nyugalomba vonul. Helyére a király vértesi *Weisz* Ernő vezérőrnagyot, a budapesti 4. hadtesthez beosztott tábornokot nevezte ki. Hír szerint a legközelebbi jövőben pápai *Vajna* Béla altábornagyot, a kolozsvári VI. honvédkerület parancsnokát is felmentik állásától, helyette a VI. honvédkerület parancsnokságát *Klobucsár* Viktor altábornagy veszi át. *Steininger* gyalogsági tábornokot a király felmentette a pozsonyi 5. hadtest parancsnoki állásától, s helyébe Winzor lovassági tábornokot, a boszniai országos kormány volt főnökét és a szerajevói 15. hadtest volt parancsnokát nevezte ki.

— **Vizsgálat a fumei rendőrségnél.** Steindl Ottónak, a rendőrbizottság vezetőjének bűnös üzemei dolgában szigorú vizsgálat folyik. *Melocco* János ügyész tegnap *Kömley* vizsgálóbíróval átvizsgálta a rendőrség aktáit. Ma *Szabó* István miniszteri tanácsos és *Kramer* János számtanácsos érkeztek Fiuméba, hogy a kormányának az autonóm rendőrség fölött való felügyeleti és ellenőrzési jogából kifolyólag vizsgálatot vezessenek a rendőrségnél. A miniszteri tanácsos ma *Derencsin* helyettes kapitánnyal érintkezett, akinek felvilágosításai után elhatározta, hogy a vizsgálatot csak akkor kezdi meg, amikor Steindl Ottó ellen a büntető eljárás befejezést nyert. *Szabó* István miniszteri tanácsos és *Kramer* János számtanácsos Fiumében időzésük alkalmából a kivándorlási házból is vizsgálatot tartanak és intézkednek a szükséges átalakítások iránt.

— **A szultán csillagásának öngyilkossága.** Sztabul közelében, prinkipo-szigeti börtönben a napokban öngyilkos lett *Abul Huda*, aki egykor a szultán műnedszi basi-ja, főcsillagásza volt és mint ilyen a leghatalmasabb tagja volt a Jildiz-kioszk kamarillájának, amelyiknek határtalan önkénye és olthatatlan pénzszomja idézte elő a törökországi júliusi forradalmat.

— **A Magyar Hölgykoszoru** megkezdte komoly munkásságát. Ma még csak ideiglenes otthonában (II. Donáti-u. 3.) tartja naponta összejövetelét d. u. 4—8-ig, de mint értesülünk, az állandó Otthont a pesti oldalon már a közel jövőben létesíti. Három terem fog a tagok rendelkezésére állni, melynek egyike a szórakoztató s társalgó terem, a másik az olvasó és könyvtár helyisége, míg a harmadikban a felolvasások, előadások és eszmecsereket folytatnak. Hogy mily komoly munkára készül a Magyar Hölgykoszoru, azt már az is bizonyítja, hogy a hat szakosztálya mindegyikének témáját külön napon tárgyalja. És hogy a hölgyek azt minél könnyebben maguknak megjelölhessék, azért hétfőn, mint a hét első napján az I-ső szakosztály, illetve a pedagógiai, gyermekvédelmi és egészségügyről tárgyalnak. *Kedd* a II-ik, illetve a háztartás, gazdaság és cselédlügy napja. *Szerda* a III-ik, illetve az ipar-, kereskedelem és munkásügy. *Csütörtök* a IV-ik, illetve a vigalmi, pénzügyi és jogvédelmi ügyekkel foglalkozik. *Pénteken* az V-ik, illetve irodalmi, művészi és tudományi szakosztály tartja összejövetelét, míg a szombat napon a VI-ik, illetve szegényügyet, jóléti intézményeket és az aktuális, valamint a vállalati ügyeket tárgyalják. Csupán tagok részére állanak rendelkezésre a termek, ezért óhajtanó, hogy minél számosabban vegyenek részt művelt hölgyeink ezen tanulságos összejöveteleken.

— **Dinamit az utcán.** Gábor Péter dévai bányamunkás, amint a munkából hazasielt, az utcán egy kis csomagot talált, amiben dohányt sejtett. Zsebreavágta azt és otthon bontogatni kezdte. Egyszerre a csomag rettenetes dördüléssel felrobbant. A robbanás Gábor Péter kezét tövéből kitépte és mellén borzalmas sebeket ejtett. A csomagban dinamit volt, melyet valamelyik bányász a bányából lopott el és valószínűleg az uton elvesztette. A szerencsétlenül járt bányamunkást, akinek felépüléséhez nincs remény, beszállították a dévai közkórházba.

— **Kivégzés ágyuval.** Jelentettük annak idején, hogy az afganisztáni emir ellen messze szétágazó összeesküvést terveztek, amely csak a hatóságok nagy ébersége és az egyik összeesküvő árulása miatt hiúsult meg. Abban az időben az egész művelt világ meglepetten olvasta, hogy az emir az összes bűnösöknek megkegyelmezett, csupán két összeesküvőt, akik az egész mozgalomnak intézői voltak, ítél halálra és ezeket kegyetlen módon végezték ki. A két főbűnöst az ágyu csővé elé kötötték és azután elsütötték az ágyukat. A lövés természetesen teljesen szétszakgatta a szerencsétlen emberek testét. A kivégzésnek ez a módja az angol gyarmatok történetében nem új. 1857-ben az Európáspaszerre ismert Nana-Sahib fellázította India lakosait, katonáival váratlanul megtámadta a semmit sem sejtő Wheeler tábornok seregét s a tábornokot, egész családját, száz angol tisztet, kétszázötz katonát és ötszázkilenczven angol polgárt lemészároltatott. Az angol csapatok vezérletét Havelock tábornok vette át, aki, miután Nana-Sahib Nepálba szökött, hamarosan leverte a lázadók seregét. Az elfogott indus vezéreket azután az ágyuk csővé elé kötötték s úgy végezték ki őket. Az angol tábornokot erre a kegyetlen intézkedésre az a körülmény indította, hogy az indusokat csak úgy lehetett a további felkeléstől elrettenteni, ha olyan példát statuál, amely az indusok vallási érzelmeit támadja meg. Az indusok ugyanis a lélekvándorlásban hisznek. Szerentük a lélek hosszú vándorlás után ismét visszatér az eredeti testbe, ha azonban a testet megsemmisítik, a léleknek a végtelen idő-kig kóborolnia kell. Havelock ezzel a kegyetlen kivégzési móddal el is érte azt, hogy Indiában azóta senki sem gondolt lázadásra.

— **Sztrájkoló tengetrészakadémikusok.** A raguzai tengerészeti iskola II. osztályú növendékei sztrájkba állottak, mert egyik tanáruk tulszigoruan bánt velük. Mivel az intézet igazgatója panaszkra nem adott elégtételt a diákoknak, kimondották a sztrájkot.

— **A tartalékosok hazabocsátása.** Bécsi jelentés szerint husvét után kezdik meg a behívott tartalékosok elbocsátását és pedig elsősorban azokat bocsátják haza, akiket legelőször hívtak be. Május közepéig helyreállítják a rendes állományt.

— **Földlökés Messinában.** Tegnap 9 óra 45 perczkor Messinában heves földlökést éreztek, amelyt földalatti moraj előzött meg.

— **Házasság.** *Sándor* Mihály hirlapíróártsunk ma délelőtt a VI. kerületi anyakönyvi hivatalban házasságot kötött *Glück* Gizella kisasszonnyal.

— **Nászajándékok,** jegygyűrűk legelőnyösebben *Polgár* Kálmán művészékszerterelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körút 29., I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A felbontott pénzeslevél.** A temesvári első takarékpénztár arról értesítette az aradi rendőrséget, hogy *Daszkál* abbéli vallomása, hogy 15.000 koronát máluk helyezett el betéti könyvcske alapján, való. A pénz feladásánál *Daszkál* álnevet használt. *Daszkál* családtagjai lépéseket tettek az aradi iparbanknál és tekintettel arra, hogy káruk nincs, vonják vissza *Daszkál* ellen a feljelentést. A bank igazgatója kijelentette, hogy *Daszkál* ellen a feljelentést nem vonja vissza.

— **Gyanus mérgezés.** Kucsera Anna kávéházi felírónő ma hajnalban hazafelé menet betért a Madách-utcában levő Gerstenbrein-féle korcsmába, ahol egy 40 év körüli férfival ismerkedett meg. Leült a férfi asztalához és egy pohár bort ivott. Közben hirtelen rosszul lett. A férfi maga vitte a Rókusba. A leány azt mondja, hogy az idegen férfi valami fehér port öntött a borába. Megvizsgálták Kucsera Annát és konstatálták, hogy szublimátmérgezése van. A különös ügyben a rendőrség megindította a nyomozást.

— **Merénylet a feleség ellen.** Bukalow Milán volt városi hajdu Zomborban az utcán rálőtt kőköváltan élő feleségére. Az asszony könnyebb sérülést szenvedett. A merénylet elfogták.

— **Fellázadt foglyok.** A clairvauxi börtönben — mint Párisból jelentik — több antimilitarista fogoly, akik azt hitték, hogy rövid idő múlva szabadonbocsátják őket, fellázadtak afelett érzett bosszankodásukban, hogy a szenátus husvétii szünetet tart anélkül, hogy előzőleg a kamara által elfogadott amnesztia-örvényt elintéznék. Csak katonaság igénybevételével sikerült az antimilitaristákat lecsendesíteni. Büntetésből a lázadók magánzárkákba kerültek.

— **Öngyilkos aggastyán.** Kántor József 86 éves dugszdag sárkereszturi földműves tegnap istállójában felakasztotta magát. Mire észrevették, meghalt. Tettének oka ismeretlen.

— **Felozlatott nemzeti szocialista szervezetek.** Tegnap reggel Prágában és környékén az összes cseh nemzeti-szocialista legényegyletek vezetőségével tudatták, hogy a szervezeteket felozlatták. A felozlató rendeletet azzal okolta meg a hatóság, hogy az egyesületeket az antimilitarista propagandában való részvétel miatt oszlatták fel. Csehországban összesen 270 cseh nemzeti-szocialista szervezetet oszlattak fel. A Prága mellett fekvő Hostáviában letartóztatták *Hudames* szocialista agitátort. Több nemzeti-szocialista négyesületben is tartottak házkutatást s az egyesületek elnököinél összesen — kétszázötven személylevelet találtak.

— **Egy szabadsághős kálváriája.** Mészáros Pál 102 éves 48-as honvéd, minden támasz nélkül, szerteszét bolyongva az országban, koldulgatta össze betevő kenyerét. Bolyongása közben a hét folyamán Kaposvárra vetődött és végig koldulta a várost. Tegnap a Zárda-utcában hirtelen rosszul lett és összeesett az utca kövezetén. Egy rendőr a központi örszobába szállította, ahol dr. *Polányi* Lajos városi főorvos hosszas élesztgetési kísérlete után magához tért. A rendőrség a nagyidők elagott tanuját a városi menházban helyeztette el.

— **Négylábú Sherlock Holmesek.** A német főváros rendőrkutyáinak újabb eredményes nyomozásáról érkezik hír Berlinből. Egy mágnásnak, a Haendelstrassen levő automobilfőszereiben betörők jártak. A tolvajok elvittek sok használt gummikereket, de egy utat a helyén hagytak, mert úgy látszik nehéz volt nekik. Rendőri kutyákat vittek a betörés színhelyére. A kutyák körülszaglászták a fészert, azután kirohantak, az egyik utczát a másik után száguldozták be, végtére megálltak egy üres telken és egy helyütt kapargálni kezdték a földet. Mikor a rendőrök is odaértek, ásáshoz fogtak és csakhamar előkerültek az ellopott kerekek, amiket a rablók ott elrejtettek, hogy azokat alkalom adtán elárulás végett elvigyék.

— **Szeszes ital a Fehér Házban.** Valahányszor új elnököt kap az Unió elnökének lakása, a Fehér Ház, az alkoholelleses liga mindig agítál, hogy az elnök asztalára nagy fogadások alkalmával ne kerüljön szeszes ital. Mindig az elnök feleségét környékezik meg, de csak egyszer diadalmaskodtak, Hayes elnök idejében, akinek felesége maga is a liga tagja volt s aki mást, mint ásványvizet még hivatalos nagy obédek alkalmával sem engedett az asztalra kerülni. Az alkoholisták most Taft-ot is megkörnyékezték, de sikertelenül, mert Taft a felavató nagy obéd előtt a következő hivatalos jelentést adta ki:

— **Mr. Taft és felesége** elhatározták, hogy a Fehér Ház minden ünnepségén, ugy mint eddig, bort szolgáljanak föl. Mr. Taft maga ugyan nem iszik szeszes italt, de azt hiszi, hogy nincs joga a vendégektől megvonni megszokott italukat.

— **Tolvaj gyermekbanda.** A magyarvári csendőrség és Mózer József városi rendőrbiztos egy szervezett tolvajbandának üzemeltetését derítette ki, mely egy gonosz, bünsz asszony vezetésével, csupa apró gyermekekből állott, akik még tudatában sincsenek, hogy a bűn fertőjébe merültek. A tolvajbandának a feje Schuster Istvánné népszámosnő, aki 16—20 apró fiú- és leánygyermeket bérelt fel és tanított be a tolvajlásra. A kis gyermekek közül eddig ki nyomozták Valla Lajos 12 és Valla Giza 6 éves, Czinczerer Károly 10 éves, Madl Mária 7 éves, Pichler Margit 10 éves és Pichler Frigyes 6 éves, Matt Margit 9 éves, Kovács Anna 14 éves, Kovács Juli 10 éves, Kovács Mari 5 éves, Skuk Gusztáv 6 éves, Holczinger Ferencz 12 éves, Gordon Gyula 11 éves és Varga Imre 12 éves gyermekeket, akik mind hálózába kerültek az elvetemült asszonynak. A kis bűnösök szülői legtöbbször becsületes gyári munkások és kisiparosok, kiknek talán tudomásuk sincs arról, hogy gyermekeik felügyelet nélkül hagyott idejükben megindultak azon az úton, mely romlásukká és erkölcsi halálukká fog válni. Schuster né a tolvajlásban való részvételt már beismerte, de tagadja, hogy a gyermekek közül többen már terhelő vallomásokot tettek.

— **Támadó rendőr.** A rendőri sajtóiroda ma a következő jelentést adta ki: „Egyes lapok ma hosszabb közleményekben megírták, hogy Kuncz Ferencz 1480. számú rendőr e hónap 7-én a Kazinczy-utca és Király-utca sarkán Ritter György kereskedősegedet, akit kihágáson ért, minden különösebb ok nélkül kardjával megvágta. A jelenetnek szemtanuja volt közönség a rendőr ellen fenyegető magatartást tanúsított, mire az megfutamodott és a Király-utca 23. számú házban elrejtőzött. A rendőrség nyomban megindította az eset története után a vizsgálatot s a megállapított tényálláshoz a főkapitány Kuncz Ferencz 1480. számú rendőrt ma állásától felfüggesztette.

— **Megegyezett rablótámadás.** A VII. kerületi rendőrségen Sajó Sándor rendőrtanácsos és Körös Arthur rendőrfelügyelő előtt lefolytatott kihágási tárgyalás alapján megírtuk, hogy az Erzsébet-köruton Bernstein Henrik csavargó megtámadta Bosnyák Zoltán belügyminiszteri osztálytanácsost. A hirre vonatkozólag a rendőrségi sajtóiroda ma hivatalosan kijelenti, hogy a rablótámadás nem történt meg. A tény mindössze az, hogy e hónap 6-án az Erzsébet-köruton egy Werner Henrik nevű 36 éves professzionátus koldus tolatkodó módon koldult a járókelőktől, ezért előállították a VII. kerületi kapitányhoz s ott 35 napi elzárásra ítélték.

— **Szomorú végű ördögűzés.** Vágás szemlény-megyei községben egy Szerafi György nevű fiatal parasztleány megtévelyodött. Az apja elment a falubeli híres javasasszonyhoz, hogy tanácsát kikérje. Az asszony azt mondta az apának, hogy fiát az ördög szállta meg és azt ajánlotta, hogy a legényből tüzes vassal üzzék ki a gonosz szellemet. A babonától elvakult apa megfogadta az ostoba tanácsos és fiát izós vasra fűtette. A számalomra méltó legény olyan súlyos égési sebeket szenvedett, hogy iszonyatos kínok közt meghalt.

— **A gyermeknap epilógusa** esténként az Apolló Színházban játszódik le. Ugyanis az igazgatóság a gyermeknapon egy rendkívül érdekes és föltűnő aktuális föltűnést készített, mely az Apolló Színház minden előadásán színter. A közönség szívesen fogadja a képet és nem egy látogatót lep meg kellemesen, hogy magát látja a képen megörökítve.

— **„Steyr” új automatikus, lehajló esőví zsebpisztoly.** A Steyr-i osztrák fegyvergyár társaság egy új, 7 lövető, lehajló esőví zsebpisztolyt (6.35 m/m. Modell 1909.) hozott legújabban forgalomba. Ismeretes, hogy ma több, különféle rendszerű zsebpisztoly került fel az utóbbi évek során, de mindezek közül a Steyr-pisztolyok létszámuk arra hivattak, hogy az első helyet rövid időn elhagyalják. A Steyr-pisztolyok specifikus fémteret jele a lehajlított eső, mely épű, mint a vadászfegyvereknél, igen egyszerű módon keresztől vihető. Ezáltal egy a fűvés biztonsága a legteljesebb módon elérhető, valamint a fegyver és eső megtöltése, kiürítése, tisztítása és minden manipulációja teljesen veszély nélkül eszközölhető. Annak dacára, hogy a pisztoly térfogata az egyáltalán elérhető minimumra van redukálva, mégis lehetővé vált a pisztolyba 7 töltény elhelyezése, amelyek, ha a pisztoly automatikus ismétlő-fegyver módjára használtatik, egymásután kiűthetők, de a töltények egyenként is elűthetők, amiköz a pisztoly egyáltalán mintaszerű és minden számbavehető tekintetre figyelem van fordítva. Az alkatrészek mind ki-cserélhetők: oly eredménnyel, mely eddigre elérhetetlennek mutatkozott a zsebpisztolyoknál. A pisztoly külső kiállítására igen tetszetős és előnyösen elült az eddig ismert zsebpisztolyoktól. „Steyr”-pisztolyok kaphatók valamennyi fegyverkereskedésben és puskaművesnél.

— **Testvérgyilkos legény.** Csonka János és Csonka Sándor kerekgyházi lakosok, mint testvérek a szülői háznál laktak elég jó egyetértésben. A napokban azonban elmentek korcsmázni, a bor a fejükbe szállt és mikor alkonyatkor hazafelé ballagtak, szóváltás támadt közöttük, mely, mire az udvarra értek, tetlegessé fajult. Csonka Sándor erre hirtelen fölkapta az udvaron heverő hosszú, éles nádvágot kést és azt teljes erővel markolatig János öccsére hasába döfte. Életben maradásához kevés a remény. A gyilkost a csendőrség a kecskeméti kir. ügyészség fogházába kísérte.

— **Fővárosi Orfeum.** Nagypénteken nincs előadás, az összes helyiségek zárva lesznek. Nagyszombatban a fényes áprilisi műsor, élén Conchas-szal, kinck osodafőnök erejéről az egész város beszél, a maga egész teljességében kerül színre. Husvétvasárnapján és hétfőjén két-két nagy előadást rendez a Fővárosi Orfeum, melyekre előzetesen a jegyeket előre megváltani, mert a pénztárnál igen nagy lesz a forgalom.

— **Halálozás.** Breznói Prihradny Ede honvédszázados 44 éves korában elhunyt.

Bodó Ilonka hosszas szenvedés után elhunyt Kolozsvárt.

Ávédik Lukács, kerületi főesperes, örm. szert. plébános, a Ferencz József-rend lovagja, 63 éves korában, Erzsébetvárosban meghalt.

Lázár J. István 45 éves korában Gyergyószentmiklóson meghalt.

Vela Pál, a nagyváradi gör. kath. székesegyház főesperese, kácsi címzetes apát, 79 éves korában Nagyváradon meghalt.

Rozsy Irén hosszas szenvedés után elhunyt Máramaroszigeten.

Bodnár Endre vizsolyi róm. kath. plébános hirtelen elhunyt. Temetése nagy részvét mellett ment végbe.

Hódossy Lajos 70 éves korában Szombathelyen meghalt.

x **Bob-hashajtó a legkellemesebb, 10 fillér.**

x **Diana sósborszesz** mint háziszert kapható az egész országban. Köztudomású, hogy bedörzsölésekre a legalkalmasabb. Nagyon kellemes hűsítő. Az összes fodrászüzletekben bedörzsölésekre és borotválkozás után arcbeefeskedésre az urak használják. A fájdalomokat azonnal csillapítja. Masszirozáásra általánosan minden háznál csak Diana sósborszeszt használtnak. Egy üveg 44 fillér.

x **Fodor-féle vívőterem** a Koronaherczeg-utca 3. sz. alatt a főváros legnagyobb s legjobban felszerelt torna- és vívőterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívára.

x **Fővárosunk legmegbízhatóbb intézménye dr. Batistfalvy József** orvos egész. tanár főorvosi intézete (Károlykörtút 3. sz.), melyet a vallás- és közoktatásügyi miniszter is elismerő leirattal tüntetett ki. Különösen ajánlható a fogápolásra szorultaknak, mert ott az igazgató-főorvos személyes felügyelete alatt készülnek a legmegbízhatóbb műfogak az intézet fogtechnikai osztályában.

x **Glorialis új illatszert.** Büszkeséggel vallhatjuk, hogy hazai iparunk az illatszertészet terén ismét világraszóló újdonságokat bocsát forgalomba. Monarchiánk legnagyobb piperezappan és illatszert-gyára: Klein és Fia udvári szállítók „Glorialis” elnevezésű azzal néhány hét óta egy általános kedveltségnek örvendő új illatszert hoz forgalomba, amely illatszert, az eddigi módszertől eltérően a virághól nem alkoholla; lesz kivonva és ennélfogva a használatban nem oly könnyen illó, sőt a levegőn napok múltán sem illanik el. Ezen „Glorialis” illatszert elő gyöngyvirágokból készül, használatban legkiadósabb, miután egy csepp is elegendő az illatosításhoz. Ez a csodálatos kedves parfüm oly élethűen adja vissza a virág illatát, hogy az ember önkénytelenül a friss virágot keresi maga körül. Egyebekben felhívjuk a közönség figyelmét a mai hirdetésre.

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsió az elsatnyulástól megmenti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők ezrei néztek gyermekük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

SCOTT-féle Emulsiót szívesen fogadja és könnyen emészti meg.

Nyáron is legjobb eredménnyel adagolható.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük ügyelemben venn!

Ott voltak?

Budapest, április 8.

Az angol lapok még most is hasábokat írnak arról az expedícióról, amely a déli sarkot fölfűdözte. Az expedíció vezetője, a főhadnagy ur kifogyhatatlan a részletek elbeszélésében. Hogy szerelték föl a hajójukat, hogy jutottak el a jeges vizekig, hogy gyalogoltak, hogy fáztak, hogy mászták meg a tűzokádó hegyet, milyen a nyílása a kráternek és hogy miképpen néztek le a hegyről egészen a sarokig.

A főhadnagy ur, ugyanis, azt mondja, hogy a déli sarok mindössze rongyos száztizenkét mértföldnyire volt tőlük és így arról a magas hegyről bizonyosan látták a sarkot. Egészen hozzája azonban nem mentek, hanem, amikor a hegyről lemásztak, visszafordultak, fölültek a hajóra és egyenesen befutottak New-Zealand valamelyik kikötőjébe. Itt, miután lerázták az utiport magukról, a főhadnagy ur sietett a táviróhivatalba és megtelegrafálta a „Daily Mail”-nak, hogy „tisztelt szerkesztőség, jó egészségben megérkeztünk!”

Semmi sem lehet távolabb az embertől, irván arról az expedícióról, mint a gúny. Csak tisztelettel és bámulattal lehet ezekre a modern hőökre fölnézni, kik a tudomány-nak olyan megbecsülhetetlen szolgálatot tettek. A déli sarok gyönyörű titkokat rejteget jeges gyomrában és a huszadik század egyik legnagyobb embere az lesz, aki e titkokat napvilágra hozza. Lehetséges, hogyha a déli sarok egyszer beszélni fog, az emberiség multjáról való vélekedésünk gyökeresen megváltozik — s így nem csoda, hogy dobogó szívvel lessük azoknak a modern hőöknök minden lépését, akik halálmegvetéssel belefurják magukat az ismeretlenbe.

Vannak azonban az embernek frivol pillanatai is és ezekben a pillanatokban eszébe jut gyermekkorának egyik-másik emléke. „Tudod, hogy hány mákszem van ebben a vékában? — kérdezte az egyik gyerek a másiktól — harminczkilencz millió hétszázszázhetvenháromezrennyolcz! Ha nem hiszed, számold meg!” Mit tenne az expedíció főhadnagy ura, ha valaki a kételkedés árnyékával azt merné tőle kérdezni: „Aztán annak a kráternek az átmérője csakugyan tizennyolcz méter és hatvanhárom centiméter?” A főhadnagy ur, aki logikus ember és ráadásul angol, alkalmasint azt válaszolná: „Ha nem hiszi, menjen oda és mérje meg!”

És itt van a frivolitás lehetőségé. A főhadnagy ur és társai azt mondják, hogy ök megmászták a déli sarkot. De hát csakugyan megmászták-e? Ha akadna valahol tudatlan fiókó, aki bizonyítékokat kérne, milyen bizonyítékokat adhatnának? Hogy lát-tak jeget, főkát, tengert, tűzhányót, ismeretlen faunát, görbe orru medvét, ritka madarakat — még abban az esetben is, ha ezekből az exotikumokból mutatványszámokat hoztak volna magukkal, (amiről eddig még nem esett szó) még az sem bizonyíték arra, hogy a déli sarkot csakugyan látták arról a hegyről.

Semmiféle búr vezérnek nincs módjában olyan nagyokat mondani, mint egy ilyen észsarkai utazónak; mert a búr vezért úgy ahogy ellenőrizni lehet, de az észsarkai utazót csak egy másik észsarkai utazó kontrollálhatja. És ez a kontroll majdnem mindig csak későn jöhet, rendszeren akkor, amikor a nagy tudós már örök álmát aluszsza.

Nem lehet eléggé hangsúlyozni, hogy ez csak a fajta frivol beszéd, amelynek bizony ainesen jogosultsága, mikor a tudomány-nak ilyen martirjairól van szó. De minden emberben lakik némi gonoszság, — vagy ostobaság — mely némelykor kitör belőle és olyankor hajlandó fölvetni a kérdést, vajjon a főhadnagy ur és társai csakugyan megeselekedték-e mindazt, amit az ujságok írnak róluk.

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Ünnepi előadások.** Húsvét két ünnepnapján Budapest színházaiban kettős előadások lesznek, míg holnap Nagypénteken és Nagyszombaton az összes színházak zárva maradnak. **Vasárnap** délután a Nemzeti Színházban „A csók”, este a „Falusi verebek”, a Vigszínházban délután a „Tatárjárás”, este *Rózsahegyi* Kálmán új színműve, az „Ideál”, a Magyar Színházban délután a „Sasfiók”, este a „Zöld kakadu” és „Régi jó idők”, a Királyszínházban délután „A nagymama” Blahánéval, este „Az elvált asszony” kerül színre. **Hétfőn** a Nemzeti Színházban délután az „Elnémult harangok”-at, este a „Vasgyáros”-t, a Vigszínházban délután a „Király”-t, este a „Vigyázz a nőre!” francia bohózatot, a Magyar Színházban délután a „Forradalmi nász”-t, este a „Hivatalnok urak”-at és a Királyszínházban délután a „Hollandi lány”-t, este pedig a „Táncos huszárok”-at adják.

(*) **Passe-partout.** A Nemzeti Színház legközelebbi ujdonsága Georges Thumer „Passe partout” című háromfelvonásos francia vígjátéka lesz, amely a szezon elején rendkívüli sikerrel került színre a párisi Gymnase színházban és még most is állandóan műsoron van. Magyarra Szini Gyula fordította. Az ujdonságban Ligeti Juliska, Fáy Szeréna, Vizvári Mariska, Lenkey Hedvig, Nagy Ibolya, Molnár Rózi, György Ilona, Odry, Pethes, Gál, Mészáros Alajos, Rózsahegyi, Hajdu, Bónis, Somlay, Bartos, Garamszegi, Horváth Jenő és Kovács Mihály játszanak. Az ujdonság bemutató előadása a jövő hét péntekjén lesz.

(*) **Feld Zsigmond kitüntetése.** Feld Zsigmondot, a kiváló színigazgatót, az Országos Színészegyesület örökös dísztagjává választotta meg. Az érdemeiért jutalmazott igazgatót a sok gratuláció közt felkereste a Budapesti Tanítók Segélyezőegyesülete és a következő levélben fejezte ki szerencsekívánatait:

Tekintetes Igazgató ur! A Budapesti Tanítók Segélyező Egyesülete folyó évi közgyűlésén az elnök jelentéséből örömmel értesült arról, hogy az Országos Színész Egyesület Tekintetességét örökös dísztagjává választotta. Megemlékezvén Tekintetességének egyesületünk iránt tanúsított nemese elkövetéséről, a közgyűlés egyhangú lelkesedéssel ragadta meg az alkalmat, hogy ezen kitüntetéshez őszinte szerencsekívánatait fűzze. Midőn a közgyűlésnek eme határozatát becses tudomására hozzuk, egyttal a magunk részéről is azt óhajtjuk, hogy a Mindenható még évek hosszú során tartsa meg egészségben, hogy önzetlen munkásságával és buzgalommal kivívott dicsőségét, valamint embertársainak becsülését és szeretetét még sokáig élvezze.

Tisztelettel *Sántha* Lajos elnök, *Barcza* Albin titkár.

(*) **Ujházy Kolozsvárt.** A kolozsvári közönségnek a húsvét hétben csakugyan ünnepi estéi voltak *Ujházy* Ede vendégszerelésével. A mester először a „Lengyel zsidó”-ban lépett föl, a „Titok”-ban folytatta és ma a „Constantin abbé”-ban bucsuzott. Magától érthető, hogy minden egyes alakítása zajos tapsok közt folyt le.

(*) **Sonnenenthal temetése.** Bécs közönségének óriási részvételével, hatalmas gyászünnepséggel vittek utolsó útjára a német színészet díszét, *Sonnenenthal* Adolfot. A császárváros Cottage-negyedében levő *Sonnenenthal*-villa előcsarnokában állították fel a ravatalt, amelyhez ma kora reggeltől tódulva zarándokolt a gyászoló közönség. Délelőtt féltízkor a királyi képviselőtében *Montenovo* herceg első udvarmester jelent meg a gyászházban. *Montenovo* herceg bement abba a szobába, ahol a halott a ravatalon feküdt, azután *Sonnenenthal* gyermekeit kereste fel, akikkel a szavakat intézte:

— Azért jöttem, hogy az én kedves *Sonnenenthalomtól* bucsút vegyek.

Tíz órakor kezdődött a gyászszertartás. A kopersót a hatlovas kocsira tették, néhány más gyászkocsi szakadásig tele volt rakva pompás koszorúkkal s aztán megindult a gyászmenet a *Waehringersstrassen* át a Burg-színházhoz. A kopersó után haladt a császárváros egész művészvilága. A Burg-színház előtt megállott a halottaskocsi, a művészszemélyzet bucsút intett *Sonnenenthal*-nak s tovább haladt a kopersó a döblingi temetőhöz. A város nevében *Hierhammer* alpolgármester csatlakozott a menethez és kikísérte utolsó útjára *Sonnenenthal*-t. Ott volt továbbá a Burg-színház egész személyzete,

élén *Schlenther* Pál igazgatóval, az udvari operaház művészei *Weingartner* Félix igazgatóval, a bécsi színházak valamennyi igazgatója, a müncheni Schauspielhaus küldöttsége, Berlinből *Lindau* Pál az udvari színházak képviselőtében, a müncheni udvari színházak művészeinek küldöttei, írők, hírlapírók és a pénzügyminiszter képviselői. Az uttesten, amerre a gyászmenet elhaladt, rengeteg közönség sorakozott. A nyitott kopersó fölött elsőnek *Schlenther* Pál igazgató bucsuztatta a nagy művészt s így végezte beszédét:

— Nyugodjál békével, te, ki beragyogtad és meghódítottad művészetteddel a világot.

Utána a művészársak nevében *Hartmann* Ernő lépett a sirhoz és könyezve csak ennyit mondott:

— Itt állunk, nézünk utánad, zokogunk és nem tudjuk felérni észszel, hogy örökre itt hagytál bennünket. Isten veled, drága Adolf.

Bécs város közönsége nevében *Hierhammer* alpolgármester bucsuztatta a nagy halottat s a következőket mondta:

— Művészpályád összeforrott Bécs város műtörténetével, mint hű polgára a császárvárosnak. Örökké fogsz élni Bécs közönségének meleg emlékezetében.

Az egyházi szertartást dr. *Güdemann* főrabbi végezte és megható gyászbeszédet mondott a kopersó fölött, majd *Weingartner* Félix az udvari operaház nevében, dr. *Ehrlich* a *Concordia* bécsi írők és hírlapírók egyesületének képviselőtében, *Weiste* Adolf, a *Deutsches Volkstheater* igazgatója a bécsi magán-színházak, *Lindau* Pál a berlini udvari színház nevében bucsuztatta *Sonnenenthal*-t, végül isten hozzádot mondott az elhunytak a müncheni udvari színházak, a prágai német színház és az osztrák színpadi szerzők egyesületének egy-egy képviselője.

Dél felé járt az idő, amikor a kopersót lebcsátották a sirba és elföldelték.

A friss sirhantokat borító rengeteg koszorú között feltűnést keltett a budapesti Nemzeti Színház piros-fehér-zöld szalagos impozáns koszorúja.

(*) **Després Suzanne Budapesten.** *Després* Suzanne és francia színtársulata az idén is vendégszerel a Vigszínházban, amelynek közönsége már annyi gyönyörű estét köszönhet a nagy művésznő alakításainak. E hó 19-én, hétfőn és e hó 20-án, kedden, játszanak a francziák. Első estén a „Tolvajt” (*Le voleur*), *Bernstein* *Henri* szenzációs színművét játsszák és ebben *Després* Suzanne adja *Marie Louise* szerepét. A második estén *Elektrát* adja a művésznő a *Hofmannsthal* *Hugó* átdolgozása szerint. Ezt a klasszikus estét *Bernard* *Tristan* „*Le Fardeau de la Liberté*” (A szabadság terhe) című vidám egyfelvonásosa fogja bevezetni. A Vigszínház r.-t. részvényesei ezekre az előadásokra jegyeiket legkésőbbben április hó 12-én és illetve 13-án déli 1 óráig válthatják meg a Vigszínház nappali jegypénztáránál.

(*) **A Magyar Színház** műsorán e héten két nagyszerű darab szerepel. Az egyik *Földes* *Imre* társadalmi színműve, a „Hivatalnok urak”. A másik a Magyar Színház legutóbbi ujdonsága, „A zöld kakadu” és a „Régi jó idők”, amelyek eddig esténként zsufolt házakat vonzottak.

(*) **Primadonnából grófné.** *Barna* *Margitot*, *Mezey* *Kálmán* színtársulatának primadonnáját gróf *Csáky* *Kálmán* eljegyezte *Rimaszombaton*. A művésznő tegnap bucsuzott a rimaszombati közönségtől, mely őt ez alkalommal egész este ünnepelte.

(*) **Ihász Aladár új könyve.** Az „Ujabb versek”, *Ihász* *Aladár* új verskötete, alig egy év alatt második kiadását érte meg. Ez élénken tanuskodik *Ihász* *Aladár* semmi divatáramlattól nem függő, gyöngéd és magyar szellemű poézisének nagy népszerűsége mellett. Az „Uj versek” második kiadása is a *Hornyánszky*-nyomda művészi kiállításában jelent meg. Ára fűzve négy, díszkötésben hat korona.

(*) **Sorsolás a Műcsarnokban.** Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat tegnap tartotta meg a tagjai számára évenként rendezendő nyerevény-sorsjáték húzását, a városligeti Műcsarnokban. A húzást *Görgey* *István* királyi közjegyző vezette, s azon a hatodik körületi előjáróságot *Szente* *Miklós* tanácsjegyző képviselte. Összesen százharminc nyerevény sorsoltak ki, ötvenkétezer korona értékben. A nyerőknek a nyerevényeiről szóló csekket a Társulat már megküldötte s a húzás eredménye a kiállítási palota előcsarnokában közszemlére tétetett.

(*) **A karszemélyzet jutalomjátéka.** A Királyszínház körusának e hónap 24-én, délután lesz a szokásos jutalomjátéka, amely, mint minden évben, az idén is nagyon érdekesnek ígérkezik, amennyiben a rendezőség elkövet mindent, hogy ez az előadás szenzáció tekintetében még az eddigieket is felülmulja.

(*) **Az Iparművészeti Muzéumból.** Az Iparművészeti Múzeum kiállítási csarnokában rendezett lakásberendezési és háziipari kiállítás húsvét mindkét napján zárva marad. Nagyszombaton a kiállítás délelőtt 9 órától délután 1 óráig lesz nyitva.

(*) **Massenet új operája.** A párisi nagy operában most készülnek *Massenet* új operájának, a „*Bacchus*”-nak premiérjére. A mű szövege *Catulle* *Mendés*, a nemrég elhalt írónak legutolsó munkája és nagyon hatásosnak ígérkezik. A cselekvény egy attikai monda főalakja, *Ariadne* körül épül fel, aki *Naxos* szigetén, elhagyva *Theseustól*, *Bacchus* társnőjévé szegődik és őt elkíséri *Indiába*. A darab kiállításának pompájáról valóságos meséket beszélnek, állítólag 150 ezer frankba került, amely összegnek felét ruhák és fegyverek beszerzésére fordították.

(*) **Magyar darab Stuttgartban.** *Ilf*, *Hegedüs* *Sándor* „*A rab*” című fantasztikus drámáját, mely a mult szezonban a Magyar Színházban szép sikerrel került színre, húsvét után a stuttgarti udvari színházban mutatják be. Szerző — az intendatúra távirati meghívására — Stuttgartba utazik, hogy jelen legyen darabja premiérjén.

(*) **A Nemzeti Múzeum könyvtára.** A Nemzeti Múzeum könyvtárában most folynak az évi nagytakarítások. Ebből az okból a könyvtárat ma becsukták és az új nyitvánosságnak csak kedden, április 13-án nyílik meg újra.

(*) **Virágok összeesküvése.** *Ducoudray* francia zeneszerzőnek ily című dalműve kerül előadásra május hónap 14-én az *Uránia* színházban. A világhírű dalműben, amelyet nálunk ez alkalommal mutatnak be először, *Lindh* *Marczella* is újra megszólal a budapesti közönség előtt. *Kivüle* *J. Nádai* *Ilona* is nagyobb szólószerepet vállalt. Az előadáson a budapesti előkelő társaság több hölgytagja is részt vesz mint műkedvelő. Az érdekes előadást a szegénysorsú tudótegek javára rendezik. A rendezés teendőiben *Lukács* *György* egyesületi elnök, gróf *Csáky* *Albiné* és *Fontenay* *Louis* vicomte budapesti francia főkonzul buzgólkodik.

(*) **A Műcsarnok a húsvéti ünnepnek alatt.** A tavaszi tárlat a városligeti Műcsarnokban nagypénteken és nagyszombaton délelőtt kilenztől délután három óráig van nyitva. Húsvétvasárnapján és hétfőn, mint rendszeren, kilenc óráig hatig látogatható. A két ünnep déli egy óráig a belépődíj egy korona, egy órától pedig negyven fillér.

FŐVÁROS.

(*) **Állami pártfogó a gyermekbirósághoz.** *Gr. Andrássy* *Gyula* belügyminiszter ma értesítette a fővárost arról, hogy a fiatalok terhelteknek a budapesti királyi büntetőtörvényszéknél és a budapesti királyi büntető járásbiróságnál szervezett bíróságnál mellé *Kádár* *László* *Levente* ügyészégi megbízott-helyettes állami pártfogó tisztviselőül rendelte ki. Egyttal arra kéri a miniszter leiratában a polgármestert, hogy rendelje el, hogy a fővárosi iskolai hatóságok az állami pártfogót adaggyűjtő és ellenőrző munkájában támogassák és felvilágosítást adjanak arról, hogy valamely iskolaköteles fiatalok, akit a bíróság elé állítottak terhelte gyanút, korábban szorgalmasan járt-e az iskolába, vagy iskolakerülőnek mutatkozott és hogy minő volt a fiatalok iskolai magaviselete.

(*) **Orvosi kinevezés.** A főpolgármester a főváros dunabálpárti közkórházainál újonnan szervezett orvosi állásra dr. *Keller* *Kálmán* közkórházi orvosgyakornokot, a három segédorvosi állásra pedig dr. *Kuhár* *D. Ágost*, dr. *Blau* *Henrik* és dr. *Janovich* *Gyula* kórházi orvosgyakornokokat, továbbá az egyik megüresedett napidíjas segédorvosi állásra dr. *Mann* *Miklós* nevezte ki.

(*) **Kataszter-kiigazítás.** A pénzügyminiszter tudatta a fővárossal, hogy a kataszteri kiigazítási munkálatok tekintetében a törvényhatóság területét a Budapesten állomásozó III. sz. kataszteri helyszínelési felügyelőség kerületébe osztotta be. A miniszter egyttal utasította a pénzügyigazgatót, hogy a kataszteri munkarészeket közszemlére való kitétel céljából azonnal becsússa a főváros rendelőszékre.

(*) **A Városliget rendezése.** A tanács elrendelte a Városliget ama területének rendezését, parkozását és vizrel való ellátását, amely az *Aréna*, *Stefánia*- és *István*-ut között fekszik.

Nyilttér.

Provatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN jogi szemináriuma

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizs-
zástól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.

— Nem tévesztendő össze hasonló intézetekkel. —

Magyar királyi államvasutak.

Üzletvezetőség Szeged.

12828/909. szám.

III.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

Az Anina állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1909. évi május hó 26-ával veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított öt éven át, vagyis 1914. évi május hó 25-ig. Bérletnek a következő helyiségek becsáttnak rendelkezésére: két szoba, egy cselédszoba, egy pinczészoba, egy konyha, egy italmérő és egy I/II. oszt. étterem.

Megjegyeztetik, hogy a vendéglő III. osztályú váró- és étterem fűtése és világításának felét a magyar királyi államvasutak viselik.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magyar királyi államvasutak fent kiírt Anina állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönbön kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1909. évi április hó 30-ig déli 12 óráig az alóírt üzletvezetőség általános osztálya főnöknél (Üzletvezetőségi palota II. emelet 1. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200 azaz kétfőszáz korona készpénzben vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1909. évi április hó 29-én déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a budapesti vagy wieni tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régiebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90 százalékos szerinti értékben számíthatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megadandó ugyan, de a letétről nyert elismervény nem esatolandó. A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. em., 14. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőeknek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérbeszrege való tekintet nélkül történik. Szeged, 1909. márczius hóban.

Az üzletvezetőség.

EGYESÜLETEK.

(—) A magyar uszoratóke. A Társadalmatudományok szabad iskolájában tegnap folytatta Pásztor Mihály hírlapíró a magyar uszoratókéről szóló előadását. Azzal kezdte, hogy a legnehezebb dolgok egyike annak a megállapítása: mikor uszora az uszora. A legkülönbözőbb törvények, törvénymagyarázatok és definíciók teljesen összehozzák ezt a kérdést. Különösen nehéz ez nálunk, ahol maga az állam is 14 százalék kamatot szed a zálogházakban; holott az 1883. évi XXV. t.-ez. a 8 százaléknál magasabb kölcsönkamatot uszorának minősíti. Az uszorát — az előadó szerint — két csoportba kell osztani: olyanra, amelyet a törvény tilt és olyanra, amelyet megenged. Beszélte ezután a tőkeuszoráról és vázolta, hogy a tőke nagy hatalmával hogyan fekszik rá a társadalomra és miképpen rontja meg a közéletet. Ismertette a kar-tellek működését, majd a hitelszövetkezeti uszorát és a hitelszövetkezetek uszorásait: a nagy bankok-
kat. Végül a közvetett uszora néhány kirívó példá-ját ismertette. A megjelent nagyszámu hallgató-ság az érdekes és nagy előtanulmányokra valló elő-adást élénk tetszéssel fogadta.

(—) A Vöröskereszt-Egylet országos közgyűlése. A magyar szent korona országainak Vörös-kereszt Egylete ezidei országos közgyűlését május hónap 24-én, hétfőn délelőtt 11 órakor tartja meg saját házában (L. Diszter 1. szám). A közgyűlést délelőtt fél 11 órakor értekezet előzi meg, melyen

a központi választmányban megüresedett helyek, valamint a számvizsgáló bizottsági tagok helyeinek betöltésére, nézve történnék meg a kijelölések. A közgyűlés után pedig a központi választmány tartja alakuló ülését az igazgatóságban megüresedett helyek betöltése és az igazgató-választmányi tagok megválasztása céljából.

SPORT.

( ) Magyarország mezei futóbajnoksága. A Magyar Athletikai Szövetség második mezei futóbajnokságát ma délután rendezte az alagi versenypálya és környékén. A bajnokságban négy csapat vett részt: MAC, MTK, BEAC, Budai TE. A MAC-nak multkori érdekes és a közönség szeme előtt lefolyt cross-country versenyének hatása alatt ma is közel ezer főre menő publikum foglalt helyet a nagy tribünön. De nagy csalódás érte, mert a pályát úgy jelölték ki, hogy a futók alig egy-két kilométeren voltak láthatók. A bajnokságot ezuttal is a MAC nyerte meg. Csapatának minden egyes tagja a legfrissebb kondícióba ért be. Igen szépen futott Radóczy, továbbá Veres, Becske és Auerbach. A második helyre az MTK csapata érkezett be, melynek főerőssége Lovas volt. Az egyéni bajnokságot Nagy József nyerte meg, csaknem 400 méterrel előzve meg Lovast, ki multkori vereségeért revanchot akart venni. A versenybíróság elnöke Stankovics Szilárd volt. A rendezők Tamedly M. és dr. Spidtl Zoltán. Indító László József.

A részletes eredmények a következők:

Magyarország 1909. évi mezei futóbajnok csapata. I. Magyar Athletikai Club 3+8+9+10+11=41 pont. (Radóczy Károly, Veres Imre, Auerbach János, Becske Kálmán, Bán Kálmán.) II. Magyar Testgyakorlók Köre. 2+5+7+15+18=47 pont. (Lovas Antal, Fülepp Ernő, Kazár Tivadar, Murás Károly, Schlinger Pál.) A Budai Torna Egylet és a Budapesti Egyetemi Athletikai Club csapata nem érkezett be. Az egyéni bajnokságot Nagy József, a Budai Torna Egyesület tagja nyerte meg. Idő: 40 perc 54 mp.

( ) Nemzetközi husvéti serlegmérkőzés. Szombaton délután kétfős mérkőzéssel kezdődnek meg a küzdelmek az értékes serlegért. A szerdai mérkőzésből a M. A. K. elvesztette további játékjogosultságát s így a jóhírű német csapatall szemben a három legjobb magyar csapatnak: a F. T. C., M. T. C., B. T. C. kell a díjat a magyar football-sport dícsőségére megvédeni. Már a szombati nap nagy izgalmakat ígér; három órakor találkozik a két régi rivális, a B. T. C. a M. T. K.-val. E két csapat a legutóbbi bajnoki mérkőzésen 1:1 eldöntetlenül játszott s így a mérkőzés eredménye dönti el a két csapat játéktudása közötti különbséget. Félő órákor a Leipziger Ballspiel Club kerül össze a Ferencvárosi Torna Clubbal. A F. T. C.-nak a német csapatall már első nap nehéz küzdelme lesz. A Leipziger B. C., mely négy hónap óta készült a díjmérkőzésre, legjobb csapatall és több tartalékkal már pénteken este érkezik Budapestre. A versenypálya-szövetség ez alkalomra a multkori nemzetek-közötti mérkőzésnél tapasztalt visszadélés miatt külön jegyeket nyomtatott és a bejáróknál és feljáróknál az ellenőrzést megszigorítja. Az összes mérkőzésekre a jegyek az ismert elővételi helyeken már kaphatók.

( ) Magyarország birkózó-bajnoksága. Az az óriási fejlődés, mely az aránylag igen fiatal magyar birkózó-sportban a legutóbbi időben tapasztalható, teljes mértékben indokolta teszi azt a nagymérvű érdeklődést, mely e klasszikus sport iránt ugy sportkörökben, mint a nagyközönség nyíltan rétegekben megnyilatkozik. Ismeretes, hogy éppen a birkózó-sport az, melynek kultiválásához oly nagy mértékben szükségesek a férfui erények legszebbje, a higgadság, bátorság, ész, erő, energia, leleményesség, józan és gyors megítélése a helyzetnek és éppen olyan gyors és biztos végrehajtása valamely akciónak, megannyi testi és lelki tulajdonság, mely a magyar fajt oly kiválóan predesztinálja e klasszikus sport fejlesztésére. Csak a legutóbb lefolyt londoni olimpiára kell utalnunk, melyen oly szép eredménnyel dokumentálták a magyar birkózók e sport üzésére való rátermettségüket és érthető, hogy e kiküldetés mily hatalmas lendülettel vitte előbbre a birkózó-technika ügyét. E fejlődés eredményét mintegy leszűrni és az érdeklődőknek bemutatni van hivatva a Magyar Athletikai Szövetség rendezésében április 18-án megtartandó országos birkózó-verseny Magyarország 1909. évi bajnokságáért. Érthető tehát a versenyek iránt mindenfelől tapasztalható élénk érdeklődés.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A nagyszerb vádlottak megrendszabályozása.

A nagyszerb összeesküvők bűnpörének keddi viharos tárgyalása miatt az ügyészség szükségének látta a vádlottak vizsgálati fogságának megszigorítását. A vádlottakat eltiltották a dohányzástól, könyvek, papiros, toll és tinta használatától. Napi sétaidejüket egy órára szállították le és mindegyiküket elkülönítették. Gyurics Gyorgye vádlott kérte, hogy betegsége miatt naponkint egy óránál tovább lehessen a szabad levegőn, de nem kapott erre engedelmet. Ma délelőtt kellett megkezdnie Bekics Pera vádlottnak két napi sötétzárkára szóló, éhezéssel súlyosított büntetését. Mikor a börtönőr kinyitotta előtte a zárka ajtaját, a vádlott kijelentette, hogy ő ilyen piszkos és férges helyre nem teszi be a lábát, előbb tisztítsák ki. Erre heves szóváltás támadt a vádlott és a börtönőr között. A szivakodásba beleavatkozott Gyurics vádlott is. Már-már verekedésre akart kerülni a sor, mikor a börtönőr pisztolyt szeptelt Bekics homlokának és úgy kényszerítette őt be a sötét zárkába. Ma délelőtt a törvényszéki fogházban megjelent Accurti ügyész a helyettesével s szemlét tartott a vizsgálati fogságban lévő vádlottak fölött.

§ Börtönügyi tanfolyam. Európában egyedül álló intézmény valósul meg legközelebb Magyarországon. E hó 14-én kezdődik meg ugyanis az első börtönügyi tanfolyam, amelynek az a célja, hogy a börtönügyi tisztviselőket szakszerűen képezze ki. Több nemzetközi börtönügyi kongresszus s különös nyomatékkal az 1900-iki szeptépvári kongresszus fejezte már ki azt az óhaját, hogy azokat a tisztviselőket, akiknél intenzív nevelő munkát várnak, szakszerű képzés útján tegyék alkalmassá a feladatra. Mégis eddig Japánország volt az egyedüli, amely külön tanfolyamot szervezett erre a célra. Nyilvánvaló, hogy nyugalmazott katonatisztek és más középiskolát, vagy akár jogot is végzett egyének, akiknek különleges börtönügyi, lélektani és kriminológiai ismeretei nincsenek, a rájuk bízott feladatnak csak fogyatékosan tudnak megfelelni. Magyarországon kiváló szakférfiak, mint Balogh Jenő, Fayer László, Wallacs Gyula, Finkey Ferenc és Vámbéry Rusztem már évek sora óta propagálták az eszmét s Günther Antal igazságügyi miniszternek érdeme van abban, hogy átlátta az eszme jelentőségét s annak gyakorlatilag való megvalósítását lehetővé tette. Egyelőre hatheti tanfolyam van tervben, amelyre a vidéki letartóztatási intézetekből egy-egy tisztviselőt fognak államköltségen berendelni. A tanfolyamon a következőket adják elő rendes tárgyként: 1. Jogi ismeretek, előadó dr. Ládai István kir. ügyész. 2. Elméleti börtönügy, előadó dr. Vámbéry Rusztem egyetemi tanár. 3. Gyakorlati börtönügy, előadó Vajna Károly gyűjtőfogházi igazgató. 4. Börtönügyi lélektan, előadó dr. Neuwirth Dezső fogházi orvos. 5. Pospesh Adolf számtanésos. Ezenkívül Engelberg bádeni titkos kormánytanácsos, a német börtönügyi tisztviselők egyesületének elnöke értesülve a meginduló tanfolyamról, vállalkozott arra, hogy saját költségén ideutazik és „A megelőzésről a büntetőjogban” című előadásorozatot tart. Kivüle Balogh Jenő és Moravcsik Emil egyetemi tanárok és dr. Szilágyi Artur Károly ügyvéd tartanak előadásokat. A kurzus színhelye a budapesti kőbányai gyűjtőfogház lesz, az utóbb említettek azonban előadásukat a Magyar Jogászegyletben tartják. Az előadáson résztvevő tisztviselők a tanfolyam befejeztével vizsgát tesznek, amelynek sikere további előléptésüknek feltétele. Valószínű, hogy a tanfolyamon más érdeklődők is résztvehetnek. A tanfolyamra vonatkozó bővebb felvilágosítást dr. Ládai István, a tanfolyam intézője nyújt.

§ Egy betörőbanda üzelmei. Hüttl Tivadar Dorottya-utcai porcellán-üzletébe a mult év október havában egy éjjel betörték és onnan 3000 korona készpénzt vittek el. A megindított nyomozat kiderítette, hogy ezt a betöréset lopás Hirschbein Sándor, lopás miatt több ízben büntetett kárpitossegéd és Grósz Jakab hétszer büntetett szabósegéd követte el. Társuk volt Bruckner Béla pinczér is a betörésnél. Mikor aztán a lapokból értesült Hirschbein és Grósz jól sikerült „üzletéről”, hallgatásdíj és pénzbeli segély címén a két betörőtől nagyobb összeget csikart ki s azután felment velük együtt Bécsbe s ott itták meg a jól sikerült lopás örömeire az áldomást. De Bruckner kívül még részt kértek a szerzett zsákmányból

és Braun, dr. Szuly Aladár budapesti nagykereskedőket stb. Az alapítókét — amint értesülünk — 900.000 koronára tervezik, amely összeg 9000 darab száz koronás részvényekre oszlik.

Uj gazdasági tudósító. A földmivelésügyi miniszter Heves vármegye hevesi járására Maesky Géza érseki uradalmi intéző, pusztabuteleki lakost a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Uj házipítő szövetkezetek. Az építkezési viszonyok mostohasága dacára is némi fellendülés tapasztalható az építőipar terén. Így legutóbb is két új házipítő szövetkezet cége jegyeztetett be. Az egyik a *Szent Gellért házipítő szövetkezet*, mely az Orlay-utczában épít tagjai számára lakóházakat. Igazgatóságába megválasztottak: Kotán Dezső, dr. Dietrich Adolf, Szabó Károly és Viczián István, kiknek ebbeli minőségük és cégjegyzési jogosultságuk bejegyeztetett. — A másik házipítő szövetkezet a *„Parkház” házipítő szövetkezet*, melynek igazgatósága Szerényi Géza, Schulek János és dr. Halász Aladár tagokból áll. Ez a szövetkezet az Átlós-uton épít tagjainak.

Alapszabály-jóváhagyás. A kereskedelemügyi miniszter a sárbogárdi és környékbeli építőiparosok szövetségének alapszabályait jóváhagyta.

A II. luxuslövásár. A Tattersall kerepesi-uti telepén április 25-én kezdődik a II. tavaszi luxuslövásár, amely összesen öt napig tart. Ez a vásár szintén díjazással lesz egybekapcsolva. Összesen 12 díjat fognak kiadni, még pedig a négyesfogatokra, a hintós-kettősökre, a jukker-kettősökre és a hátasokra 3—3 díjat. Azonkívül Darányi Ignác földművelésügyi miniszter részéről följánlott értékes díjtárgy kerül kiosztásra annak a kiállítónak, aki a vásár legkiválóbb anyagát felhajtatta. Az érdemes levak tulajdonosai ezenfelül okleveleket kapnak. Ennek a vásárnak a bejelentési határideje április 14-én jár le, addig Gál Béla titkárnál lehet bejelentést eszközölni. A vásáron résztvenni szándékosok bejelentési lapokat a Tattersall titkárságánál levélbeli felkérésre kaphatnak.

Elvi döntések cégjegyzési ügyekben. Egy konkrét esetből kifolyólag a szegedi kir. ítélőtábla kimondotta, hogy perenkívüli ügyekben s ekként a cégjegyzési ügyekben hozott határozatok anyagi jogerőre nem emelkedvén, az a körülmény, hogy a cég bejegyzését elrendelő végzést annak idején jogorvoslatlalt senki meg nem támadta, nem áll utjában annak, hogy akár érdekelt felek, akár a cégbiztos valamely cégbejegyzés eszközlése, avagy a már meglevőknek kiigazítása és módosítása iránt bármikor előterjesztéssel élhessenek. Az 1898. évi IV. törvénycikk 5. szakaszának utolsó bekezdése akként rendelkezik, hogy törvényszéki bejegyzések szövegében a községek hivatalos nevének használata kötelező, amiből nyilvánvaló, hogy az idegen nyelvű cégszövegben és a község hivatalosan megállapított neve a hivatalos nyelv írásmódja szerint használandó. Egy másik érdekes és különösen a nemzetiségi vidékeken fontos törvényszéki elvi jelentőségű döntés a cégszövegnek magyar nyelven való vezetéséről szól. Nyilvánvaló ugyanis, hogy tekintettel az 1875. évi XXXVII. törvénycikk 7. szakaszára, mely szerint a cégjegyzések nyilvánosak és mindenki által megtekinthetők és eme nyilvánosságra szánt természeténél fogva első sorban az állam hivatalos nyelvén vezetendők, amiből önként következik, hogy ezekben a bejegyzés tárgyát képező cégek szövege is magyarul vezetendő s amennyiben a cég idegen nyelven is kívánatik használni, ezen nyelven bejegyzés csak másodsorban történhetik, mert a cégjegyzéseknek magyar nyelven való vezetése nem értelmezhető akként, hogy csak az egyéb bevezetéseknek magyar nyelven történendő eszközlésére vonatkozik, hanem az összes bevezetéseknek magyarul kell történnie s így a cég szövegét kizárólag más, idegen nyelven a cégszövegbe bevezetni nem lehet. Ezen mítsem változtat az, hogy a cég szövege már korábban német nyelven lett a cégjegyzékbe bevezetve, mert e bevezetés a fentiek szerint helytelen.

Az Első Magyar Biztosító forgalma. Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság”-nál 1909. év márczius havában 8,409,390 korona tőkérő; szülő élet-

biztosítási ajánlat nyújtott be, melyből 7,364,850 korona biztosítási tőkérő szülő ajánlat kötvény-kiállítás által lett elintézve. 1909. év január elsejétől 24,439,530 korona tőkérő életbiztosítási ajánlat lett beterveztve és 21,623,090 korona tőkérő szülő kötvény lett kiállítva. A folyó év január elseje óta bekövetkezett halálesetek folytán 1,341,769 korona biztosítási tőkérő szülő kár lett bejelentve. Mult év december 31-dikével 444,781,778 korona biztosítási tőkérő 1,518,984 korona életjáradék-ról szülő 127,155 darab életbiztosítási kötvény volt érvényben, melyre 120,090,742 korona gyűjtött díjtartalek van kimutatva. Életbiztosítási károk czímén az 1908. évben 4,326,582 korona lett kifizetve, míg a társaság alapítása óta (1857.) az évenként közzétett kimutatások szerint, az összes biztosítási ágazatban előfordult károkért 491,880,920 korona összeg fizettetett ki.

Állami kedvezmények. A kereskedelemügyi miniszter a pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök hozzájárulásával az 1907. évi III. t.-cz. 1. szakaszában meghatározott állami kedvezményeket a k. k. priv. erste österreichische Zinkfarbentfabrik peterswaldi cégnek Illaván létesítendő czinkfestégyára részére az üzembehelyezéstől számítandó 10 évre előzetesen biztosította, — a Werther Hugó békéscsabai játékszerárú gyára részére 1904. évi szeptember hó 1-től 5 évre engedélyezett ugyanezeket a kedvezményeket a „Magyar játék és műiparúgyár részvénytársaság”-ra és végül az 1902. évi november hó 30-ától számított öt évre Schwab Adolf és fia cégnek engedélyezett, később Spindler Adolf cégre átruházott állami kedvezményeket, Klinger Richárd budapesti cégre, mint az előbb nevezett cégek jogutódára ruházta át s egyben a kedvezmények hatályát az 1907. évi III. t.-cz. 4. szakasza alapján a gyár litografált és közönséges (olaj-, lakk-, teakávé-, gyógyszer és vegyárú) dobozokat, ürmértékeket, lakk és egyéb vegyszerek tartására alkalmas kannákat, végül bádogplakátokat előállító üzemi részére az eredetileg engedélyezett kedvezmények lejárától számított további öt évre meghosszabbította.

A Nemzeti Baleset-biztosító közgyűlése. A „Nemzeti” Balesetbiztosító Részvénytársaság Budapesten f. évi április hó 7-én tartotta meg tizenhatodik rendes évi közgyűlést ormódi Ormódy Vilmos elnöklete alatt. A felolvasott évi jelentés konstataálja, hogy a mult év kielégítő üzleteredményre záródott. A díjbevétele a balesetbiztosítási ágazatban 1,936,164.49 K.; a tűzvizontbiztosítási ágazatban 418,489.49 K.; az életbiztosítási ágazatban 43,138.77 kor.; a népbiztosítási ágazatban 416,701.33 K.; mind a négy ágazatban tehát 2,814,494.08 koronát tett ki. A balesetbiztosítási ágazatban véglegesen rendezett károkért a viszontbiztosítási rész levonása után 461,848.24 K. fizettetett, míg függőben maradt károkra 305,193.11 K. helyzetetett tartalékba. Az igazgatóság és felügyelőbizottság együttes indítványa, hogy az 1908. évi 102,500.04 koronát tévő összesnyereségből, illetve az alapszabályszerű levonások után mutatkozó 90,536.66 korona nyereségből osztalékul minden részvény 16. számú szelvénye után 12 korona = 6%, azaz összesen 60,000 korona fizetessék ki, a közgyűlés által egyhangulag elfogadott és elhatározott, hogy a fennmaradó 30,536.66 koronából a tőketartalék rendkívüli dotációjára 25,214.65 korona fordíttassék és az 5922.01 korona maradvány az 1909. évre vezettessék át. A felmentvény megadása után a felügyelőbizottság: Gomperz Emil, dr. Havass Rezső, Róna Márk és dr. Ullmann Pál egyhangulag beváltak.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: **ERDŐS ARMAND.**

Forman nátha ellen

hatása meglepő! — Szelencze ára 40 fillér.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE
Gabonátőzsde.

Budapest, április 8.

A készáru piacra ma szilárd volt az irányzat. Csekély kínálattal szemben a malmok elég jó vételkedvet mutattak és mérsékelten drágább árakat is szívesen fizettek, különösen az üzleti idő elején, élénkebb forgalom azonban nem fejlődött ki, mivel az eladók meglehetősen tartózkodók voltak. Mindössze alig 10.000 q. buza kelt el a tegnapi délután 10—15 fillérrel drágább árakon. A legdrágább eladási ár 30 korona volt 80 kilós tisztavidéki buzáért, a legolcsóbb pedig 27.80 korona, 74.5 kilós tisztavidéki buzáért. Egyéb gabonaművek változatlanok maradtak. Forgalmába került: 100 q. árpa 17.80 koronás áron, 150 q. zab 17.55 koronás áron és 200 q. cinquantin tengeri 18.10 koronás áron. — A határidőpiacra ma a tengerentuli piacokról ismét szilárdabb jelentés érkezett. Mint Newyorkból és Chicagóból tudósítják, a csekély hozatalok, élénk kiviteli kereslet és kedvezőtlen vetésjelentések különösen előmozdították a hausse-törökveéseket. Ezen jelentés nyomán az üzlet kezdete nálunk is szilárd volt és az árfolyamok meglehetősen emelkedtek. Azonban a kedvező időjárás, mely a vetéseknek igen nagy előnyére szolgál, arra indította a haussepartot, hogy érdekeltiségének tekintélyes részét lebonyolítsa, minek folytán az üzlet iránya ellanyhult. A spekuláció újabb üzletek kérésétől általában tartózkodik, mivel ünnep előtt nem óhajt nagyobb érdekeltiséget, sőt igyekszik az eddigieket is lebonyolítani és ennélfogva a forgalom meglehetősen mérsékelt maradt. A rozs iránya lanyha volt. Felmondtak f. hó 13-iki átvételre 10.000 mm. rozst. Egyéb czikk ára részvétel hiányában nem sokat változott. Az amerikai hivatalos jelentés szerint: általános átlag április 1-én 82.2 százalék (1908. 91.3 százalék). A newyorki tőzsde becslése szerint az Egyesült-Államok termése 1909-ben 373,550,000 bushel, a mult évi 410,110,000 bushellel szemben. Az ottani üzlet szilárd hangulatát főképen ezen kedvezőtlen kilátások okozták.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	kilós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	—	79	28.70—29.20
"	76	27.75—28.45	80	28.95—29.50
"	77	28.35—28.95	81	29.10—28.70
"	78	28.35—29.15	82	—
Fejérmegyei	75	—	79	28.45—29.05
"	76	27.90—28.30	80	28.70—29.10
"	77	28.20—28.35	81	—
"	78	27.35—28.75	82	—
Pestvidéki	74	—	78	28.40—28.80
"	75	—	79	28.40—28.95
"	76	28.05—28.35	80	28.75—29. —
"	77	28.25—28.70	81	—
Bácskai	74	—	78	28.65—29.15
"	75	—	79	28.60—28.70
"	76	28.10—28.55	80	28.85—29.25
"	77	28.20—28.75	81	—
Rozs I-rendű uj	—	—	—	20.05—20.20
" középminőségű uj	—	—	—	20. —20.05
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17.80—18.60
" II. rendű	—	—	—	17.30—17.10
Köles	—	—	—	—
Zab I-rendű	—	—	—	17.75—18.70
" II-rendű	—	—	—	17.35—17.65
Tengeri belföldi uj	—	—	—	14.95—15.25
Korpa:	—	—	—	12.80—12.65

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 150 q 80 k, 400 q 80 k 30 K, 200 q 80 k 29.70 K, 600 q 80 k 200 q 79 k 29.60 K, 100 q 29.80 K, 600 q 80 k 200 q 79 k 29.60 K, 400 q 79 k 1300 q 79 k 29.80 K, 200 q 78.3 k 29.70 K, 400 q 79 k 29.56 K felső, 100 q 78 k 29.60 K 200 q 74.5 k 27.80 K.
Pestvidéki: 100 q 78 k 29.70 K, 150 q 76.5 k 29.10 K, 100 q 76 k 28.20 K.
Fehérmegyei: 100 q 78 k 29.60 K, 100 q 77 k 28.90 K, 200 q 76.5 k 50 q 77.2 k 29 K, 200 q 76.5 k 29 K.

Angol készpénzrendszerü

országosan ismert elsőrangú ural szabó-termek szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, többször próbával, prima munka.

Atmeneti kabátot (angol kelméből) 35 frtért
Feldőt 30 "
Smoking-öltönyt 35 "
sejtem béléssel 30 "
Prima utcai öltönyt 30 "

IV., BELVAROS, Magyar-u. 3.
I. emelet,
Kossuth L.-u. mellék,
Telefon 210-98

Erdélyi: 400 q 78 k 100 q 78.5 k 28.90 K, 100 q 77.5 k 28.40 K.
 Bácskai: 100 q 77.5 k 29.30 K, 100 q 77 k 29.20 K.
 Bányási: 500 q 79 k 29.40 K.
 Tolnai: 1050 q 76.8 k 29.05 K.
 Szarvasi: 200 q 79 k 29.80 K.
 Orosházi: 400 q 79 k 29.90 K.
 Raktári: 200 q 79.8 k 29.10 K.
 T. árpa: 100 q 79.8 k 29.10 K.
 Zab: 150 q 17.55 q 17.55 K kpf. par.
 Cinquantin: 200 q 18.10 K kpf. par. májusra.
 Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A határidőpiacon kötetett:

Délelőtt:

Előforduló kötések (50 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	14.14—14.15—14.10
Buza májusra	13.91—13.94—13.90—13.95—13.88
Buza októberre	11.46—11.47—13.44—13.49—11.37
Rozs áprilisra	10.05—10.01
Rozs októberre	9.18—9.20—9.10
Zab áprilisra	8.68—8.69
Zab októberre	7.50—7.48
Tengeri májusra	7.49—7.43
Tengeri júliusra	7.67

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	14.03—14.04
1909. májusi buza	13.84—13.85
1909. októbert buza	11.37—11.38
1909. áprilisi rozs	9.92—9.93
1909. októberi rozs	9.10—9.11
1909. áprilisi zab	8.66—8.67
1909. októberi zab	7.42—7.45
1909. májusi tengeri	7.42—7.43
1909. júliusi tengeri	7.62—7.63

Budapesti gabonaforgalom.

1909. április 6-tól 1909. április 7-ig.

	Érkezett	Elszállított
	m é t e r m á z s a	
Buza	8424	—
Rozs	1379	4032
Árpa	—	—
Zab	964	1067
Tengeri	536	9634
Liszt	215	16642
Korpa	—	2399

Értéktőzsde.

Az értéktőzsde szilárd irányzata nap-nap után megjavítja az árfolyamokat. A nemzetközi értékek a külföldi piacok szilárd irányzatára állandóan javulnak, viszont a nemzetközi értékek szilárdsága a helyi piac értékeit is szilárdabban alakuláshoz juttatja. A mai tőzsdéi forgalom is szilárd irányzattal folyt le s az egyes értékek az egész vonalon javultak. A nemzetközi papírok csekélyebb ár-emelkedéssel zárultak, ellenben a helyi piacon jelentékeny forgalom mellett élénk üzletmenettel az építőipari és bányászati értékek jelentékenyen emelkedtek. A városi villamos részvényeit élénken keresték s a részvények ára 271 korona 50 fillérig emelkedett. A járadékpiacon is élénk üzlet volt s a koronajáradék árfolyama 20 fillérral javult. Forgalmába került ezenkívül: Osztrák hitel 631—633 koronán, Magyar hitel 733.50—731.50—733 koronán, Államvasut 694.50—693.50—695 koronán, Leszámitoló bank 473.50 koronán, Jelzálog 421—420.50 koronán, Rimamurányi 540.50—541.50 koronán, Ujlaki téglagyár 324—321.50—325 koronán, Beocsini cementgyár 633—637 koronán, Salgó 564.50 koronán, Athenaeum 215 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 631—632—631.25, Magyar hitel 733.50—732—731.75, Osztrák-magyar államvasut 694.25—693.50, Jelzálogbank 421, Rimamurányi 540.50—541.50—540.50, Városi villamos vasut 269.75—271.50, Közuti vaspálya 570—571.50, Déli vasut 109.25—110.75 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések:

Osztrák hitel 631—633, Magyar hitel 731.50—733, Osztrák-magyar államv. 694—695, Leszámitoló bank 473.50, Jelzálogbank 420.50, Rimamurányi 541.50, Városi villamos vasut 270.50, Közuti vaspálya 571.50—572.75—573.50, Déli vasut 111.50 K.
 Díjhatóságok osztrák hitelrészvényre: holnapra 5—6 korona, nyolcz napra 10—12 korona, április hónap végére 24—26 korona.

Utőtőzsde délután 4 órakor:

Osztrák hitel 634.25, Magyar hitel 734, Államvasut 695, Rimamurányi 542, Leszámitoló 474, Jelzálog 420.50, Közuti vasut 574.50, Városi villamos 271.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, április 8. (Saját tudósítónktól.) A külföldi tőzsdéken még most sem állapodott meg a hausse-mozgáalom és minden mértékadó tőzsdén emelkedtek az árfolyamok. Az itteni piacon ez a körülmény alig gyakorolt hatást, csak éppen annyiban, hogy buza ismét 5 fillérral drágult, egyebekben az árak nem változtak. Az üzleti forgalom nagyon csekély volt az ünnep közeledése miatt.

Jegyzetelt buza: tiszavidéki 15—15.35, bánáti 14.75—15.15, mosoni 14.20—14.45, töftelvidéki 14.20—14.55, déliavasuti 14.25—14.60, marchfeldi 14.05—14.35.
 Rozs: tőftelvidéki 10.30—10.50, csepeli 10.25—10.45, pestmegyei 10.40—10.60, déliavasuti 10.30—10.50, különféle magyar 10.25—10.45, osztrák 10.20—10.45.
 Árpa: morvaországi 8.60—9.80, déliavasuti 8.50—9.50 K.

Magyar tengeri: 7.85—8.10, Cinquantin 9.40—9.90, Magyar zab 9.35—9.85, válogatott 9.85—10.25, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.60—9.75.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, április 8. Az előtőzsde irányzata a külföldi piacokról jelentett magasabb árjegyzésekkel egyetértően ismét szilárdult. Alpési részvény lényegesen emelkedett, Hitel és államvasuti részvények megtartották tegnapi árfolyamaikat. A forgalom az ünnepre való tekintettel nyugodt, 3 százalékos elsőbbségi és fegyvergyári részvény iránt kereslet jelentkezett, 5 százalékos orosz járadék kértized százalékkal javult. Az általános szilárd irányzat a déli tőzsde megnyitására is átterjedt, a forgalom azonban szűk keretek között mozgott, ellenben később barátságosabb lett a hangulat mert Berlin is szilárd irányzatot jelentett és arbitrage vásárlások jöttek létre hitelrészvényekben. Hitel-, államvasuti és alpési részvények élénkültek.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 631.50, Laenderbank 440, Bankegyesület 524.25, Államvasut 694.25, Déliavasut 109.50, Alpési 653, Fegyvergyár 624, 3 százalékos déliavasuti elsőbbségi 275.50 K, Orosz járadék 98.30, Török sorsjegy 185 K.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 633.25, Magyar hitel 733.50, Anglo 294, Bankegyesület 524.50, Földhitel 1044, Laenderbank 441.50, Unio 538, Államvasut 695.50, Déliavasut 111.25, Alpési 655.50, Prágai 2450, Rimamurányi 541, Orosz járadék 98.25, Török sorsjegy 185, 3 százalékos déliavasuti elsőbbség 277.50 K.

Bécs, április 8. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos arany-járadék 112.30, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 143.—, Magyar hitelbank részvény 732.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény —, Rimamurányi 540.50, Magyar cukoripar —, Adria hajózási részvénytársaság 398.—, Magyar koronajáradék 92.60, 4 százalékos magyar földtőherm. kötv. —, Magyar nyér.k. sorsjegy 194.75, Kassa-Oderbergi Vasut részvény —, Magyar Jelzálogbank 420.50 Magyar keresk. bank —.—.

Bécs, április 8. (Osztrák értékek zárlata.) 4 százalékos papír-járadék 95.55, 4 százalékos osztrák arany-járadék 116.55, 1860-as sorsjegy 155.40, Osztrák hitel-sorsjegy 466.—, Angol-osztrák bankrészvény 293.25, Bécsi Bankverein 524.50, Osztrák-magyar bank 1765, Déli vasut 110.20, Dunagőzhajózási társ. 882.—, Dohány részv. 334.—, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 117.16, Osztr. Lloyd 425.—, 4.2 száz. ezüst jár. 95.50—99.60, Osztr. koronajáradék 95.40, 1864-es sorsj. 208.70, Osztrák hitelintézeti részvény 633.40, Union-Bank 537.75, Osztrák Landerbank 440.75, Osztrák-magyar államvasut 694.45, Elbevolgyi vasut 459.—, Alpési részvény 657.25, 20 frankos 19.05, Londoni váltóár 239.72, Lipótkohó 440.—, Töröksorsjegy 184.30.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, április 8. A külföldi jelentések ösztönző hatása alatt az emelkedés ma tovább tartott és egyes értékekben az üzlet élénkebb volt. Különösen áll ez osztrák értékeken kívül főleg a nemzetközi szállítási értékekre, az amerikai vasutak kivételével, továbbá bányászati értékekre, amelyekben további visszavásárlások történtek. Ennek következtében egyes hányaértékek jelentékenyen javul-

tak, mint a német luxemburgi részvény, amely több mint 3%-ot nyert. Járadékok tartottak, gőzhajós- és villamosági részvények kevésbé változtak, de túlnyomórészt valamivel jobbak voltak. A forgalom azonban ezen értékekben igen csendes volt. Bankok kissé gyöngülve indultak. Diskonto Kommandit-részvények arra a hírre, hogy a Popp-részvények eladása még függőben van, erősebben engedtek. A további folyamatban az össztatus jól tartotta magát. Diskonto Kommandit-részvények kissé szilárdultak. Bányászati részvények folytatták felfelé irányuló mozgalmukat, különösen pedig kohórészvények. Az utőtőzsde is animált forgalom mellett szilárd volt. A készpénzpiac ipari értékei élénkebb és részben jelentékenyen magasabbak voltak. Napi pénz 2 1/2 százalékos, magánleszámitolási kamatláb 2 százalékos.

Zárlatkor jegyezték: 4.2 százalékos papír-járadék 99.70, 4 százalékos osztrák arany-járadék 99.70, osztrák hitelrészvény 199.25, Déli vasut 18.70, orosz bankjegyek 214.95, 4 százalékos új orosz kölcson 81.50, Disconto Kommandit 183.50, Dinamittruszt 163.10, Harpeni 192.90, Unifikált török járadék 95.50, 4.2 százalékos ezüst-járadék 96.10, 4 százalékos magyar arany-járadék 93.20, Magyar koronajáradék 93.30, Osztrák-magyar államvasut 149.—, Bécsi váltóár 852.75, Olasz járadék —.—, Alt. villamosági Edison 230.50, Gelsenkircheni 188.—, Laurakohó 197.20, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) április 8. 4.2 százalékos papír-járadék —.—, 4 százalékos osztrák arany-járadék 99.80, Osztrák hitelintézeti részvény 198.80, Osztrák-magyar államvasut 149.—, Északnyugati vasut —.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár 204.55, Bécsi Bankverein 193.—, Villamos részvény —.—, 3 százalékos magy. aranykölcson 79.30, 4.2 százalékos ezüst-járadék 100.20, Osztrák koronajáradék 96.—, Magyar koronajáradék 93.30, Osztrák-magyar bank 127.10, Déli vasut részvény 18.80, Elbevolgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 852.30, Párisi váltóár 812.75, Union bankrészvény —.—, Alpési bányászati részvény —.—, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) április 8. 4.2 százalékos ezüst-járadék 99.25, 1860, sorsjegy 157.50, Déli vasut 18.70, 4 százalékos arany-járadék 150.—, Osztrák hitelrészvény 199.60, Osztrák-magyar államvasut 148.75, Olasz járadék 103.90, 4 százalékos Magyar arany-járadék 95.20, Nyugodt.

London, április 8. Angol consol 84 1/2.

Paris, (Zárlat) április 8. 3 száz. Francia járadék 98.92, Osztr. arany-járadék 98.25, Magyar arany-járadék 95.70, 3 százalékos Olasz járadék 104.25, Déli vasut elsőbbségi kötv. 294.—, 5 százalékos marokkói járadék 522.—, 4 százalékos spanyol járadék 98.10, 4 százalékos unifikált török jár. 94.45, Török sorsjegy 176.25, Török dohányrészvény 373.—, Osztrák földhitelintézet 11.72, Osztr. Landerbank —.—, Magyar jelzálogbank 11.72, Banque de Paris 1630, Banque Ottomane 723, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut 115.—, Hartmann gépgyár 518.—, Urikányi köcszn 161, Váltó Amsterdamra (rövid) 208.37, Váltó német piacokra (rövid) 123.66, Váltó Bécsre (rövid) 105.—, Váltó Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Váltó Svájcra (rövid) 1/2, Csek-Londonra 251.75, Magánkamatláb 1. s Szilárd.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE

Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift

Telefon 102-39.

Gyógytényezők:

- Finsen-féle lvtámpa fűrdők szívhaj és veredényelmeszedés ellen.
- Elektromágneses gyógyítás
- Röntgen sugarakkal való kezelés.
- Magas feszültségű árammal való kezeles (Arsonvalisatio).
- Kék fenyvel való kezelés.
- Villamos hőfürdők (Elektrotherm).
- Villamos fenyfürdők.
- Villamos massago (Vibratio).
- Galván, Farad és Franklin árammal való kezeles.
- Villamos vízfürdők.
- Szénsavas fűrdők.

Főbb javallatok:

- Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
- Ideggyengeségi állapotok.
- Almatlanság, Fejfájás.
- Hűdesek (Paralysis).
- Idegfájdalmak, idegzsibák (Neuralgiák, ischiás).
- Gerinxvelősorvadás (Tabes).
- Szívbetegségek.
- Veredényelmeszedés.
- Köszvény és csuz, reuma, ízületi és onstbajok.
- Székrekedés, Daganatok.
- Anyagcserebajok (Elhízó cukorbeteg, verszegénység)
- Bőrbajok, Bőrvizketeg.
- Lupus.
- Hajhullás, kopaszág.
- Szirtelenítés (nőknél an arezon).
- Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. — Kezeles egész napon át. Kivánatra prospektus.

Ha fáj a feje ne tétovázzék hanem használjon azonnal Beretvás-pastillát

mely 10 perez alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elmulasztja. Készíti Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten

Ára 1 korona 20 fillér. Orvosok által ajánlva.

Kapható minden gyógyszerertában. Három doboznál ingyen postai szállítás.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK

Budapesti vágómarhavásár.

Április 8. Felhajtott: Magyar bika 215 drb, magyar ökör 1385 drb, magyar tehén 667 drb, magyar bivaly 61 drb. Növendékmárha 62 drb. Póthajtásra bejelentve 9 drb. Összesen 2429 darab. Árjegyzések: (niétermásankint elősúlyban, levonás nélkül.) Magyar hízott ökör, legjobb minőség 66-76 K-ig, kivételesen 84 K, magyar hízott középminőség 56-64 K, magyar hízott silányabb minőség 48-54 K-ig, magyar parasztmárha 56-66 K-ig, magyar parasztmárha silányabb minőség 44-54 K-ig, tarka hízott ökör legjobb minőség 74-86 K-ig, tarka hízott középminőség 62-72 K-ig, tarka hízott silányabb minőség 48-60 K-ig. Bika jobb minőség 60-72 K-ig, bika jobb silányabb minőség 48-58 K-ig, bivaly 34-48 K-ig, magyar tehén 44-60 K-ig, tarka tehén 44-72, kiesztovizni való marha 30-42 K-ig, növendékmárha 44-60 K-ig. A felhajtás 1200 darabbal kisebb volt a múlt hetinél, habár a helybeli buszfogyasztás gyenge, az irányzat mégis szilárd volt, mert idegen vevők meglehetősen számmal vettek részt a bevásárlásban. Az árak általánosságban 2-3 koronával métermásankint emelkedtek.

Budapesti szurómarhavásár.

Április 8. Felhajtott 860 darab élő borjú, (közte 52 rugott), 43 darab leölt borjú, 1328 darab élő bárány, 4248 drb leölt bárány. Árjegyzések: Elsőrendű élő borjúkért 72-80 fillérig, kivételesen 82-86 fillér, középminőségű élő borjúkért 67-70 fillérig, leölt borjúkért 70-84 fillér, silány és rugott borjúkért 48-58 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Elő bárányokért 10-20 korona, leölt bárányokért 7-19 korona páronként. Az irányzat általánosságban élénk volt.

Kőbányai sertéspiac.

Április 8. Hízott sertésárak. Magyar elsőrendű: fiatal nehéz (páronként 320 klgon felül) 143-144 fillér, fiatal közép (páronként 251-320 klg.) 144-146 fillér, könnyű (páronként 250 klgig) 145-146 fillér. Magyar szedett: Közép (páronként 240-280 klg.) 145-147 fillér, könnyű (páronként 240 klgig) 145-147 fillér. Sertéslétszám: 1909. április 6. napján volt készlet 22979 drb, április 7. napján felhajtott 464 drb, április 7. napján elszállított 147 drb, április 8. napjára maradt készlet 22296 drb. A hízott sertés üzleti irányzata: esendős.

Sertéskonzumvásári jelentés.

(A székesfővárosi állatvásár és községvidék igazgatósága.) Április 8-án. Előző napi adatlan maradvány: 464 drb sertés. Pótelhajtás 42 drb sertés. Mai felhajtás 256 drb sertés, 49 drb süldő, összesen 762 drb sertés, 49 drb süldő. Eladatott 536 drb sertés, 40 drb süldő. Mai maradvány 226 drb sertés, 9 drb süldő. Következő árak jegyzették: Zsirsertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felül életsúlyban 108-110 fillér, II. odrendű 280-350 kilogrammig 100-108 fillér, életsúlylevonással 124 fillér, silány 124 fillérig, fiatal nehéz 300 kilogrammon felül életsúlylevonással 138-140 fillérig, fiatal közép 220-300 klg-ig életsúlylevonással 136-150 fillérig, fiatal könnyű 120 kilogrammig levonással 132-150 fillér.

Érig. Hussertés, belföldi süldő 120 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendők. A vásár irányzata közepes. Az árak változatlanok.

Heti lóvásár.

Budapest, április 8. (Hivatalos tudósítás.) A „Tattersall”-telepen ma megtartott heti lóvásárra felhajtottak 292 darab első, 392 darab másodosztályú, összesen 684 drb lovat. Eladatott 440 drb ló, melyből a székesfővárosi vagonok vásárolt 100 darabot 50-140 korona között váltakozó áron.

Bécsi szurómarhavásár.

Április 8. A mai vásárra főhozta: 6140 darab borjú, 1103 drb fiatal sertés, 2044 levagott sertés, 135 drb levagott juhot, 22334 drb bárányt. Eladási árak kilogrammonként: Levagott borjú 96-122 fillér; elsőrendű 124-140 fillér; legelője 142-152 fillér; hussertés 100-124 fillér; levagott hussertés 120-140 fillér; könnyű sertés 140 fillér; elsőrendű süldő 120-140 fillér; bárány 16-48 korona páronként.

VIZÁLLÁS.

Table with columns for location (Inn, Duna, Morva Vág, Rába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latorca, Laboroz, Ung) and water level measurements (m é t e r) for various dates (apr. 7., apr. 8.).

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 8. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Polka Ernő fogyasztási adóhivatali gyakornokot és Polák János pénzügyminiszteri napidíjast fogyasztási adóhivatali tisztékké ideiglenes minőségben; a marosvásárhelyi törvényszék dr. Vancea József marosvásárhelyi lakos ügyvédet a marosvásárhelyi törvényszék területére a román nyelvre nézve állandó hites tolmácsná; a kinstári jogügyi igazgató Komarniczki Gyula budapesti lakos ügyvédjelöltet a

kinstári jogügyi igazgatóságához díjtalan fogalmazógyakornokká nevezte ki.

Pályázatok. A segesvári pénzügyigazgatóságnál pénzügyi fővizgató állásra 2 hét alatt; a ipótmézei elnevelőintézetnél másodfokos állásra április 30-ig; a szabadkai állami gyermekmenhelynél másodfokos állásra április 25-ig; a lugosi pénzügyigazgatóságnál állami végrehajtói állásra 2 hét alatt; a budapesti pénzügyigazgatóságnál több pénzügyi vizgatói állásra június hó végéig; a m. kir. méneshirtok és a gödöllői koronauradalom gazdasági tisztviselőinek létszámában két gazdasági gyakornoki állásra május hó 15-ig; a brassói pénzügyigazgatóságnál számgyakornoki állásra 2 hét alatt lehet beadni a pályázatokat.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban az idő felhősebb lett, csapadék azonban nem volt sehol. A hőmérséklet kissé emelkedett; a maximum Fiumében 18 C. fok és a minimum Tátrafüreden -3 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és keleten elvélve csapadék várható.

Table with columns: Allomás, Légnyomás, A hőmérséklet, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmérséklet. Lists various locations and their weather conditions.

EGYETÉRTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató; PAJOR MÁTYÁS.

Large financial table titled 'Budapesti értéktőzsde.' with columns for 'Mai záróár.' and 'Mai záró árfolyam'. It lists various securities, banks, and exchange rates.

KÜLÖNFÉLÉK.

Palotában.

Pazar palotában gyöngé, puha pára,
Illó fűszerillat, langyos levegő...
Kábult kéjből ébredt bús gyalázatára,
Pávázó leányból úri szerető.
S még csak nem is bánja, eh az, aki bánja,
Ha gyönyör a társa nyugnyomor helyett.
No meg ott a böleső, benne ring a lánya,
Suhogó selyemben gügyögő gyerek.

Pazar palotában gyöngé, puha pára,
Illó fűszerillat, langyos levegő...
Hejje-hujja hurrog, veszett jókely járja,
Czifra lány-nyának gondot szerző.
Odabent a csillár csalafinta fénye
S muja szolgák gúnyal rálétkintenek;
Hej, de ha nem látja, amit látni kéne! —
Suhogó selyemben gügyögő gyerek.

Pazar palotában lázas-piros pára,
Fojtó fűszeillat, bágyadt levegő...
Ótárnál a másik, hitves nensökára,
Törvényes a házánál, nem fizetett nő.
S ez, a bukott, bambán kezét csókol neki,
Pityergő porontyjal útnak is ered,
Remegő ruháit ronggyá nem is tépi —
Suhogó selyemben gügyögő gyerek.

Molter Károly.

(A görög leány s az olasz legény.) Athén előkelő köreit egy szenzációs házasságtörési eset izgatja mostanában. Egy dúsgazdag bankár feleségéről s egy olasz vadászhadnagyról van szó, aki Candia szigetén volt helyőrségen. Az asszony huszonöt éves lehet s igen szép nő; egészen ifju korában beleszeretett egy fiatal görög katonatisztbe s a felesége akart lenni. De arisztokrata családja a legérellyesebben ellene volt szándékának s mikor a leánynyal nem boldogult, a hadnagyt vett üldözőbe. Százféle módon addig bosszantotta, addig keresztet, amíg szegény lemondott tisztí rangjáról s elvonult hazájába, az Aegaei-tenger valamelyik kis szigetére. A leánynyal erre végigutaztatták Európát, aztán férjhez adták egy dúsgazdag bankárnak. Az ifju pár Candia szigetén telepedett meg.

De a mézeshetek nem voltak éppen mézesek. Az asszony már harmadnap panaszos leveleket irt haza, amelyekben elírta minden bánatát. Napról-napra nőtt elkéseredése házassága ellen, amelybe szerelem nélkül kényszerítették bele. Ilyen lelki állapotában ismerkedett meg az asszonyka B... olasz hadnaggyal. Eleinte csak titkosan szerette, de amikor a városban sugdolódni kezdtek, megszökött vele Athénbe. A férj utánuk sietett s meglepte őket a görög főváros legelőkelőbb szállójában. Drámai jelenet játszódott le itt a három ember között. A férj térden állva rimánkodott a hitlennek, hogy térjen vissza tűzhelyéhez, ő mindent elfeledni kész. Az asszony hajthatatlan volt; sőt a vita hevében annyira elragadta indulata, hogy férje fejéhez vágta a vizes üveget. A két szerelmes ezután a jelenet után nem érezte magát biztonságban; hájjóra ültek s most már Olaszország felé tartanak. Ott mindent el akarnak követni annak érdekében, hogy törvényesen is egymáséi lehessenek.

(A kakaó statisztikája.) A párisi gyarmati folyóirat részletes adatokat közöl a világ múlt évi kakaó-terméséről. Erdemes e számokat összehasonlítani, mert eddigi fogalmainktól eltérő, egészen új képet adnak a világ egyik jelentős iparának, a csokoládé- és cukor-iparnak alapját tevő kakaó-termelő országairól. Az ember legkevésbé arra a sorrendre gondolna, amelyet a tropikus országok itt a valóságban elfoglalnak. Az utóbbi években egyébként jelentős változás is állott be ebben a sorrendben. Azelőtt Ecuador délamerikai köztársaság szállította a csokoládé kedvelők nyálánságainak legtöbb nyersanyagát, ma ezt az országot leszorította az első helyről egy aránylag kicsiny, alig ezer négyzetkilométernyi területű nyugat-afrikai sziget, a portugál Szan-Tomé. Ecuador a múlt évben 20.300 tonna kakaót szállította a külföldre. Szan-Tomé szigete pedig 20.562 tonnát. És ez utóbbi számban még nincs belefoglalva a decemberi export. E két első kakaó-termelő hely után következnek Bahía, Brazília egyik tartományja, 17.632 tonnával. Negyedik Trinidad szigete 10.131 tonna kivittel, aztán Ceylon 2364, Jáva 1426 és a holland-guyanai Szurimam 1407 tonnával. Hiányzik még egy néhány nevezetes kakaó-termelő vidék adatai; így Venezuela, Haiti és Szan-Domingó köztársaságoké. A szan-toméi ültetvények termése még sokkal nagyobb lett volna, ha a patkányok nem okoznak bennük vagy tíz millió korona kárt. Mindamellett, hogy szerencsének már jó ideje évenként ezrével pusztítják ez állatokat, mert a kormány minden patkányért nyolcz fillért fizet. A legtöbb kakaót egyébként Németországnak szállítják.

(Egy fedél alatt öt nemzedék.) A párisi „Vendée” olyan családról emlékezik meg, amelynek egymásután következő öt nemzedéke van egy fedél alatt. A ritka családnak ez a családfája: Egy nő, aki tizenhat éves korában ment férjhez, tizenhét éves korában leánygyermeket szült. Ez a leány tizenhét éves korában asszony lett és tizenkilenczedik évében leánya született. Ez a leány is tizenhét éves korában ment férjhez és tizenkilencz éves korában leányt szült, aki tizennyolczadik évében lett asszony és husz esztendőskorában fia, majd egy évvel később leánygyermeket hozott a világra. Mind a négy él és jó egészségnél örövend. A kis gyermekek anyja huszonhét, nagyanyja negyvenhat, dédmamája hatvanhét és szépőreganyja nyolczvannégy éves. Nem lehetetlen, hogy a legidősebb anyából ikkaya lesz, amit kilenczvenöt esztendőskorában érhet el, mert a jelenleg hat éves leány körülbelül akkorára mehet férjhez. Ebben az esetben megtörténhet, hogy az ükmama így fog szólani: „Leányom, mondd meg a leányod leányának, hogy a leányának a leánya sir!”

(Miért veti ki a víz a hullát?) Annak, hogy a folyóvíz a hullát, vagy a víznél kevésbé kisebb fajsúlyú más tárgyakat a partra veti, oka: a folyó mederalakulata és az ezzel összefüggő vízjárás. Minthogy a legtöbb folyómeder nem egyszemű, hanem változó szerkezetű anyagból áll, a víz kezdetben ott mossa ki a medret és a partot, hol kevesebb ellentállásra talál s mivel a víz mennyisége, esése és sebessége időszakonként változik, a folyó látszólag minden törvényszerűség nélkül kanyarulatokat alkot. A legnagyobb sebességgel haladó vezérér mindig a kanyarulat domború oldalán érinti és mossa a partot, mélyíti a medret s minthogy a víz többi része kisebb sebességű, a homorú oldalon zátony rakódik le. A legközelebbi kanyarulatnál a vezérér már a túlsó partot mossa, tehát a kanyarulat között is keletkezik zátony, melynek elkorrasa a hajózás feltétele. Ha tehát valamely test a víznél csak kevésbé kisebb fajsúlyú, a kanyarulatban még a vezérér sebességével uszik, de az első zátonynál a megesőkkent vízsebesség azt nem tudja továbbítani a következő sodrásba, hanem a zátony szélén leteríti, mire azt a sodrástól a zátony felé irányuló hullámok továbbítják a partra épp úgy, amint magát a zátonyt leterítették. Magas vízálláskor, mikor a folyó egyazon keresztmetszeten a vízsebességek között nincs ily nagy különbség s mikor a zátonyok is víz alatt vannak, a tárgyak és tehát a hulla partravetése is ritkán fordul elő.

SÖTÉT NAPLÓ.

— Orosz forradalmi kép. —

Ita: Ropsin V. Ford.: Szabó Endre.

— Hiszen te kész falusi pap vagy!
— Legyek pap. De mondd meg: lehet-e szeretetet nélkül élni?
— Persze, hogy lehet.
— Hogy-hogy?
— Hát köp az ember az egész világra.
— Tréfálsz, Zsorzsik?
— Nem tréfálok én.
— Szegény Zsorzsik...
Elbucszom tőle. És megint elfelejttem a szavait.

Április 10.

Láttam ma a kormányzót. Magas, jóképű öreg pápaszemmel, nyírott bajusszal.
A téren tegnap fehérék voltak a kövek, ma nedvesek. A jég felolvadt és a folyó csillog a napfényben. Csiripelnek a verebek.

A kapubejárat alatt kocsai áll. Rögtön megismertem: fekete lovak, sárga kerekek. Átvágtam a téren, a házhoz mentem. E percben kinyílt az ajtó, a rendőr tisztelgett. A lépcsőn lassan haladt le a kormányzó. Szinte oda nőttem a kövezetbe. Mereven néztem rá. Ő felemelte a fejét és rám tekintett. Levettem a kalapomat, aztán mélyen lebecsátottam előtte. Ő mosolygott és kezét a sapkája ernyőjéhez emelte. Még meg is hajította magát.

Ebben a pillanatban gyűlöltem őt.
Bementem a kertbe. Lábam besüppedtek a sétautak sarába. A fák közt zajosan röpkedtek a csókok.

Április 12.

Szabad időmben a könyvtárba járok. A csendes olvasóteremben nyírott hajú diák-kisasszonyok, szakállas tanulók. Én élesen különbözöm tőlük simára borotvált arczommal és magas inggallérommal.

Figyelmesen olvasom a régi írókat. Azoknak nem volt lelkiismeretük, nem restek az igazságot. Egyszerűen éltek. Mint a fű nő, a madár énekel. Meglehet, hogy ebben az egyszerűségben van az élet felfogásának a kulcsa.

Athéne azt mondja Odisszeüszenek: „Melletted leszek most is s akkor sem hagylak el, mikor a dologra kerül a sor. És azt hiszem, hogy nem sokára elárasztja azoknak a vére és agyveleje a földet, akik a te méltóságodat megbántották.”

Melyik istennek imádkozzam, hogy el ne hagyjen? Hol van az én menedémem és ki véd meg engem? Egyedül állok. S ha nincs menedémem, akkor én magam vagyok a magam védelmezője. S ha nincs istenem, akkor magam vagyok a magam istene. Ványa azt mondja: „Ha minden szabad, az végső veszedelem.” Hát miért kell félni a végső veszedelemtől? „Elárasztja a földet vér és agyvelő.”

Hát árasssa. Nekem semmi kifogásom ellene.

Április 13.

Erna azt mondja nekem:

— Nekem úgy tetszik, hogy csak azért éltem, hogy veled találkozzam. Almomban láttalak. Imádkoztam érted.

— Erna, hát a mi ügyünk?

— Együtt halunk meg. Nézd, édesem, mikor veled vagyok, úgy rémlik, mintha én kis lányka volnék, mintha még csak gyerek. Tudom, hogy én neked semmit sem adhatok. De van szeretetem. Fogadd el azt tőlem.

És sir.

— Erna, ne sirj.

— Csak örömömben... Nézd, már nem sírok. Akartam neked valamit mondani... Henrik...

— Nos? Mit Henrik?

— De meg ne haragudjál... Henrik azt mondta nekem tegnap, hogy ő szeret engem.

— Nos?

— Nos hát én meg nem szeretem őt. Én

csak téged szeretlek. Nem féltékenykedel édesem? — sugta a fülemben.

— Féltékenykedem? Én?

— Ne légy féltékeny. Én őt egyáltalában nem szeretem. De ő oly szerencsétlen s nekem az úgy fájt, mikor ő azt nekem mondta... Azt is akartam neked mondani, hogy nekem nem kellett volna őt meghallgatnom, mert ez árulás te ellened...

— Árulás én ellenem? Erna?

— Édesem, én téged annyira szeretlek és annyira sajnáltam őt! Azt mondtam neki, hogy jó barátja leszek. Nem haragszol? Nem?

— Légy nyugodt, Erna. Nem haragszom és nem féltékenykedem.

Ő sértődöttem süti le a szemét:

— Neked mindegy? Mondd: mindegy?

— Hallgass csak: vannak hü feleségek, szenvedelmes szeretők és csönves barátok. De ezek mind összevéve sem érnek fel egygyel: a királynéi nővel. Az nem adja oda a szívét. Az ajándéku adja a szerelmét.

Erna ijedten hallgat, aztán így szól:

— E szerint hát te engem egy cseppet sem szeretsz?

Én őt felelet helyett megcsókolom. O elrejtí arezáit az én kebelemben és suttag:

— Ugy-e, együtt halunk meg? Igen?

— Meglehet.

Elszenderül a karjaim közt.

Április 15.

Felülök a Henrik kocsijába.

— Nos, hogy és mint?

Hát nem valami jól — felel ő a fejét megrázva — egész nap itt ülök a bakon, az esőben.

Azt mondom:

— Nem jó az, ha az ember szerelmes.

— Honnan tudja ön? — fordul gyorsan felém.

— Mit tudok? Nem tudok én semmit.

Nem is akarok semmit sem tudni.

— Zsorzs, ön mindig nevet.

— Dehogyan nevetek.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Nagypénteken, 1909. április hó 9-én

a színházak zárva vannak.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

**Ma nagypénteken
nincs előadás!!**

Az összes helyiségek zárva vannak.

Holnap nagyszombaton:

az impozáns áprilisi műsor.

Az előadás kezdete 8 órakor.

Jegyelővétel 10-1 és 3-6 óráig.

Telefon 93-36.

PARISIANA-ORFEUM

Szerecsen-utca, a m. kir. operával szemben.

Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-45.

Pénztári órák d. e. 10-11 délután 3-9 óráig.

Helyárak 2, 3, 4, 5 és 6 korona.

Ma nincs előadás. Holnap kezdete 9 órakor.

A szenzációs áprilisi műsor. A csodaszép Lonna-
vővécsek vendéglátéka. **AZ ELEVEN SZÖBROK.**

Szenzációs látványosság! A mozgalom a képzőművészetben. Művészi, allegorikus képek Wurm G. festőművész terve alapján. Anna Lonna mint Salome. A világhírű társulat a bécsi Hoftheaterben 200 estén át vendégszerelt. — 16 varieté-különlegesség. — Spleszel Brothers a d. Maok amer. burleszk komikusok kacagtató mutatványai.

Előadás után a remek téli kertben kabarét, előkelő művészeknek közreműködésével. — Vasárnap d. u. mérs. helyárakkal szigorúan családias jellegű műsor. — **Kitűnő konyha.** — Pompás üvegsör.

Budapesti Cabaret BONBONNIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-38.

Ma nincs előadás. Holnap este 9^{1/2} órakor.

László Rózsi

(Conferencier: Dr. Szalay József.)

Azonkívül: **Mozgósítás, vagy Berukkolt a conferencier.** — **Városatyák.** — **Eleven regény.** 3 bohózat. 3 tréfa. — Jegyek: 1, 3 és 2 koronáért. (Zenekari és páholyülés 6 korona).

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KELETI Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 9 órakor.

Ma Nagypénteken, nincs előadás.

1/10 órakor. Holnap: 1/10 órakor.

„A legszebb szörme kirakat”

Bohózat. Irta: Faun. Rendező: Erdélyi Emil.

Végül 11 órakor! Végül 11 órakor!

„Der Herr Ersatzmann”.

Bohózat. Irta: Armin József. Rendező: Werner M.

Nappali pénztár d. e. 9-11 és d. u. 3-6-ig.

Az első emeleti „Casino de Parisban” elsőrangú táncatrakciók. Kezdeté 1/12 órakor.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-ut 63. sz. Telefon 54-23.

Ma nagypénteken, nincs előadás.

Szenzáció! Holnap pont 9 órakor. Szenzáció!

Budapest-Nagymaros. Jelenetek egy vasuti kupéban. — Irta: Glinger és Taussig. Fordította: Steinhardt Géza. — Ezt megelőzi:

CSAK ÖT PERCZ!

Bohózat. Irta: Glinger és Taussig, fordította: Steinhardt.

Én és a Weisz Jenő. A holdvilág óta parodiája írta: Sz. Ke Szakál, éneklő: Steinhardt, valamint Gyárfás új műsorral. Továbbá: **Tunisszon et Desmoines** és a **Harridinnis** csoport fellépte.

A remek téli kertben reggeli tánc és zene — Elsőrendű attrakciók — Belépő-díj nincs.

Jegyek: 0-12-ig és 3-6-ig Rákóczi-ut 63. sz. és Örv Kontinó dohánykülönlegességi áradójában, Andrásy-ut 29.

Vasár- és ünnepnap délután 1/4 órai kezdettel mérsékelt hely-
áru előadás. Színe kerül: **Budapest-Nagymaros.**

EDISON

Mozgófénykép Vállalat

VI., Nagymező-utca 21.

Telefon 64-20.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órakor.

Vasár- és ünnepnapok d. u. 3 órakor.

Utolsó előadás kezdete 11 órakor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül:

páratlan hatású énekes és zenés mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak:

Páholy 1 K., I. hely 60 fill.

II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve.

Telefon 64-20.

Legmegbízhatóbb Román Oszkár

Angol RENDSZERŰ FOGMŰTERME

Budapest, VII., Rákóczi-ut 14. sz. I. em.

Munkáit jól jóságát részleltetési kedvezményekkel is biztostja.

HUSVÉTI KIALLÍTÁS

KERTESZ TÓDORNÁL

Husvéti tojások.

Tojástöltetek. Meglenetési tárgyak. Eredei és tréfas locsolók. Nyulacska bonbonierek. Finom illatszerek.

Tavaszi és sport-árjegyzék ingyen és bérmentve.

Kertész Tódor

Budapest, Kristóf-tér.

BUDAPEST KRISTÓFTÉR

ROYAL ORFEUM

ERZSEBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Nagypénteken nincs előadás!

Szombaton, április 10-én este 8 órakor

a kolosszális sikerű műsor!

Julcsa úgy van — Ágyról — ágyra

— KIORY! —

Mar megint Rácz Laczi!

és még 12 attrakció.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali pénztáránál, d. e. 10-12-ig és d. u. 3-6-ig. **Husvétvasárnap és husvéthétfő d. u. fél 4-kor mérsékelt helyáru előadás.** A téli kert tükörműben éjféltkor Trianon és Grand-Cabaret. Új táncatrakciók. — Czigányzene reggeli 6 óráig.

Butor

készpénzért és részletre

3 szoba teljes berendezés 360 forintért

mely áll: 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állan-

dóan készen raktáron a legegyszerűbb kivitelű a leg-

finomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 50 fillér

bélyegben.

Ragy Imre lakberendezési

vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Szerécsen-utca sarok.)

Szőnyeg-újdonság!

200-300 nagyságban nyitott

Jacquard-szőnyeg, tartós minőségben 5 fnt 80 kr-ért.

Rosenberg és Quitt,

női divat, szőnyeg- és vászon-árak nagy áruház

Budapest, VI., Király-u. 32. saroküzlet.

Alapítástól 1895.

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában

most jelent meg:

Beatrix királyné

(1457-1508)

TÖRTÉNELMI ÉLET ÉS KORRAJZ

IRTA: BERZEVICZY ALBERT.

A kötet tartalma: Bevezetés. — I. könyv: Gyermek- és leányévek (1457-1475). — II. könyv: A nász. (1476). — III. könyv: Az uralkodótárs. (1477-1485). — IV. könyv: Lappangó ellentétek. (1485-1490). V. könyv: Küzdelmek és ármányok. (1490-1497). — VI-ik könyv: A hajótörött (1497-1508).

A nyolcvanhét ívre terjedő vasos kötetben tizenhat önálló képmelléklet, közel kétszáz szövegkép és három genealógiai tábla van.

Ára fűzve 16 korona.

Megrendelhető az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat könyvkiadóhivatalától (VII., Rákóczi-ut 54) és minden hazai könyvtárstól.

Heti műsor:

1909. április hó	M. kir. Operaház	Újvetszi Színház	Varszinház	Vigszínház	Magyar Színház	Király-Színház	Urania
10 Szombat	d. u. este	—	—	—	Hivatalnok urak	Az elvált asszony	—
11 Vasárnap	d. u. este	Lammermoori Lucia Csodaváza	A csók A falusi verébek	Tatarjárás Az ideál	A sasfők Zöld Kakadu Regi jó idők	A nagymama Az elvált asszony	Az orosz-japan háború
12 Hétfő	d. u. este	A hegyek alján	Einemult harangok A vasgyáron	A király Vigyázz a nőre!	Forradalmi nász Hivatalnok urak	A hollandi lány Táncos huszárok	Az Ur Jézus Az Ur Jézus

Minden háztulajdonos,
 ki meggyőződni óhajt, vajjon általánj szerint, vagy **vizmérő** után kevesebb
 vizdíjat tartozik-e fizetni és ha konstatálni óhajtja, vajjon egyes bérő a
 rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezettessen házába
KUNZ-féle vizmérő-órát.
 Felvilágosítást készséggel nyújt a
 „Budapesti Vizmérő Beréti Társaság” **KUNZ F. cég**
 Központi iroda: I. Bors-utca 14. sz. — Gyár és öntöde: I. Maros-utca 19. sz.
 Telefon II—06. Saját gyártelep. Telefon II—06.

Grammofonok
Cimbalmok
Citerák
Fuvolák és
egyéb hangszerek
részletfizetésre

kaphatók

Aufrecht és Goldschmied
 hangszeráruházában
Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.
Árjegyzék ingyen!

Miért használ minden hölgy
és uri ember

GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszer
alkohol nélkül?

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
 a legtekélyesebb gyöngyvirág illatszer, mely a tudomány mai állása szerint elképzelhető. Aki egyszer használ a, soha mást nem fog használni.

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
 a legkonzentráltabb illatszer, a melyet elő lehet állítani. Használatban a legkiadósabb, mintán egy csepp is ele endő az illatosításhoz.

Mert GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm
 alkohol nélkül a virágból van kivonva és ennélfogva a levegőn nem illanik el, hanem hosszú időn át megtartja a kellemes és hű gyöngyvirágillatot.

GLORIALIS illatszer — alkohol nélkül — kapható még a következő illatokban: ideál, bouquette Janet e, bouquette de chipre, piros róza, ibolya.

Egy eredeti üveg ára (mely hónapokra is elegendő) **3 K 50 fill.**

Kapható minden drogériában, illatszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi **3 korona 50 fillér** utánvét-
 tel, vagy az összeg előzetes beküldése ellenében

Klein és Fia
 főh. udvari szállítók, pipereszappan- és illatszergyár
Budapest, VII/6.

Evőeszközök

ezüsből és alpacca ezüsből,

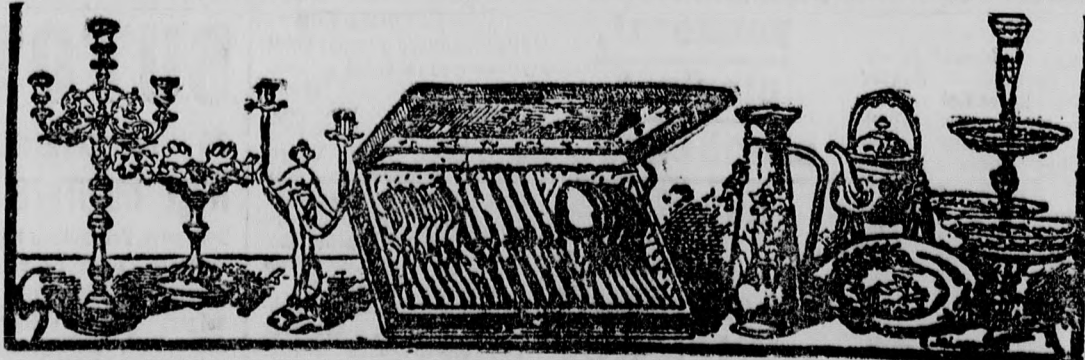
disztárgyak, alkalmi ajándékok

== a legelőnyösebben ==

POLGÁR KÁLMÁN

== ékszertelepén ==

Budapest, VII., Erzsébet-körut 29.

Vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordítok.
 ➔ Árjegyzék 2000 rajzzal bérmentve küldeték. ➔

E hirdetési rovatban minden szó egyzari belkutatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyzari belkutatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények

Használtak és újak, rendkívül olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V., Balvány-utca 6-C. 28

Csemegezőlői,

fagymentesen csomagolva postakosaranként 3.50 K. csemegealma, papírheju dió 3.90, világos kajszinbaracklekvar kg. 1.80, mézedes szilvalekvárnak 80 fill., különleges birsalmalekvárnak vagy sajt-nak 1.80, hordóskaposztát hasábal postaiúvegként 2.20 kor. Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Hordóskáosztát,

kosáruvegként 2.20, világos kajszinbaracklekvar kg.-ját 1.80, mézedes szilvalekvárt 80 fillérről, különleges birsalmalekvár vagy sajt 1.80 fajborekat lefejtve. kölesönhordóban 28 koronáért. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajberokat,

lefejtve, kölesönhordóban, 28 koronájával kisüstön főzött törkölypálinkát 5 literes üvegekben 10 koronáért. — Gyümölcskivitel Csongrádról. 24956

Pénzt azonnal

butorra, zongorára, kocsikra, varrógépekre, kerékpárookra, kereskedelmi cikkekre, melyeket négyes díjzárattal legjutányosabban bizományba beaktároznak. Tauber Armin és Társa, kizárólagosan csak VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Szólóelőadványok,

legkiválóbb bar- és csemege-fajokból, teljes szavatosság mellett kaphatók Fülöp Sándor szólóbirtokosnál Gyöngyös. 27224

Fajbaromfi

fajbék, nyulak, díszgalmok, madarak élő méhek stb-iről érdekes és nélkülözhetetlen árjegyzéket küld bérmentve Diana-felap, Tar, Hevesmegye. 27100

Gyümölcsfa,

díszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál Weber faiskolaja Békás, megyeren, (Budapest mellett.) 27041

Sarkány J.

Bégi elismert jó hírnevű butoriparosság, Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. ajánlja mint specialista, célszerű használatát, melyek alkalmasak nass- és egyéb ajándékokra, valamint dusan felszerelt mintaraktárt modern asztalos és karpis butorokban, szolid atak mellett. Hiteles egyének esetleg határidő kedvezményben is részesülnek, árfelemezés nélkül. 27254

Pénzelőleggel

beraktároznak butort, zongorát, autómobil, mindenféle gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszallítást, költöztetést elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás. — Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Betéti Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Királyszínházal szemben. Telefon 119-05. 26997

Pénzszekrények

és amerikai irodabutorok, használtak és újak rendkívül olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Pénzt, rögtön

butorra, zongorára, varrógépre, kereskedelmi áru, melyeket legjutányosabban bizományba beaktároznak

Tauber és Társa

VI., Nagymező-utca 25 sz.

Brilliantot,

aranyat, ezüstöt, ékszert és régiséget vesznek és eladók. Kertész ékszerész Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.

Stenográfia

Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás-oktatás. Ingyenes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépeken. A „Stenográfia” Országos Gabelsbergi gyorsírás- és gépirás-kolban havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsírás- és kereskedelmi iskolai rendes tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvállal mindennemű írás és díszmunkák elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” széprási osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres gépirás-oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatást. 300

Ingóságokat

értékesítő és beraktározó vállalat Rákóczi-ut 19. bejárat a Szentkirályi utcából. Készpénzelőleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszert raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Parlamentari

gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsírásiskola. Díjtalan gépirás-oktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktatott szaktanfolyamok. Az Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1868-ban. Biztos állásközvetítés. Nyitva szeptember 1-től július 1-ig. Tájékoztatót küld a 6 belsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vitgyázunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezégekkel és más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át. 28244

Jogi,

politikai szigorlatokra, alaps- és államvizsga krovábbá ügyvédi vizsgákra, ugyszintén államszámvetelési államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, ocsón előkészít: Dr. Kállay Zoltán jogi szeminariuma. Bpest, IV., Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel. 661

Hol a hernyók

a gyümölcsben nagy károkat okoznak, Keskeméti Farkas-féle hernyóirtó szerrel kell permetezni, melytől biztosan elpusztulnak. Ára 80 liter vízhez 60 fillér. Kapható Keskeméten. Farkas Ignác gyógyszerárban. 27239

ROZSA! SZEGFÜ!!

Magastörzsű rózsafák 2 éves koronával, 10 darab 12-16 K. Magastörzsű rózsafák 3 éves koronával, csak rébb, legjobb és újabb fajták, 10 darab 20 K. Bokorózsák, 2 évesek, 10 darab 6-8 K. Amerikai óriás szegfűk, egy éves, gróson virágzó, 5 darab 10 K. Császár-szegfűk, folyton virító, 10 darab 5-10 K. Kezeskedem biztos megfogalmazást és gazdag virágzásért. Szétküldés mindenóra bérmentve utánvétellel. Képes árjegyzék díjtalanul. KRAUSZ T. Kivívli kerteszetes Feketehalom, Brassó mellett. 27171

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédlő-, szalon-, uri szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, te ritók, csillárok, vas- és rézbutorokban.

GROSZ SANDOR és Társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelett Gyár utca. Telefon 14-09.

Ingyen díszmunka!

Magyarország összes fürdőinek, sanatoriumainak, nyaralótelepeinek és ásványvizeinek részletes, illusztrált leírását evéiben kérsre ingyen megküldi Magyar Fürdőkalauz kiadóhivatala Bpest, Eötvös-u. 36., I. 9

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát, pianinot, czimbalmot, hegedüt

készpénzbeni áron a legújabb rendszerű

bankhitel

úján kizárólag csak a REMÉNYI nagy magyar hangszer-tulajdon Prospektus és árjegyzék 1. gyen. 648 Budapest, Király-u. 58.

Meghülesből

származó hurutos bajoknál használjon Réthy-féle cukorkát Ára gyógyszerár-aktárban 60 fillér. 26796

Mme. Valter

angol- és francia női szabónő Budapest, VIII. ker., Fecske-utca 8., I. em. 6. Elvállal minden a szakmába vágó munkát a legújabb divat szerint legújabb kivitelben, szolid árák mellett. Átalakítások elfogadhatnak. Gyászruhák 24 óra alatt készülnek.

Pénz-szekrények

újak és használtak, valamint kazetták és másoló presek legelőnyösebben csakis S t e r M. és Testvéreina, Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gozsdu-udvar kaphatók.

Fajbaromfi és ezek tojásai.

Fehér és sárga Cochon-China, Brahma, Handau, Dorking, fehér és fekete Langshan, fehér és sárga Orpington, Plymouth-Rocks, törpe, ára törzenként (1 k. 2 ty.) 18-50 korona, egy tojás 80-80 fillér. Pecking, Aylesbury és pészma-kacsák ára törzenként 45 kor. 1 tojás 1 korona. Bronz és vörös- és hó-bőr pulykák, óriási emendi ludak, ára törzenként 10 koronától, 1 tojás 1.50 koronától feljebb. Pavák (remek példányok) törzenként 60 koronától, egy tojás 1 korona 50 fillérről feljebb. Továbbá igen nagy készlet különféle gyümölcs-, díszfákban, díszbokrokban stb. Képes árjegyzék kívánatra ingyen.

Gróf Bathany Zsigmond

uradalmi intézősége Csendlak, u. p. Ferenczlak, Vas megye.

Zálogszedőulakat

veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736

SCHILLER ISZIDOR

ékszert kereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Fényképezőgépek

ritka kedvező alkalmi vétel részben árverésből és más alkalmi vételekből eredő jó fényképezőgépek kaphatók már 5 forinttól felj. Görz, Zeiss, Busch, Voigt-länder, Souter és más anasztigmatos fényképezőgépek is igen olcsón. Ugyanitt Gramo on koncertbeszélő gép, erős és szép hanggal, lemezekkel együtt párom ocsón továbbá finom vas-éleget ver és egyéb más tárgy, alkalmi vétel árban eladók Radó-nál E yetem-tér 5. (nem Egyetem-utca) Mindent veszek, eladok és becserelek.

Légszesz és villamos csillárok

legelőnyösebben szerezhető be Kulcsár Sándor bronzáru- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Desevűy-u. 9-11.

Koporsó asztalosok

részére mindennemű koporsók díszítési összes temetkezési cikkek képes árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Ravatalgyár Részvénytárs. Nagymező-utca E. 46. sz.

Klattaui

óriási és dísz szegfűk Kerti szegfű — K 2.50 Dísz-szegfű — K 5.— Óriási szegfű — K 8.— Dísz virágok — K 16.—

Amerikai remontans szegfűk.

Modern óriás virágú udonságok — K 15.— Angol prima nagyvirágú pelargonium új fajták — K 5.— újabb fajták — K 7.— legújabb fajták — K 10.— 10 darabonként. Cím: Rosarium in Zámekau bei Klattau (Böhmen.) Katalogus ingyen.

LEGNAGYOBB Pénzeloleget

kaphat zongora, butor, varrógép, kerékpár, hintó, autómobil, könyvek és kúria-árakra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségünkbe bizományba beaktározza.

TAUSZIK és TÁRSA

VI., ÚJ-UTCA 21. SZ. TELEFON 83-97.

+ Soványság +

Az egyedüli eredménytől kísért háziszert a dr. Will am Hartley tanár amerikai örötlap-pora. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hölygyek remek keblet. Hét hét alatt 20 kilo gyarapodásért jól állást. Verszegénység, gyengeség, idegesség ellen és gyomor-bajoknak nélkülözhetetlen tápszert. Kintüetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 fnt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: Balázs Mór E. Budapest, VII., István-ut 11, II/1.

BUTOR

30% megtakarítás! Regi Butorszalon Budapest, Ferenczik tere 3 főlelelet. Vétel és eladás használt és új polgári urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, uri szobák, angol börgarnitúrak és sza.onbutorok, keleti szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Pénzelőleggel

beraktároznak bizományba butort, varrógépet, kerékpárt, kereskedelmi cikkek, négyes díjzárattal legjutányosabban bizományba beaktároznak

Szendró Sándor és Társai

VII., Dohány-utca 43. sz., Telefonszám 105-64.

Ajtók és ablakok

régi és új vasredőnyök teljes vasalással. Kapuvas rácszatok, kertkerítések, keramitlapok, kehlheimi lapok ocsón kaphatók

Kelemen Mór

éphlet-bontos vállalkozó nál Budapest, Nador-u. 72-74. Fiók-üzlet Visegrádi-u. 27.

Hajfestő-fésű

egyszerű fésülés által festő és vagy vörös hajat val díszkőre, barnára vagy feketére! Tűlesen ártalmatlan! Evékig használható! Ezek használatban. Egy darab ára 3 koron.

SCHÜLLER, WIEN, III/E

Krieglergasse 6. Számos elismerő- és köszönő-levél.

A Franklin-Társulat

kiadásában most jelent meg: Filozófiai Irok Tára

a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával szerkesztik Alexander Bernát és Bánózi József. VIII. kötet.

KANT

prolegomenái minden leendő metafizikához, mely tudományként fog szerepelhetni.

Ford. és bevezetéssel olláta Alexander Bernát.

Második javított és bővített kiadás. Ára 2 kor. 80 fillér.

Kapható: LAMPEL R. könyvkereskedés (Wodianer E. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, VI., Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

INGYEN DRAGÁBB, MINT MÁLKUM RENDELT FÉNYKÉP

ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁGÚ RÉPET 5 KORONÁÉRT DÍZLES PASZPARTUVAL 55-66 CM. MAGYASSÁGBAN CSORAGALVA SZINES

OLANKEP

ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐK KÜNDÖNTŐ POLVÉTETHEM.

STAVATSSÁG

MINDEN IRÁNYBAN PÁFALI PÉNYKÉPHATÓ ÉS PASZPARTUVAL BUDAPEST, VI. NOTTEHÁZ-UTCA 46. KÜNDÖNTETVE ÉS 1000 LÉNY PÁRUSI KR. MEEZTŐKÉ KÜNDÖNTETVE ÉS DÍSZKÖLÉVEL KERESZTELÉS ARANY-ÉREMMEL.